

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์

ปริญญาานิพนธ์

ของ

นาราวดี ศิริโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

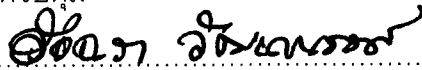
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

มีนาคม 2543

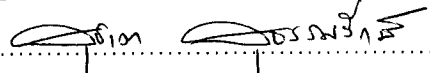
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

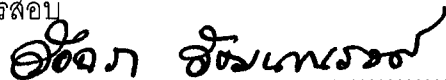
.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัฉรา วัฒนานรงค์)

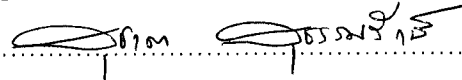
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

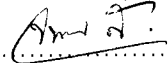
คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัฉรา วัฒนานรงค์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

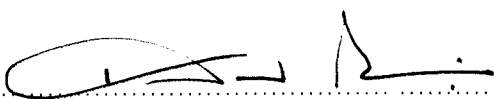
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกกุลดู)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(นายนิวัฒน์ สุขประเสริฐ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2543

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัฉรา วัฒนาณรงค์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมาภักษ์ กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อคิดและคำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู และอาจารย์นิวัฒน์ สุขประเสริฐ กรรมการสอบเพิ่มเติม ซึ่งได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่ทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุชนีย์ โยเหลา อาจารย์ ดร.มนัส บุญประกอบ อาจารย์สมบัติ แก้วสุจริต อาจารย์นิวัฒน์ สุขประเสริฐ และคุณจิราภรณ์ รัตนะวราหะ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

ขอขอบคุณอาจารย์ และนักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ และอาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมดที่มีส่วนช่วยเหลือให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดาผู้ล่วงลับไปแล้ว ตลอดจนมารดา และ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน รวมทั้ง อาจารย์ ดร.ปราโมทย์ ศิริโรจน์ ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริม และให้กำลังใจตลอดมา และ ด.ช.แก้วเทพ ศิริโรจน์ ที่เป็นกำลังใจสำคัญทำให้ผู้วิจัยทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

นาราวดี ศิริโรจน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
สมมติฐานการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความสำคัญของการบริหารวิชาการ	10
หลักการและกระบวนการบริหารวิชาการ	11
ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ	14
การบริหารวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา	14
การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย	58
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	58
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	64
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
ความมุ่งหมายของการวิจัย	92
วิธีดำเนินการวิจัย	92
การวิเคราะห์ข้อมูล	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	94
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	120
ประวัติย่อของผู้วิจัย	147

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์และนักศึกษา	58
2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ จำแนกตามตัวแปร	61
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี ต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน	65
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี ต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านหลักสูตรเป็นรายข้อ	66
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี ต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นรายข้อ	68
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี ต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการวัดและประเมินผล เป็นรายข้อ	69
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี ต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการบริการวิชาการ เป็นรายข้อ	70
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี ต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการพัฒนาอาจารย์ เป็นรายข้อ	72

ตาราง	หน้า
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของ นักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน 73
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของ นักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านหลักสูตร เป็นรายชื่อ 74
11	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของ นักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ 75
12	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของ นักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการวัดและประเมินผล เป็นรายชื่อ 76
13	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของ นักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการบริการวิชาการ เป็นรายชื่อ 77
14	การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ 78
15	การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์ไทยที่มีต่อการบริหาร วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ 79

ตาราง	หน้า
16 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาศิลปะไทยที่มีต่อการบริหาร วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับ เกณฑ์	80
17 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์สากลที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์	81
18 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชาศิลปะสากลที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์	82
19 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์สากลที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์	83
20 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์	84
21 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์ไทยที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์	85
22 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์	86

ตาราง	หน้า
23) การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์สากลที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์	87
24) การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาคีตศิลป์สากลที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์	88
25) การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์สากลที่มีต่อ การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์	89

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์	24
2 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร	27
3 โครงสร้างการบริหารงานภายในของวิทยาลัยนาฏศิลป์	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคน และสังคมของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นยุคสังคมข่าวสาร การศึกษาในฐานะกลไกพื้นฐานของการพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งที่สังคมหวังพึ่งพาให้เป็นเครื่องเตรียมคน และสังคมให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่หลาย ๆ ประเทศได้เล็งเห็นความสำคัญและได้ทุ่มเททรัพยากร เพื่อปรับปรุงการศึกษาให้เข้ากับชีวิตสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ก็ปรากฏว่าการศึกษาในฐานะ “คลังปัญญา” ของสังคมไทยกลับถูกละเลยไปมาก นอกจากระบบการศึกษาของไทยจะปรับตัวตามการพัฒนาเศรษฐกิจได้ช้าเป็นผลให้เกิดความ “ไม่พอดี” ในการผลิตกำลังคนป้อนให้แก่สายงานการผลิตต่างๆ แล้ว การศึกษาของประเทศ ยังไม่อาจช่วยรักษาความมีหลักยึดเหนี่ยวทางจริยธรรมให้แก่สังคมได้ เนื่องด้วยการศึกษาที่ผ่านมา มักจะถูกผลักดันมองคนเป็นเพียง “ทรัพยากรมนุษย์” มากกว่าที่จะมอง “คน” เป็น “คน” ที่มีเกียรติ ศักดิ์ศรี วัฒนธรรมและชีวิตของตนเอง ทำให้คนเป็นเพียงปัจจัยการผลิตที่มีคุณค่ามากกว่าจะเคารพในคุณค่าของความเป็นตนเอง การศึกษาจึงมิได้ส่งเสริมให้คนรอบรู้ และเข้าใจชีวิต และเป็นคนที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง (อมรววิทย์ นาครทรรพ. 2539 : 11-12)

ด้วยเหตุนี้เอง แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) จึงเน้นคนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา โดยมุ่งให้ทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทุกๆ ด้านอย่างเต็มที่ ในการเตรียมคนให้มีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี” หรือการเตรียมคนให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นจะต้องให้การศึกษามีคุณภาพ ดังนั้นการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนา “คน” ให้เป็น “มนุษย์” ที่มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมดุลทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กระบวนการศึกษาจึงมี “ผู้เรียน” เป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา ซึ่งตัวผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการศึกษาได้จะต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจ และความถนัดในสาขาวิชาที่เลือกเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ สามารถดำรงชีวิตและเลือกประกอบอาชีพได้อย่างดีและมีความสุข แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 จึงนำเสนอกรอบนโยบาย 5 ด้าน คือ 1) เร่งขยายและยกระดับความรู้พื้นฐาน

ของประชาชนทั้งมวลมุ่งให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน 2) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนมุ่งปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 3) ปฏิรูประบบการผลิตและการพัฒนาครู มุ่งปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิต การฝึกอบรมและการพัฒนาครูประจำการ ให้ครูมีศักยภาพเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และอบรมสั่งสอนผู้เรียนให้มีคุณภาพรวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นที่ยอมรับและยกย่องในสังคม 4) เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและสูง มุ่งสร้างศักยภาพของประเทศในการพึ่งพาตนเอง สร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงของเศรษฐกิจไทยในประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย และ 5) ปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษา มุ่งปรับเปลี่ยนแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการของรัฐใหม่ เพื่อให้การจัดการศึกษามีอิสระและมีเสรีมากขึ้น นโยบายทั้งห้าด้านจะมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน มีความเกี่ยวพันและเชื่อมโยงซึ่งกันและกันเป็นแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญและมีผลมากที่สุด โดยต้องได้รับความร่วมมือจากทุกๆ ส่วนในสังคม ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน เอกชน สถาบันต่างๆ ในสังคมเข้ามาร่วมจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกๆ ระดับและประเภทการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

2538 : 1 - 73)

การจัดการศึกษาในสถานศึกษาจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี ผู้บริหารการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารวิชาการ ซึ่งจัดเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เพราะว่าการบริหารวิชาการ เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น (อุทัย ธรรมเดโช. 2531 : 76) ดังนั้นการบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย งานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การเผยแพร่วิชาการ การวัดและประเมินผลการศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 16) การบริหารวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารวิชาการประสบผลสำเร็จ (อุทัย บุญประเสริฐ. 2540 : 34)

วิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง ที่อยู่ในหน่วยงานของกรมศิลปากร สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบการอนุรักษ์ พัฒนา ทำนุบำรุง ส่งเสริม เผยแพร่ จัดการศึกษาศิลปวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีของประเทศ การจัดการศึกษามี 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา การเรียนการสอนประกอบด้วยการเรียนสายสามัญ และสายศิลปะ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ สายศิลปะมีสาขาที่เปิดสอน 6 สาขา คือ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ประกอบด้วย โขนและละคร สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ประกอบด้วย ปี่พาทย์ เครื่องสายไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2537 : 7 - 8)

วิทยาลัยได้เริ่มเปิดทำการเรียนการสอนมาตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม 2477 มีชื่อเดิมว่า "โรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์" ต่อมาในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้มีคำสั่งให้ กรมศิลปากรแก้ไขปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนในใหม่อีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2488 กรมศิลปากร จึงเปลี่ยนชื่อโรงเรียนนี้ใหม่ว่า "โรงเรียนนาฏศิลป์" และในปีพ.ศ. 2515 ได้รับการยกฐานะให้เป็น "วิทยาลัยนาฏศิลป์" โดยจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ (กรมศิลปากร. 2538 : 25)

1. ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น รับผู้สำเร็จการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระยะเวลาศึกษา 3 ปี (เทียบเท่ากับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนทั่วไป)

2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง รับผู้จบการศึกษาในระดับนาฏศิลป์ขั้นต้นปีที่ 3 ส่วนหนึ่ง และรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อีกส่วนหนึ่ง มีระยะเวลาศึกษา 3 ปี (เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6)

3. ระดับนาฏศิลป์ขั้นสูง รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3 ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 2 ปี (เทียบเท่าระดับอนุปริญญา)

ปีการศึกษา 2519 วิทยาลัยนาฏศิลป์ได้ขยายการศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรี โดยขอสมทบกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในคณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ รับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในระดับนาฏศิลป์ขั้นสูงเข้าศึกษาต่ออีก 2 ปี ได้รับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ)

สภาพการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์โดยทั่วไปจากการสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรนาฏศิลป์ และหลักสูตรศิลปศึกษา ที่จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ 23 - 29 ธันวาคม 2538 และจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีปัญหาที่สำคัญหลายประการดังนี้

ด้านหลักสูตร พบว่า เนื้อหาของหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย มีเนื้อหามากทั้งในวิชาสามัญ วิชาศิลปะ และวิชาการศึกษา (สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์. 2538 : 8) ซึ่งหลักสูตรระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงยังคงใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง พุทธศักราช 2527 มาเป็นเวลา 15 ปี ไม่มีการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ ทางสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์เคยมีการประชุมสัมมนาหลักสูตรที่ใช้อยู่ ในปีพุทธศักราช 2538 แต่ก็ยังคงไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้สอนที่เข้าร่วมประชุมสัมมนา (วัฒนา วัฒนอุดมกิจ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2542) นอกจากนี้จากการประเมินหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยของ นิลวรรณ วรรณะลี (2541 : 181) พบว่าการจัดระบบการบริหารหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยไม่ชัดเจน ทั้งในด้านการเรียนการสอนและด้านกิจกรรมการแสดง ไม่มีงบประมาณเฉพาะสาขาวิชาเพื่อสนับสนุนการบริหารงานในด้านต่าง ๆ การคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานไม่มีเกณฑ์ในการพิจารณาความรู้ความสามารถ การกำหนดแผนงานการบริหารหลักสูตรในสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยและการบริหารหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา มิได้มีการจัดระบบการดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยการทำงานของบุคลากรทุกฝ่ายขึ้นตรงต่อวิทยาลัยนาฏศิลป์เท่านั้น

ด้านการจัดการเรียนการสอน ในด้านสถานที่เรียน พบว่า วิทยาลัยรับนักศึกษาเข้าศึกษาตั้งแต่ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น ชั้นกลาง ชั้นสูง มีนักศึกษารวมทั้งหมดจำนวน 2,163 คน ทำให้สถานที่เรียนไม่เพียงพอ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอน เช่น เครื่องบันทึกเสียง มีไม่ครบ ทุกชั้นเรียน (อุษา สบฤกษ์. 2536 : 87) และการจัดชั่วโมงในการทำงานของอาจารย์ผู้สอนยังไม่เหมาะสม เนื่องจากอาจารย์บางท่านต้องมีกิจกรรมการแสดง เพื่อช่วยงานวิทยาลัย จึงทำให้อาจารย์อีกส่วนหนึ่งต้องรับผิดชอบการสอนมากขึ้น ส่วนผู้เรียนบางคนมีภารกิจต้องปฏิบัติกิจกรรมการแสดง เพื่อช่วยงานวิทยาลัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ก็ไม่สามารถเข้าเรียนได้เต็มเวลาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้พร้อมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนคนอื่น ผู้เรียนนั้นจึงต้องติดตามเนื้อหาการเรียนและฝึกฝนภาคปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้มีเวลาในการศึกษาค้นคว้า ทบทวนบทเรียนและฝึกซ้อมค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อผลการเรียนได้ ทั้งนี้วิชาศิลปะทุกสาขาจำเป็นต้องใช้ทักษะการฝึกฝนทบทวนบ่อย ๆ จึงจะเกิดความชำนาญและแม่นยำ (จินตนา สายทองคำ. 2539 : 99)

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การวัดผลทางด้านปฏิบัติเน้นเฉพาะความรู้และความจำ ซึ่งเกณฑ์ในการวัดผลไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียน (สุภาวดี โพธิเวชกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2542) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิลวรรณ วรรณะลี (2541 : 217) และ อัจจิมา สวัสดิ์ชีวิน (2528 : 107) เกี่ยวกับการวัดผลของวิทยาลัยนาฏศิลป์ว่า การวัดผลใช้ผู้สอนเป็นหลัก ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดรวมทั้งส่วนใหญ่เน้นเฉพาะการวัดผลด้านความรู้และความจำ ส่วนทางด้านทฤษฎียังไม่มีการจัดทำหรือสร้างข้อสอบมาตรฐาน

ด้านการบริการวิชาการ พบว่า งานด้านข้อมูลของวิทยาลัยที่เกี่ยวกับตำราทางด้านนาฏศิลป์และดนตรียังมีอยู่น้อยมาก รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอนก็ขาดแคลน (สิริชัยชาญ พักจำรูญ. 2540 : 245-247) ทำให้นักเรียนบริการข้อมูลข่าวสารต่อนิสิตนักศึกษาและประชาชนทั่วไปยังไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนั้นเนื่องจากงานบริการด้านการแสดงให้กับหน่วยงานของรัฐบาลและประชาชนทั่วไปมีมากเกินไป ทำให้วิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่สามารถดำเนินงานบริการวิชาการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสอนนาฏศิลป์และดนตรี การฝึกอบรม การจัดสัมมนาทางด้านนาฏศิลป์ดนตรีให้กับบุคคลภายนอกที่สนใจได้อย่างเหมาะสม (ไพฑูรย์ เข้มแข็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ.2542)

ด้านการพัฒนาอาจารย์ อาจารย์ส่วนใหญ่มีภาระงานหลายอย่างที่จะต้องปฏิบัติ คือ งานสอนที่จะต้องสอนทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย นอกจากนี้อาจารย์มีหน้าที่ในการคุมสอบกลางภาคและปลายภาค และยังต้องปฏิบัติราชการด้านการแสดงในหน้าที่ต่างๆ เช่น ฝึกซ้อมการแสดง คุมนักเรียนที่ต้องมาฝึกซ้อมและแสดง ติดต่อประสานงานทุกส่วนที่เกี่ยวกับการแสดงและแต่งตัวผู้แสดง ซึ่งในการแสดงแต่ละครั้งจะต้องใช้เวลาฝึกซ้อมและแสดงจริง ทำให้อาจารย์ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการพัฒนางานด้านวิชาการ เช่น การปรับปรุงการสอน การแต่งตำราทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีทั้งไทยและสากล (สุรีย์ อัญญาวัชระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2542) นอกจากนี้มีอาจารย์เพียงบางส่วนเท่านั้นที่มีโอกาสไปฝึกอบรม ประชุม และสัมมนาทั้งภายในวิทยาลัย และภายนอกวิทยาลัย เป็นสาเหตุให้อาจารย์อีกส่วนหนึ่งไม่มีโอกาสที่จะได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และเพิ่มพูนประสบการณ์ทางวิชาการได้เท่าเทียมกัน (สุกัญญา ตั้งวงษ์พิมุข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2542)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ จึงสนใจศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ
3. เพื่อประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์
4. เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยนาฏศิลป์ เพื่อให้เป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยอาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่สอนในสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในปีการศึกษา 2542 จำนวน 136 คน และนักศึกษาในระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงของวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2542 ทั้ง 6 สาขาวิชา จำนวน 222 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 358 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของประชากรที่ทำการศึกษา ประกอบด้วย

3.1.1 อาจารย์ จำแนกเป็นสาขาวิชา ได้แก่ วิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล

3.1.2 นักศึกษา จำแนกเป็นสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการและการพัฒนาอาจารย์ และความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิทยาลัยนาฏศิลป์ หมายถึง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ที่จัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากร ทางด้านศิลปะ ใน 6 สาขาวิชา คือ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล

2. การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรและการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดทำตารางเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดหาอาจารย์เข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษา ฯลฯ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์

2.1 ด้านหลักสูตร ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การจัดทำดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การจัดทำเอกสารหลักสูตร การจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การเตรียมห้องสมุด การจัดบุคลากรของหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การจัดทำดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การจัดทำตารางสอน การจัดแผนการสอน การจัดชั้นเรียน การจัดหาอาจารย์เข้าสอน การจัดบริการอุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การนำหลักเกณฑ์ไปใช้ การใช้เทคนิควิธีการตรวจสอบ และการตัดสินผลการเรียน การจัดทำวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ การจัดทำตารางสอบ การจัดห้องสอบ การคุมสอบ การทำข้อสอบมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อสอบ และการแจ้งผลการศึกษา

2.4 ด้านการบริการวิชาการ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการแก่สังคมเพื่อให้ผลงานวิชาการทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี ทั้งไทยและสากล เผยแพร่ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง และการให้บริการวิชาการแก่สถาบันการศึกษา และนักศึกษาของสถาบันการศึกษาต่างๆ และชาวต่างประเทศที่สนใจในวัฒนธรรมไทย

2.5 ด้านการพัฒนาอาจารย์ ในการวิจัยในครั้งนี้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมให้อาจารย์เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และทักษะด้านต่างๆ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนให้อาจารย์มีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้นด้วยการลาศึกษาต่อทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การให้อาจารย์ได้เข้ารับการฝึกอบรม การดูงาน การเข้าร่วมประชุมและสัมมนาทางวิชาการ

3. อาจารย์ หมายถึง ผู้สอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ซึ่งทำหน้าที่สอน ใน 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล

4. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 และระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 2 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ปีการศึกษา 2542 ใน 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล

สมมติฐานการวิจัย

1. อาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างจากเกณฑ์

2. นักศึกษาที่ศึกษาในแต่ละสาขาวิชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างจากเกณฑ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ศึกษาระยะสำคัญและนำเสนอตามลำดับคือ ความสำคัญของการบริหารวิชาการ หลักและกระบวนการบริหารวิชาการ ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ การบริหารวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์

ความสำคัญของการบริหารวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผลการศึกษามีคุณภาพที่สุด ดังนั้นไม่ว่ากิจกรรมใดที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอนและทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ถือว่างานเหล่านั้นเป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการทั้งสิ้น (กิตติมา ปรีดีติลล. 2532 : 57)

งานวิชาการเป็นงานสำคัญ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสอนโดยตรง ซึ่งครอบคลุมถึงการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลทางการศึกษา งานวิชาการดังกล่าวนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรก เพราะภาระกิจของสถานศึกษาคือ การให้บริการทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำครูในด้านการเรียนการสอน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (ฉัตรชัย อรณนันท. 2529 : 156) ซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร สำหรับ บรรจง พงศ์ศาสตร์ (2536 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า ขึ้นอยู่กับการกำหนดนโยบายของผู้บริหารในการที่จะกระตุ้น ครู อาจารย์ ให้ความสนใจบรรยากาศทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น หามาตรการต่าง ๆ มาเร่งให้เกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง รับผิดชอบตนเองและสังคม รู้จักหาเทคนิคหรือกระบวนการเรียนที่เหมาะสมมาช่วยเสริมการสอน ผู้บริหารต้องช่วยครูในเรื่องการเพิ่มประสบการณ์ เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ ให้ครูอาจารย์มีทักษะในการสอน สิ่งทีกล่าวมาเป็นการบริหารวิชาการในสถานศึกษา

นอกจากนี้ อัมภา บุญช่วย (2537 : 1) กล่าวถึง ความสำคัญของงานวิชาการว่าเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือโรงเรียน การที่จะดูว่าสถาบันใดมีมาตรฐานก็มักเอาผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผล เพียงใด นั้นขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารว่าจะเอาจริงเอาจังกับการบริหารงานวิชาการเพียงใด และบุคลากรในสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการมากน้อยแค่ไหน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการเตรียมการ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความพร้อมอย่างทั่วถึงก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และเพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น การบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพ การศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารวิชาการประสบผลสำเร็จ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540 : 34)

จะเห็นได้ว่า การบริหารวิชาการเป็นงานสำคัญและเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากทุกสถาบันการศึกษามีจุดมุ่งหมาย ให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีจริยธรรม คุณธรรมเป็นที่ต้องการของสังคม และตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้ การบริหารวิชาการยังเป็นงานที่บ่งชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร อีกด้วย

หลักการและกระบวนการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ การบริหารวิชาการจึงมีหลักการที่สำคัญ ควรให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ตามที่ กิติมา ปรีดีดิถิก (2532 : 48 - 49) ได้สรุปกระบวนการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

1. จัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก
2. การบริหารงานวิชาการมุ่งความร่วมมือกันทำงาน
3. ควรจะกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ
4. ควรส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
5. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ
6. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการส่งเสริมคนอื่นๆ มากกว่าการสอนคนอื่น
7. มีการให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน
8. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

9. ให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ

10. ติดตามและประเมินผลงาน

ส่วน ฟรานซิส (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Francis. 1978 : 1192) ให้หลักการบริหารงานวิชาการไว้ 2 ประการ คือ

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดี

กระบวนการบริหารงานวิชาการที่ กิติมา ปรีดีดิกล (2532 : 50-51) และ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535 : 19-20) ได้ทำการศึกษาไว้ สรุปได้เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นวางแผนก่อนดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการ เกี่ยวกับการทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน จัดครูอาจารย์เข้าสอน จัดทำโครงการสอน จัดตารางสอน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน การลงทะเบียน การปฐมนิเทศนักศึกษา เพื่อให้งานดำเนินไปตามเป้าหมาย และขั้นตอนของแผนที่วางไว้ โดยให้คณะครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย

2. ขั้นดำเนินงาน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารจะต้องจัดและดำเนินงาน รวมทั้งควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ได้แก่

2.1 งานการสอนตามหลักสูตรโดยดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติการสอน

2.2 งานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ เช่น การจัดโครงการสอนซ่อมเสริม มีการจัดชุมนุมต่างๆ มีการจัดแนะแนวการศึกษา และการให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหิต่างๆ จัดให้มีห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้า

2.3 งานเกี่ยวกับการบริการ ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้มีการให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่างๆ มีการจัดรวบรวมเอกสารการสอน คู่มือครู รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

3. **ขั้นส่งเสริมควบคุมและติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม ปรับปรุง พัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้**

3.1 **สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ กำหนดจุดมุ่งหมาย และนโยบายที่เหมาะสมกับสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา จัดหน่วยงานให้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่มีความรับผิดชอบทางวิชาการ จัดสรรเวลาและสถานที่ให้แก่กิจกรรมการเรียนการสอน จัดสรรวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ ติดต่อสื่อสารสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนเพื่อทราบความต้องการของชุมชน และจัดวางเป้าหมายได้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังต้องมีการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วย**

3.2 **ส่งเสริมงานวิชาการและจัดบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารควรสนับสนุนที่จะให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ควรจัดเพื่อสนองและเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ได้แก่**

3.2.1 **จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการ อาจเป็นคณะครูอาจารย์ที่สอนวิชาเดียวกัน หรืออยู่แผนกวิชาเดียวกันมาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน**

3.2.2 **ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม ชมรม หรือสมาคมทางวิชาการเพื่อปรึกษา และเผยแพร่งานวิชาการให้กว้างขวางขึ้น**

3.2.3 **ส่งเสริมให้มีการจัดทำหนังสือวารสารเผยแพร่ หรือมีการประชุมสัมมนา ค้นคว้าวิจัยอยู่เสมอ**

3.2.4 **ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และวุฒิสูงขึ้น โดยให้โอกาสในการศึกษาต่อ หรือเข้ารับการอบรมเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และเพื่อจะได้นำความรู้ไปเผยแพร่แก่นักเรียน**

3.2.5 **การเรียนในห้องเรียนควรจัดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของสถานศึกษา เช่น การแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล หรือแบ่งแบบคละ การจัดครูอาจารย์เข้าสอนควรคำนึงถึงความสามารถ ความถนัด และวุฒิของผู้สอน รวมทั้งวิธีการที่มีส่วนส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เช่น จัดอาจารย์ประจำชั้น จัดอาจารย์ประจำวิชา หรือจัดอาจารย์สอนเป็นทีม**

นอกจากนี้ในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ควรจะได้กระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปให้ทุกคน ถึงแม้ผู้บริหารจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ แต่ก็ไม่สามารถทำงานคนเดียวโดยลำพังได้

ดังนั้น จึงควรให้ผู้ร่วมงานมีอิสระเสรีทางความคิดและการเรียนการสอน ซึ่งเรียกว่า เสรีภาพทางวิชาการ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้เกิดเสรีภาพทางวิชาการแก่ผู้ร่วมงานและผู้สอน

ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ

ความสำเร็จของสถานศึกษา อยู่ที่การบริหารวิชาการ ซึ่งงานวิชาการมีขอบข่ายที่กว้างขวางมาก ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา นักวิชาการได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการ แตกต่างกันไป ดังนี้ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523 : 67-74) กล่าวว่า หน้าที่ของสถานศึกษา คือ การให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นสำคัญ แต่การที่สถานศึกษาจะสามารถทำหน้าที่นี้สมบูรณ์ ก็ต่อเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวิชาการ และเข้าใจขอบเขตของงานเป็นอย่างดี งานที่เกี่ยวข้องกันกับงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา คือ งานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอน งานวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่ง กิติมา ปรีดีดีลิก (2532 : 58) ได้แบ่ง ขอบข่ายของงานวิชาการออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ๆ คือ แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ หลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ส่วนปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานวิชาการจะประกอบด้วยงานต่อไปนี้ คือ การวางแผนเกี่ยวกับงาน วิชาการ การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล นอกจากนี้ องค์การ อินทรมพรรย์ (อำภา บุญช่วย. 2537 : 5 ; อ้างอิงมาจาก องค์การ อินทรมพรรย์. 2526 : 164-165) ได้สรุปขอบข่ายงานบริหารวิชาการของผู้บริหารไว้ 3 ลักษณะ คือ การจัดกระบวนการบริหารวิชาการ การจัดและพัฒนาวิชาการ การส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญมาก และครอบคลุมภารกิจด้านต่างๆ ของสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถาบันการศึกษาต้องการสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีจริยธรรม คุณธรรม เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม ซึ่งจะส่งผลให้เห็นถึงการบริหารวิชาการของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

การบริหารวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา

การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด (ภิญโญ สาร. 2526 : 324 ; กฤษณ์ ศรีสุภา. 2527 : อารมณ เพชรชื่น. 2528 : 116) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กับผู้เรียน ซึ่งปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน การบริหารวิชาการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรและการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดทำรายเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดหาอาจารย์เข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมผู้สอน การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมิน มาตรฐาน สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษา

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารวิชาการเป็นหลักสำคัญของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ ซึ่งมีเนื้อหารายละเอียด ดังนี้

1.ด้านหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

ทิตินา แคมมณี (2535 : 1) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึงความถึง โปรแกรมการศึกษาใดๆ ที่ได้กำหนดโครงสร้างการเรียน ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ พร้อมทั้งคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนของแต่ละรายวิชานั้นด้วย ส่วน ปทีป เมธาคณวุฒิ (2532 : 1) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ แผนการเรียนซึ่งประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการศึกษา วิธีการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งหมายถึง การพิจารณาคัดเลือก จัดรวบรวมเรียบเรียงเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ ตลอดจนการประเมินผล อย่างไรก็ตามความหมายและขอบเขตของหลักสูตรจะเปลี่ยนไปอยู่เสมอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นปรัชญาการศึกษาของแต่ละยุคสมัย สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในโครงสร้าง แนวความคิดเรื่องการจัดเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ให้แก่ ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่ง ไพศาล หวังพานิช (2535 : 2 - 3) ได้กล่าวว่า หลักสูตรกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ ย่อมต้องสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาที่ยึดถือเสมอ ทั้งนี้ เพราะทั้งปรัชญาการศึกษาและหลักสูตร ล้วนแต่เป็นเป้าหมายของการศึกษาทั้งสิ้น เพียงแต่ว่าปรัชญาการศึกษาเป็นเป้าหมายที่เป็นความมุ่งหวังหรือความปรารถนาจะเกิดขึ้น ส่วนหลักสูตรเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงความมุ่งหวังนั้น เมื่อปรัชญาการศึกษาเปลี่ยนไปหลักสูตรก็ต้องเปลี่ยนตาม เพื่อกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความคิดใหม่ที่ยึดถืออยู่นั้น สำหรับ ธำรง บัวศรี (2533 : 9)

ได้ย่ำว่า หัวใจของการศึกษา คือ หลักสูตร ถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้ว การจัดการศึกษา ย่อมดำเนินไปไม่ได้ นอกจากนี้ กู๊ด (Good. 1973 : 157) กล่าวว่า หลักสูตรคือ โครงการทั่วไป ทั้งหมดของเนื้อหาวิชา อุปกรณ์การเรียนการสอนที่สถาบันได้จัดไว้ให้นักศึกษาเรียน เพื่อให้มี คุณสมบัติเพียงพอที่จะจบการศึกษาเพื่อเข้าสู่อาชีพต่อไป และ แพรท (Pratt. 1980 : 445) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง สิ่งที่ถูกรวบรวมขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งจัดไว้เพื่อใช้สำหรับการศึกษา ในสถาบัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติที่จะจัดให้แก่ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะตามความ มุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้ หลักสูตรจึงเป็นการศึกษาที่ประกอบด้วย วัตถุประสงค์โครงสร้าง เนื้อหาวิชาของหลักสูตร ตลอดจนคุณลักษณะของอาจารย์ วัสดุการศึกษา ตำราเรียน สถานที่เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตรที่สอดคล้องกับ สังคมแต่ละยุคสมัย

การบริหารหลักสูตร

การบริหารวิชาการในสถาบันการศึกษาประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของ งานด้านวิชาการคือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานของวิชาการ แม้ว่าหลักสูตรปัจจุบันจะใช้หลักสูตร ระดับนานาชาติที่เป็นแบบเดียวกันก็ตาม แต่ความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละสถาน ศึกษาจะแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย อย่างของสถานศึกษานั้น เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ แม้กระทั่งผู้เรียนก็มีส่วนที่จะ ทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษา ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้บริหารและ บุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ใช้หลักสูตร ดังนั้นต้องรู้จักและเข้าใจการบริหารหลักสูตรให้เป็นไป ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความรับผิดชอบของผู้บริหารมีตั้งแต่ การสนับสนุนส่งเสริม และ การกำกับ ดูแลในด้านหลักสูตร การสนับสนุนในด้านบุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ ส่วนในด้าน การดูแลก็คือ การมุ่งพัฒนาคุณภาพของงานเป็นสำคัญ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 59)

การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลร่วมมือกันดำเนินการ โดยมีเครื่องมือ คือ หลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาในอันที่จะเตรียม ผู้เรียนให้เกิดความรู้ ทักษะ ทศนคติและประสบการณ์ที่ดีในการดำเนินและดำรงชีวิตในสังคมของ ตนได้อย่างถูกต้องและเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2525 : 159) ส่วน ดุษฎี พงศ์ศาสตร์ (2535 : 41 - 42) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการบริหารใน

สถานศึกษา เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของสถาบันการศึกษา ผู้บริหารต้องใช้ หลักสูตรเป็นตัว กำหนดนโยบาย ทิศทางเดิน ตลอดจนแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ และต้องสามารถบริหารหลักสูตร ให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เช่น บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียน รวมทั้งให้ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้อย่างดีด้วย ดังนั้นการทำความเข้าใจกับหลักสูตรอย่าง กระจ่างชัดแจ้ง จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารพึงกระทำ เพื่อจะได้ไม่เดินหลงทาง และ สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 197) มีความเห็นว่า การบริหารหลักสูตร เป็นการบริหารงานทางด้าน วิชาการหรือการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดี และมีประสิทธิภาพที่สุด

ขอบเขตของการบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตร มีขอบเขตที่จะต้องดำเนินงานในด้านต่างๆหลายด้านด้วยกัน มีนักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรหลายคนได้เสนอไว้แตกต่างกันในรายละเอียด เช่น วิชัย วงษ์ใหญ่ (2526 : 195-202) ให้ความเห็นว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรให้บรรลุเป้าหมาย ต้องดำเนินการในเรื่องต่างๆดังนี้

1. การเตรียมวางแผนงานเพื่อการใช้หลักสูตรใหม่ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ หลักสูตร การนำหลักสูตรมาปรับ การจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดเตรียมงบประมาณ การเตรียมบุคลากร
2. การจัดเตรียมอบรมผู้สอนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ประกอบด้วย การอบรมเชิง ปฏิบัติการ การวิเคราะห์ปัญหาของหลักสูตร การสร้างโครงการสอน ประมวลการสอน การเลือก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. การจัดอาจารย์เข้าสอน ต้องสอนโดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลัก และ จัดประสบการณ์ให้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสำคัญ
4. การจัดตารางสอน ต้องคำนึงถึงการเรียนรู้วิชาต่างๆ ระดับความยากง่าย ช่วงการเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งการใช้ห้องเรียน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน ประกอบด้วย การจัดทำ แผนการสอน เอกสารและสื่อการสอน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ใช้หลักการประชาสัมพันธ์แก่ผู้เรียน ผู้สอน และ ผู้บริหาร โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
7. การจัดสภาพแวดล้อมและการเลือกโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น การจัดสภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกรวดของการศึกษาอื่น ๆ ด้วย การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน เช่น การฝึกงานในสถานประกอบการ เป็นต้น

8. การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร ประเมินตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้อย่างชัดเจน

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 362 - 269) กล่าวถึง ขอบเขตการบริหารหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 งานบริหารและบริการหลักสูตร ซึ่งจะเกี่ยวกับงานเตรียมบุคลากร การจัดอาจารย์เข้าทำการสอนตามหลักสูตร การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร การบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษา ประการที่ 2 งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น จัดทำแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรม การเรียนการสอน ประการที่ 3 งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรประกอบด้วย การติดตามผลการใช้หลักสูตร การนิเทศการศึกษาและการตั้งศูนย์บริการเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร

กระบวนการบริหารหลักสูตร

กระบวนการบริหารหลักสูตรได้นำกระบวนการบริหารงานมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 60-67) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานการใช้หลักสูตร สามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยต้องเตรียมการล่วงหน้า ก่อนเปิดหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ และนำนวัตกรรมทางการศึกษา มาช่วยเป็นสิ่งจำเป็น การเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตรมีดังนี้

1.1 การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ ความจริงแล้วสำเร็จมาเป็นหลักสูตรก็ได้มีการนำร่องการใช้หลักสูตรแล้ว ในการตรวจสอบหลักสูตรแม่บท แต่ละสถานศึกษาสามารถทำได้เพื่อให้เหมาะกับสภาพของสถานศึกษา โดยการตรวจสอบ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม รูปแบบ โครงสร้าง เนื้อหาวิชา วิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบว่า เหมาะกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษานั้น ๆ ทั้งนี้ เพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพท้องถิ่นแตกต่างกันไปจึงจำเป็นต้องปรับปรุงบ้างตามความเหมาะสม

1.2. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้ก็เพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจะมีผลกระทบต่อการบริหารหลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร นับตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษาจะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมากบ้างน้อยบ้างในลักษณะที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ก็เพราะ

การจัดหลักสูตรเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่างไม่เฉพาะการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังสัมพันธ์กับสื่อการสอน ห้องสมุด สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ รวมทั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยเฉพาะผู้มีหน้าที่บริหารหลักสูตร ได้แก่ ฝ่ายวิชาการจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมของสิ่งเหล่านี้ และต้องปรับปรุงแก้ไขวิธีบริหารงาน เพื่อจะได้ใช้หลักสูตรให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรจะเริ่มตั้งแต่การจัดทำหลักสูตรต้นแบบเป็นระยะว่าได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง การประชาสัมพันธ์ทำได้หลายรูปแบบดังนี้ การออกเอกสารสิ่งพิมพ์ เช่น การออกแผ่นปลิว บทความในหนังสือพิมพ์ วารสารต่าง ๆ การใช้สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ การเลือกใช้วิธีประชาสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย งบประมาณที่มีอยู่ ตลอดจนเวลาและโอกาส เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป อย่างไรก็ตาม การประชาสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการยอมรับในหลักสูตร ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ ความสัมพันธ์ของหลักสูตรกับการเรียนการสอน

1.3. การเตรียมความพร้อม การเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็น เหมือนกับการจัดของต่าง ๆ ก่อนออกเดินทาง เพื่อไม่ให้เกิด การขัดข้องใจในระหว่าง หลักสูตรกำลังดำเนินการ หรือระหว่างการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมมีหลายเรื่องดังนี้

1.3.1 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การเตรียม ความพร้อมของครูผู้สอน การเตรียมผู้นิเทศการสอนและนักแนะแนวการศึกษา การเตรียมผู้บริหาร การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้สอน เพราะเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ ในห้องเรียนกับผู้เรียน สิ่งที่ต้องทำในการเตรียมความพร้อมด้านครูผู้สอนก็คือ การสำรวจจำนวน ครูผู้สอน ความพร้อมในการสอน โดยเฉพาะความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดเตรียม เนื้อหาหลักสูตร รวมทั้งทักษะในการสอน การประเมินผลการเรียน รวมทั้งการให้ความเข้าใจกับ ผู้สอนให้มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร

การเตรียมผู้นิเทศการสอนและนักแนะแนวการศึกษา บุคลากรเหล่านี้มีส่วนส่งเสริม ให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปบุคลากรที่เกี่ยวข้องเหล่านี้มีความเข้าใจเรื่อง หลักสูตรก็จะช่วยครูในด้านการเรียนการสอนได้ดีในการพัฒนาคุณภาพการสอน

การเตรียมผู้บริหาร โดยทั่วไปผู้บริหารมีหลายระดับ หากเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ก็มี ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะ และหัวหน้าแผนก ตลอดจนหัวหน้างานอื่น ๆ ผู้บริหารมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าครูและผู้นิเทศการสอน เพราะเป็น

ผู้กำกับดูแลหลักสูตรให้ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรสำรวจสภาพและปัญหาของสถานศึกษาในความคิดของตนเองเพื่อจะได้พัฒนาและแก้ไขได้อย่างถูกต้อง การประชุมสัมมนาผู้บริหาร เรื่องบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร จึงเป็นสิ่งจำเป็น รวมทั้งแนวคิดและเทคนิคของงานบริหารหลักสูตร

1.3.2 การเตรียมความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ วัสดุฝึก สื่อการสอน ห้องสมุด อาคารสถานที่ งบประมาณ สถานที่ฝึกงาน รวมทั้งการจัดทำคู่มือครูเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นต้น

การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวัสดุ ในการสอนด้านทักษะปฏิบัติโดยเฉพาะด้านวิชาชีพ วัสดุฝึกในโรงประลองและห้องปฏิบัติการเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเตรียมจัดซื้อ และจัดการไว้ล่วงหน้าก่อนการสอน มิฉะนั้นอาจเกิดการจัดซื้อไม่ทัน และขาดแคลนในเวลาสอน จึงควรจะได้วางแผนการไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุ

การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอน หลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ ๆ การจัดหาไว้ให้พร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอน เช่น แผ่นใส เทป ตลอดจนอุปกรณ์ในการใช้สื่อจึงเป็นสิ่งจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสภาพของสถานศึกษา เช่น ห้องที่จะใช้สื่อ ความสามารถของครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ช่างเทคนิคที่จะช่วยบริการการใช้สื่อด้วย

การเตรียมอาคารสถานที่ อาคารสถานที่เป็นห้องเรียน บรรยาย ห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง โรงประลอง ควรจัดหาให้พร้อม ถ้าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอาคารสถานที่เหล่านั้น เช่น ห้องปฏิบัติการก็ต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนนำหลักสูตรไปใช้

การเตรียมงบประมาณ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นมาก งบประมาณจะเป็นตัวบ่งชี้ที่จะทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จหรือไม่ นอกจากจะใช้ในด้าน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนแล้วยังใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนา วัสดุหลักสูตร คู่มือครู คู่มือนักเรียน เอกสารและอุปกรณ์การสอน สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนสนับสนุนต่อการสอน

การเตรียมห้องสมุด เป็นส่วนที่จะสนับสนุนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ครูและนักเรียนมีแหล่งค้นคว้า สามารถศึกษาเพิ่มเติมจากห้องสมุด จึงจำเป็นต้องจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนไว้ในห้องสมุด

การเตรียมสถานที่ฝึกงาน การเรียนในด้านวิชาชีพ จำเป็นต้องมีสถานที่ฝึกงานเพื่อเป็นการฝึกทักษะปฏิบัติ และการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจริง การเตรียมสถานที่ฝึกงานไว้พร้อม จะช่วยให้การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรได้สะดวกและมีคุณภาพ

1.4. การจัดทำโครงการสอน บางทีก็เรียกแผนการสอน เป็นการเตรียมของครูเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการและการประเมินผล การจัดทำโครงการสอน จะช่วยให้ครูได้ดำเนินการสอนไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.5. การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็น ได้แก่ การรับสมัครนักศึกษา เพื่อเข้าเรียน การสอบข้อเขียน สัมภาษณ์ ตลอดจนการตรวจสอบหลักฐานก่อนเข้าศึกษาต่อ ในบางครั้งหากมีความจำเป็น เมื่อพบว่าผู้เรียนต้องเพิ่มเติมหรือให้เรียนรู้เนื้อหาบางส่วนก่อนเข้าสู่หลักสูตรใหม่ก็อาจต้องเปิดการสอน เพื่อปรับพื้นฐานของผู้เรียน เพื่อเตรียมตัวผู้เรียนให้สามารถเรียนในหลักสูตรใหม่ได้

1.6. การตรวจสอบการยอมรับจากสังคม เป็นการตรวจสอบความพร้อมของชุมชน เช่น ความคิดเห็นของผู้ปกครองของสถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมที่จะรับผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อเข้าทำงาน เพื่อจะได้รับการสนับสนุนจากชุมชน โดยการสำรวจความคิดเห็นเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารหลักสูตร

1.7. การจัดโครงสร้างของหน่วยงาน การบริหารหลักสูตรอยู่ในการบริหารของฝ่ายวิชาการ และคาบเกี่ยวกับฝ่ายอื่นๆ ซึ่งเป็นฝ่ายสนับสนุนการสอน การจัดโครงสร้างของหน่วยงานเพื่อจะได้มีการรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร โดยทั่วไปสถานศึกษามีหน่วยงานรองรับการบริหารหลักสูตรอยู่แล้ว แต่อาจจัดโครงการเฉพาะกิจในเมื่อเปิดหลักสูตร เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น

2. ขั้นตอนการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งจะมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตรและฝ่ายสนับสนุน ตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร มีดังนี้

2.1 การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เป็นความจำเป็นที่จะต้องมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจหลักสูตร

2.2 การปฐมนิเทศนักเรียน เป็นการชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งควรจะได้ชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ลักษณะเนื้อหาวิชา โครงสร้าง จำนวนหน่วยกิต วิชาเลือก วิชาบังคับ ตลอดจนวิธีการลงทะเบียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และสามารถปรับตัวเกี่ยวกับการศึกษา

2.3 การจัดทำคู่มือครู เพื่อจะเป็นการให้ครูได้มีคู่มือในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนการสอน การจัดทำคู่มืออาจจะทำได้โดยการมีโครงการคณะกรรมการเฉพาะกิจจากครูในแผนกต่าง ๆ ก็ได้

2.4 การจัดตารางสอน ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดตารางสอนจะต้องศึกษาองค์ประกอบในการจัดตารางสอน คือ

2.4.1 รายวิชาในหลักสูตร ได้แก่ รายวิชาที่เปิดสอนในโปรแกรมการศึกษา ทั้งรายวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งวิชาบังคับ วิชาเลือก ตลอดจนการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามลักษณะวิชา

2.4.2 ห้องเรียน ได้แก่ ห้องที่จัดเพื่อเรียนทั้งวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ ตามวัน เวลาในตารางสอน

2.4.3 เวลาเรียน ได้แก่ เวลาเรียนตามหลักสูตร จำนวนภาคเรียนในแต่ละปี การศึกษา จำนวนสัปดาห์ในแต่ละภาคเรียน จำนวนวันในแต่ละสัปดาห์ จำนวนคาบชั่วโมงในแต่ละวัน และจำนวนความถี่ของแต่ละวิชาในการแบ่งเป็นกลุ่ม

2.4.4 ผู้เรียน คือ กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาค การศึกษา แบ่งเป็นรายวิชาที่เรียน

2.4.5 ผู้สอน ผู้สอนในแต่ละวิชาตามตารางสอน

2.5 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนตามความรู้และลักษณะงาน โดยคำนึงถึงการแบ่งชั่วโมงที่เหมาะสม ตลอดจนภาระหน้าที่อื่นของครู

2.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องมืออุปกรณ์การสอน สื่อการสอน วัสดุฝึก อาคารสถานที่ รวมถึงความสะดวกสบายทางกายภาพ

2.7 การฝึกงาน เป็นการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในวิชาชีพ การฝึกงานมี 2 ลักษณะ คือ การฝึกภายในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. ขั้นตอนประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการจกการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประมวผลเพื่อจะพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อจะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การเตรียมการตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เช่น บุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น การจัดทำโครงการสอน การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน การตรวจสอบการยอมรับจากสังคม การจัดโครงสร้างของหน่วยงาน เป็นต้น

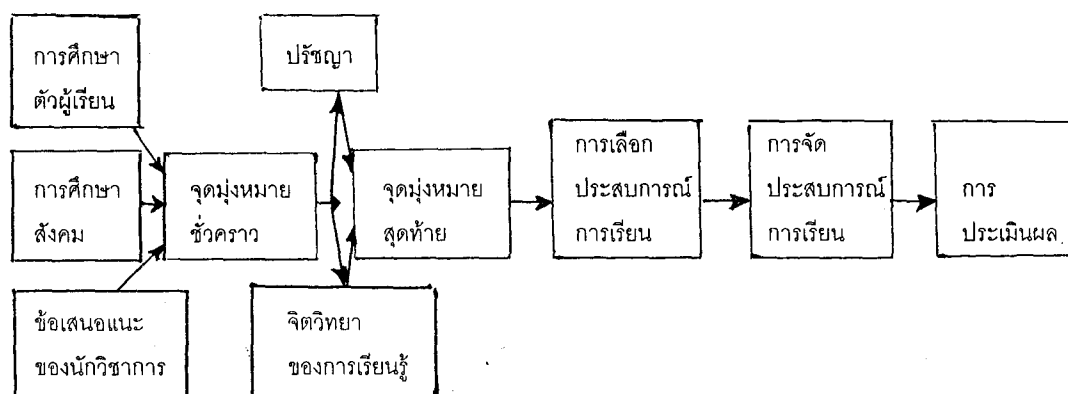
การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Development ซึ่งมีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้น หรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย (สัจด์ อุทรานันท์. 2528 : 30) ในการพัฒนาหลักสูตรมีนักการศึกษาได้เสนอแนวความคิดไว้ต่างกันดังนี้ เซเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1973 : 7) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือการจัดหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย การพัฒนาหลักสูตรจะรวมไปถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย ซึ่ง ชมพันธ์ ฤกษ์ ฤชยา. 2530 : 29) กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) ว่า เป็นกระบวนการเช่นเดียวกับการสร้างหลักสูตร และมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับการสร้างหลักสูตร ในสถานการณ์จริง การพัฒนาหลักสูตรกับการสร้างหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินไปพร้อม ๆ กัน ส่วน บุญมี เณรยอด (2536 : 17) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางมาก รวมถึงการสร้างหลักสูตรขึ้นมา และปรับปรุงหลักสูตรที่สร้างขึ้นมาแล้ว ให้มีความเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของกาลเวลาและสังคม

ทาบ (Taba. 1962 : 12) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการออกแบบและ พัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพไว้ 7 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ความต้องการ ตั้งวัตถุประสงค์ เลือกเนื้อหาวิชา รวบรวมเนื้อหาให้เป็นระบบ เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตั้งเกณฑ์การประเมินผล จะประเมินผลด้วยอะไรและวิธีใด

ไทเลอร์ (Tyler. 1970 : 4-128) ได้เสนอขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา จุดมุ่งหมายเหล่านี้ควรจะระบุทั้งพฤติกรรมของผู้เรียนและ เนื้อหาจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้นจะเป็นเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรที่ไทเลอร์เสนอนั้น เป็นกระบวนการที่เรียกว่า "วิธีการจุดมุ่งหมาย" (Mean-end Process) นั่นคือทุกขั้นตอนของการจัดศึกษา เป็นแนวทางหรือ วิธีการ (Means) ที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั่นเอง สำหรับการเลือกจุดมุ่งหมายของการศึกษานั้น ไทเลอร์ได้เสนอไว้ว่าควรที่จะเลือกมาจาก แหล่งต่าง ๆ 3 แหล่งด้วยกันคือ จากการศึกษาตัวผู้เรียนเอง จากการศึกษาสังคมนอกสถานศึกษา และข้อเสนอแนะของนักวิชาการ เมื่อได้จุดมุ่งหมายทางการศึกษา ซึ่งอาจมีจำนวนมากมายเกิน

กว่าที่จะบรรจุในหลักสูตรได้ทั้งหมด นักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นจะต้องเลือกจุดมุ่งหมายเฉพาะที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยใช้หลักปรัชญาและจิตวิทยาเป็นเครื่องช่วยในการกลั่นกรองจุดมุ่งหมายเหล่านั้น ต่อจากนั้นจึงถึงขั้นการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผล ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (ชมพินทร์ ภูณชร ณ อยุธยา. 2540 : 9)

นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535 : 5 - 26) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร ซึ่งประกอบด้วยระบบที่สัมพันธ์กัน 3 ระบบ คือ ระบบการร่างหลักสูตร ระบบการนำหลักสูตรไปใช้ และระบบการประเมินหลักสูตร แต่ละระบบประกอบด้วยขั้นตอนย่อยต่าง ๆ ดังนี้

1. ระบบการร่างหลักสูตร การร่างหลักสูตรมีอยู่ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 สิ่งกำหนดหลักสูตร คือ การเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับการพัฒนาหลักสูตร อาจเริ่มจากการทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงหลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมเช่น ต้องการทราบสภาพความต้องการของสังคมในด้านการศึกษา ต้องการทราบสภาพการศึกษาในปัจจุบัน แนวโน้มของสังคมและความต้องการทางการศึกษาในอนาคต การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการกำหนดหลักสูตร ประกอบไปด้วยสิ่งกำหนดทางวิชาการ สิ่งกำหนดทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ สิ่งกำหนดทางการเมือง

1.2 รูปแบบหลักสูตร หลังจากศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากสิ่งกำหนดหลักสูตร แล้วก็เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบหลักสูตร เช่น หลักสูตรแบบรายวิชา หลักสูตรแบบบูรณาการ หรือหลักสูตรแบบแกนวิชา เป็นต้น รูปแบบหลักสูตรจะประกอบด้วยโครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตร ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นภาพรวมและมาตรฐานการศึกษาของแต่ละหลักสูตร

1.3 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เมื่อร่างหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้วก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้ จะต้องตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขบางส่วนนำไปใช้จริง การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรอาจจะใช้วิธีการประชุมสัมมนาหรือให้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ช่วยพิจารณาการทดลองใช้หลักสูตรนำร่อง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตร

1.4 การปรับแก้หลักสูตรก่อนนำไปใช้ การปรับปรุงหลักสูตรต้องอาศัยการจัดทำข้อมูลที่ชัดเจน จะเป็นการทำให้การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ

2. ระบบการใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตรมีอยู่ 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 การขออนุมัติหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข เสนอหน่วยงานบังคับบัญชาเพื่อให้ความเห็นชอบสั่งการ

2.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนเตรียมการใช้หลักสูตร ซึ่งจะต้องคำนึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

2.2.1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

2.2.2 การเตรียมงบประมาณ

2.2.3 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

2.2.4 วัสดุหลักสูตร

2.2.5 บริการสนับสนุนและอาคารสถานที่

2.2.6 ระบบบริหารของสถาบันการศึกษา

2.2.7 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้สอน

2.2.8 การประเมินผลและติดตามการใช้หลักสูตร

2.3 ดำเนินการใช้หลักสูตร หรือ บริหารหลักสูตร ขั้นตอนนี้นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ ที่ว่าเป็นศาสตร์นั้นหมายถึง การวางแผนการใช้อย่างมีระบบ และใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยเสริม ส่วนที่ว่าเป็นศิลปะนั้นหมายถึง ผู้ใช้ในที่นี้รวมทั้งผู้บริหารและผู้สอน จะมีบทบาทมากในการที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ดังที่กล่าวว่าหลักสูตรแม้จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไร ถ้าผู้สอนไม่สนใจ ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน หลักสูตรใหม่นั้นก็ไม่มีจุดหมาย และไม่ได้ผลตามที่หลักสูตรคาดหวัง

3. ระบบการประเมินหลักสูตร เป็นระบบสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตรการประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรมีขั้นตอนและกระบวนการดังนี้

3.1 วางแผนประเมินหลักสูตร เป็นการพิจารณาว่าจะประเมินหลักสูตรในส่วนใดบ้าง เช่น ประเมินเอกสารหลักสูตร ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประเมินการสอนของผู้สอน ประเมินการบริหารหลักสูตรของผู้บริหาร ประเมินติดตามผลสำเร็จการศึกษา และประเมินการยอมรับหลักสูตรจากผู้ปกครองหรือชุมชนเหล่านี้ เป็นต้น

3.2 การเก็บข้อมูล ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะข้อมูล

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การจัดกระทำกับข้อมูลที่รวบรวมมาได้จัดเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับข้อมูลนั้น

3.4 การรายงานข้อมูล เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว โดยใช้การตีความ อธิบาย ลงสรุปเกี่ยวกับข้อมูลนั้น เพื่อนำข้อค้นพบจากรายงานข้อมูลไปปรับแก้ไขในส่วนต่างๆ ของหลักสูตรต่อไป ดังภาพประกอบแสดงแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร

ภาพประกอบ 2 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2535 : 30)

การประเมินหลักสูตร

การประเมินเป็นกระบวนการของการตัดสินใจ และตัดสินคุณค่าผลสัมฤทธิ์ของ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Taba. 1962 : 312) และยังเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ สำหรับตัดสินคุณค่าของโปรแกรมการศึกษา ผลิตผล กระบวนการจุดมุ่งหมายของโครงการ หรือ ทางเลือกต่างๆที่ออกแบบเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2524 : 3 - 4) การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลการตัดสินใจ และปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (ถวิชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529 : 211) การประเมินหลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งสามารถดำเนิน

การได้ 3 ระยะ คือ ประเมินหลังจากได้ร่างหลักสูตรแล้ว ประเมินขณะที่กำลังอยู่ในระหว่างการ
ใช้หลักสูตร และประเมินหลังจากการใช้หลักสูตรแล้ว (สัจด์ อุทรานันท์ 2532 : 353) การประเมิน
หลักสูตรยังเป็นการศึกษาส่วนประกอบต่างๆของ หลักสูตร ได้แก่ หลักการ ความมุ่งหมาย
โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน วิธีการสอนและการวัดผล
(สันต์ ธรรมบำรุง. 2527 : 155)

เซย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์ และลีวี (Saylor, Alexander and Lewis. 1981 : 317)

กล่าวไว้ว่า หน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของการประเมินหลักสูตรก็คือ การตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรเพื่อ
ดูว่า หลักสูตรนั้นได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ จุดมุ่งหมายมีความเชื่อถือได้มาก
น้อยเพียงใด หลักสูตรเหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนที่ใช้หลักสูตรนั้นหรือไม่ วิธีการเรียนการสอนที่
เลือกใช้นั้นเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ การเลือกเนื้อหาเหมาะสมและดีที่สุด
แล้วหรือไม่ นอกจากนี้การประเมินหลักสูตรยังรวมถึงการประเมิน การบริหารหลักสูตร และ
การบริการวิชาการของสถาบันการศึกษาด้วย

ดังนั้นการประเมินหลักสูตร จึงเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งที่มีบทบาทต่อการ
พัฒนาหลักสูตร เพราะการประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาตรวจสอบประสิทธิภาพ ในการ
ดำเนินงาน และตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรว่ามีคุณค่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งจะได้ ข้อมูล
ที่ช่วยให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบต่อหลักสูตร ใช้เป็นแนวทางการพิจารณาตัดสินใจที่จะปรับปรุงหลักสูตร
และพัฒนาหลักสูตรต่อไป

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้เสนอรูปแบบของการประเมินหลักสูตรเป็นประเภท
ใหญ่ๆแตกต่างกันออกไปหลายรูปแบบ ดังนี้

เวอร์ธเน และแซนเดอร์ส (Worthen and Sanders. 1973 : 40-217) ได้จัดกลุ่มการ
ประเมินหลักสูตรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ลี เจ ครอนบาค (Lee J. Cronbach) ไมเคิล สคริเวน (Michael Scriven)
และโรเบิร์ต อี สเตก (Robert E. Stake) แนวคิดของกลุ่มนี้ต้องการให้นักประเมินใช้บทบาทในการ
ตัดสินใจ โดยครอนบาคเสนอแนวคิดก่อน แล้วสคริเวนก็ขยายแนวคิดของครอนบาค ส่วนสเตกก็มี
แนวคิดเน้นเรื่องการวัดอย่างมีแบบแผนเป็นสิ่งสำคัญ

กลุ่มที่ 2 แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Danial L. Stufflebeam) และมารวิน ซี อัลคิน
(Marvin C. Alkin) ทั้งสองท่านนี้เน้นการประเมินที่เรียกว่า การตัดสินใจเพื่อการจัดการ (Decision
Management Approaches)

กลุ่มที่ 3 ราล์ฟ ดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) โรเบิร์ต แอล แฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) และมัลคอล์ม โพรวัส (Malcolm Provus) เน้นการวางแผนเพื่อตัดสินใจประสงค์ (Decision Objectives Plans)

ลิวาย (Lewy, 1977 : 10) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับรูปแบบของการประเมินหลักสูตรไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ซึ่งได้แก่ การประเมินหลักสูตรของ ราล์ฟ ไทเลอร์
2. การประเมินคุณค่าของหลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อดูว่า หลักสูตรสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่กำหนดได้ดีเพียงใด และได้รับผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ การประเมินหลักสูตรที่จัดอยู่ในแนวนี้ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสเติก และโพรวัส
3. การประเมินในลักษณะการตัดสินใจ ซึ่งมีความเชื่อว่าหลักสูตรที่ดีควรจะส่งผลกระทบต่อการทำงานในอนาคต ดังนั้นการประเมินจึงเน้นการกระทำอย่างมีระบบ รูปแบบการประเมินในแนวนี้ ได้แก่ รูปแบบของฟาย เดลตา แคปปา (Phi Delta Kappa) หรือ ชิปปี้โมเดล (CIPP Model)

อุทุมพร จามรมาน (2528 : 12-14) ได้เสนอรูปแบบการประเมินออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ 3 ประเภท ดังนี้

1. รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Attainment Model) เป็นรูปแบบที่เน้นจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก การประเมินจะให้คุณค่ามากหรือน้อยจะพิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้นำในการประเมินแบบนี้ ได้แก่ ไทเลอร์ (Tyler) และ แฮมมอนด์ (Hammond)
2. รูปแบบที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) รูปแบบนี้อาศัยเกณฑ์เป็นหลัก แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 เกณฑ์ภายใน ได้แก่ กระบวนการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้วัตถุประสงค์บรรลุ เช่น การประเมินกระบวนการหรือวิธีการ

2.2 เกณฑ์ภายนอก ได้แก่ ผลของการที่วัตถุประสงค์บรรลุผล เช่น การประเมินผลผลิตของหลักสูตร

3. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision Model) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อมาช่วยในการตัดสินใจ ผู้นำในการประเมินแบบนี้ ได้แก่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) อัลคิน (Alkin) และ โพรวัส (Provus)

จากการจัดกลุ่มรูปแบบการประเมินออกเป็นกลุ่มต่างๆ จะเห็นว่ารูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ใช้กันอยู่ทั่วไปมี 8 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของครอนบาค
2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริเวน
3. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของเสตค
4. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของอัลคิน
5. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์
6. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์
7. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไพรวัด
8. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับหลักสูตร

การจัดการศึกษาจะบรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการได้ ต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องชี้หน้าที่สำคัญ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารวิชาการของสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร บทบาทที่สำคัญของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 38-40) กล่าวไว้ ดังนี้

1. ต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรของที่ใช้อยู่ให้ทราบเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรอย่างแน่ชัด ในเรื่องหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ มวลประสบการณ์ เวลาเรียน การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างเอกสารหลักสูตรชนิดต่างๆ เพื่อจะได้แนะนำช่วยเหลือครู อาจารย์ให้ใช้ได้ใช้และปฏิบัติ
2. ต้องเป็นผู้นำในการนำหลักสูตรไปใช้ จัดประชุมเพื่อวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ดูแลการดำเนินการ ประสานงานการดำเนินการใช้หลักสูตร ประชุมผู้เกี่ยวข้องและครูผู้สอนเพื่อชี้แจงแนะนำ ทบทวนหลักสูตรก่อนเปิดภาคเรียนหรือก่อนลงมือสอน ติดตามผลการปฏิบัติ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้หลักสูตร
3. จัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร แนวการสอน คู่มือครู แผนการสอนให้เพียงพอและครบถ้วนทุกระดับชั้นเรียน ให้พร้อมและพอเพียงที่ครูจะใช้ เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม คู่มือประเมินผล และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น
4. เตรียมครูให้พร้อมที่จะใช้หลักสูตร อบรมครูอาจารย์ให้มีความเข้าใจหลักสูตร และวิธีการใช้หลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผล ตามที่หลักสูตรกำหนด ช่วยให้ครูพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติที่เคยปฏิบัติอยู่แต่เดิม แบบเดิม สู่แนวของหลักสูตรที่ใช้อยู่ในขณะนั้น
5. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบและเข้าใจ เพื่อจะได้มีส่วนช่วยส่งเสริมให้การใช้หลักสูตรเกิดผลในตัวนักเรียน นักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

6. จัดครูเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และให้จัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปได้อย่างราบรื่น

7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสม เช่น การจัดตั้งชุมนุมหรือชมรมวิชาการต่างๆ เป็นต้น

8. จัดการด้านการบริการการใช้หลักสูตรแก่ครู อาจารย์ โดยจัดให้มีฝ่ายบริการหลักสูตร เช่น โสตทัศนศึกษา ห้องสมุด การแนะแนว สนับสนุนการใช้หลักสูตร จัดหาวัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนสถานที่ที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน

9. นิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยการเยี่ยมและการสังเกตการสอนเป็นครั้งเป็นคราว เพื่อจะได้ทราบปัญหา จะได้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือตามที่ครู อาจารย์ ต้องการ เพื่อส่งเสริมในการใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้องและจัดให้มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาของจูไรรัตน์ สมสุข (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรปริญญาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โพรแกรมนิเทศศาสตร์การกีฬา (การฝึกและการจัดการกีฬา) พุทธศักราช 2535 ของวิทยาลัยพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้มีขอบข่ายกว้างขวางมากมาย และคาดหวังสูงเกินไป เป็นการยากที่จะหาแนวทางให้บรรลุผลได้ นิลวรรณ วรรณะลี. (2541 : 218) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ผลการวิจัย พบว่าการบริหารหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกแห่งไม่มีการจัดระบบ และการดำเนินงานของสาขาวิชาการทำงานขึ้นตรงต่อวิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกเรื่อง โดยมีได้มีการจำแนกแบ่งงานให้ชัดเจน และ อรทัย บุญช่วย (2542 : 98) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรบางสาขาวิชายังไม่ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมถึงความต้องการของตลาดแรงงาน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทางให้ผู้สอนได้ปฏิบัติไปสู่จุดหมายที่ต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีบทบาทสำคัญต่อการนำหลักสูตรไปสู่ การปฏิบัติทางด้านวิชาการ เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางทางการศึกษา

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นจุดหมายปลายทาง และมีเนื้อหาเป็นสื่อ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการ พัฒนา ซึ่งปัจจัยที่จะช่วยในการจัดกิจกรรมให้บังเกิดผลได้แก่ ผู้สอน เทคนิควิธีสอน การใช้สื่อการเรียน เป็นต้น ซึ่ง เซเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1973 : 98 - 102) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นการค้นหาวิธีดำเนินการปฏิบัติว่าจะจัดประสบการณ์อย่างไร ที่ทำให้เกิดผลตามที่ต้องการได้ ขั้นตอนที่สำคัญได้แก่ การคัดเลือก และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน อุปกรณ์อำนวยความสะดวก วิธีสอน และเทคนิคการสอน ส่วน สุมิตร คุณานุกร (2518 : 137) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นการนำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ นอกจากนี้ บุญมี เณรยอด (2529 : 157) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการนำเอาหลักสูตรที่กำหนดไว้มาปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผล ซึ่งผลของการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสำเร็จใน การดำเนินงานของโรงเรียน การจัดระบบที่ดีจะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ สงัด อุทรานันท์ (2535 : 16) กล่าวว่า หลักสูตรเปรียบเหมือนแบบแปลนการจัดการเรียนการสอน ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร และการเรียนการสอนจะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ตัวผู้เรียนเอง และช่วยให้ครูอาจารย์มีทิศทาง และมีสิ่งกำหนดในการสอนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิธีสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นแผนยุทธศาสตร์ประกอบด้วยประสบการณ์ทางการเรียน ซึ่งได้วางแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ

การจัดการเรียนการสอนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา มีการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา เพราะในการจัดการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับการจัดตารางสอน การจัดแผนการสอน การจัดชั้นเรียน และการจัดครูเข้าสอน

การจัดตารางสอน ตารางสอน คือ ตารางกำหนด วันเวลา สถานที่ วิชา และกลุ่มผู้เรียนที่จะทำการเรียนการสอน ปกติตารางสอนจะจัดไว้เป็นสัปดาห์ การจัดตารางสอนเป็น การวางแผนงานส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่จำเป็นยิ่ง เพราะถ้าไม่มีการกำหนดตารางไว้ จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปไม่ราบรื่น การจัดตารางสอน เพื่อให้นักเรียนได้เนื้อหาวิชาต่างๆ ครบตรงตามหลักสูตรนั้น

เป็นงานละเอียดประณีต ผู้จัดจะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดีพอควร จะต้องรู้เนื้อหาวิชา อีกทั้งจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัย และพัฒนาการของเด็กในแต่ละระดับชั้นเป็นอย่างดี เพื่อจะได้จัดเนื้อหาวิชา และคาบเวลาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (อำภา บุญช่วย. 2533 : 67) และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535 : 186-187) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดตารางสอนไว้ดังนี้

1. สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดตารางสอน

1.1 คำาโครงการของหลักสูตร การแบ่งหมวดวิชา วิชาบังคับ วิชาเลือก วิชาเลือกเสรี แต่ละวิชาต้องให้ห้องเรียนและอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักรในลักษณะใดบ้าง

1.2 จำนวนนักเรียนนักศึกษา ที่จะลงทะเบียนในวิชาแต่ละวิชา และจัดเป็นกี่ห้อง กี่กลุ่ม

1.3 ระยะเวลาหรือคาบชั่วโมงในการสอน แบ่งเป็นกี่คาบ คาบละกี่นาที ในหนึ่งวันจะจัดได้กี่คาบ

1.4 จำนวนห้องเรียนและขนาดของห้องเรียน รวมทั้งลักษณะห้องเรียนที่ใช้

1.5 จำนวนครูอาจารย์ที่จะรับผิดชอบในแต่ละวิชา

1.6 วิทยากรพิเศษ และความสะดวกในการเชิญมาสอน

1.7 ภาระงานสอนของครูแต่ละคน

2. ประโยชน์จากการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดตารางสอน

2.1 ครูอาจารย์สามารถสอนวิชาที่ตนเองถนัด โดยการถามความสมัครใจและความต้องการที่จะสอนของครูอาจารย์

2.2 ภาระของงานสอนของครูอาจารย์ไม่เหลื่อมล้ำกัน หากครูอาจารย์มีหน้าที่ในด้านอื่นก็จะได้มอบหมายงานสอนให้ลดลง

2.3 นักเรียนนักศึกษาได้เลือกวิชาที่ตนเองถนัด และเหมาะสม

2.4 วิทยากรพิเศษได้มาสอนตามเวลาที่ต้องการ

2.5 สื่อการสอนสามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึง

2.6 ห้องเรียนได้รับการหมุนเวียนในการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การจัดทำแผนการสอน เป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยลักษณะที่กล่าวมานี้ การจัดทำแผนการสอน จึงมักกระทำกันเป็นรายวิชา หรือเป็นรายชั้นเรียน แผนการสอนควรแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการสอนระยะยาว และอีกส่วนหนึ่งเป็นแผนการสอนระยะสั้น ซึ่งนำเอาแผนการสอนระยะยาวมาขยายเป็นรายละเอียดสำหรับการสอนในแต่ละครั้ง (อำภา บุญช่วย. 2537 : 71 - 72) ซึ่ง สจัด อุทรานันท์. (2528 : 226 - 227) กล่าวว่า แผนการสอนมีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. จะเป็นแนวทางในการสอน ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกแก่อาจารย์ผู้ใช้หลักสูตร สามารถดำเนินการสอนให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. จะให้ความสะดวกแก่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในการช่วยเหลือ แนะนำ และติดตามผลการเรียนการสอน
3. จะเป็นแนวทางในการสร้างข้อทดสอบ เพื่อประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้มีความครอบคลุมกับเนื้อหาสาระที่ได้สอนไปแล้ว

จะเห็นได้ว่า แผนการสอนเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรของอาจารย์ ถ้าหากไม่มีการจัดทำแผนการสอน การใช้หลักสูตรก็จะเป็นไปอย่างไม่มีจุดหมายปลายทาง เป็นเหตุให้เสียเวลา หรือบกพร่องในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก อันส่งผลต่อความล้มเหลวของหลักสูตรในที่สุด

การจัดชั้นเรียนสำหรับนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษารวมทั้งระดับอุดมศึกษา จัดตามที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้น และหากมีจำนวนที่ลงทะเบียนมาก ก็อาจแยกเป็นกลุ่มย่อย โดยเฉพาะที่มีภาคปฏิบัติ หรือฝึกงานในโรงประลอง (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 189)

การจัดครูอาจารย์เข้าสอน เป็นงานของฝ่ายวิชาการที่พิจารณาความเหมาะสม ความสามารถ และความถนัดของครูอาจารย์ผู้สอน ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526 : 338) กล่าวถึง การจัดอาจารย์เข้าสอนที่ได้ผลดี มีการจัดอยู่ 2 แบบ คือ

1. การจัดอาจารย์สอนตามแนวตั้ง ได้แก่ การจัดอาจารย์สอนในวิชาหนึ่งๆ หลายระดับชั้น เช่น จัดอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งมัธยมปีที่ 1, 2 และ 3 เป็นต้น การจัดแบบนี้มีผลดี คือ นักเรียนได้เรียนกับอาจารย์หลายคน อาจารย์แต่ละคนอาจจะมีวิธีการสอนแตกต่างกัน ทำให้ไม่น่าเบื่อ อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสดูสอนนักเรียนหลายระดับ ไม่จำเจ และอาจจะนำวิธีการที่ได้ผลจากการสอนระดับหนึ่งไปใช้กับอีกระดับหนึ่ง เมื่อมีอาจารย์ไม่มาทำการสอน ก็สามารถจัดอาจารย์สอนแทนได้ง่าย ส่วนที่ไม่ดี ก็คือ อาจารย์สอนหลายระดับ ต้องเตรียมการสอนหลายวิชา ทำให้มีเวลาไม่พอเพียงในการเตรียมการสอน เตรียมหนังสือและอุปกรณ์การสอน ทำให้อาจารย์ไม่ชำนาญในการสอนนักเรียนระดับใดระดับหนึ่งโดยเฉพาะ

2. การจัดอาจารย์เข้าสอนตามแนวนอน คือ จัดอาจารย์คนหนึ่งสอนวิชาหนึ่งในระดับเดียว เช่น อาจารย์คนหนึ่งสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมปีที่ 2 เพียงระดับเดียว วิชานี้มีส่วนดี คือ ครูสอนวิชาเดียว ระดับเดียว เสียเวลาในการเตรียมการสอนน้อย เพราะเตรียมการสอนครั้งเดียว สอนได้หลายกลุ่ม อาจารย์มีทักษะในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งมาก นักเรียนหลายห้องได้เรียนกับอาจารย์คนเดียว ทำให้เรียนรู้ในแนวเดียวกัน การวัดผลประเมินผลการเรียนทำโดยผู้สอนคนเดียว ทำให้เกิดความเสมอภาคกัน แต่ก็มีข้อเสีย คือ อาจารย์ทำการสอนในระดับเดียว อาจรู้สึกจำเจ นักเรียนอาจเบื่อหน่าย และจัดอาจารย์สอนไม่สะดวกเท่าวิธีแรก

นอกจากการจัดอาจารย์เข้าสอนทั้ง 2 แบบที่กล่าวมา ยังมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอีก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช . 2526 : 346) ดังนี้

1. จัดตามวิชาเอก ผู้ที่เรียนวิชาเอกมาในวิชาหรือกลุ่มวิชาใด ย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีความถนัดในวิชาหรือสาขาวิชานั้นเพียงพอ ถือว่าเป็นการจัดครูสอนที่เหมาะสมที่สุดจริงอยู่ วิชาที่เรียนเป็นวิชาเอกในระดับมหาวิทยาลัย หรือในวิทยาลัย มีเนื้อหาที่แตกต่าง หรือสูงกว่า เนื้อหาวิชาที่จะสอนในระดับประถมหรือมัธยมศึกษา แต่ด้วยพื้นฐาน หลักการ และความกว้างขวางของความรู้ในขอบเขตของวิชานั้น ย่อมจะทำให้ครูที่มีวิชาเอกนั้นๆ สอนได้ดี เพียงแต่ทำความเข้าใจกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรอีกไม่มากนักก็จะสามารถนำเทคนิคใหม่ๆ ที่เคยศึกษามาทำการถ่ายทอดให้แก่นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จัดตามวิชาโท ในกรณีที่ไม่มีอาจารย์สอนเพียงพอ การจัดผู้สอนที่ได้เรียนสาขาวิชาที่จะทำการสอนนั้น เป็นวิชาโทก็อาจจะทำได้ การจัดผู้สอนแบบนี้ใช้สำหรับในโรงเรียนที่มีอาจารย์ขาดในหมวดวิชาหนึ่ง แต่มีอาจารย์เกิน หรือมีอาจารย์ที่มีคาบสอนน้อยในอีกหมวดวิชาหนึ่ง ถ้าหากมีอาจารย์ในหมวดวิชาที่เกิน หรือมีคาบสอนน้อย เป็นผู้ที่เคยเรียนวิชาโทมา ก็อาจจะจัดให้ผู้สอนดังกล่าวเข้าสอนในรายวิชาที่ขาดผู้สอนนั้นๆ โดยให้เวลาได้เตรียมตัว ให้ศึกษาหลักสูตร คู่มือการสอน หรือค้นคว้าเพิ่มเติม ก็อาจจะทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพได้

3. จัดตามความถนัดและความสนใจ อาจารย์บางคนที่เคยเรียนวิชาเอก หรือวิชาโทสาขาใดสาขาหนึ่งมา ได้ทำการสอนวิชาที่เรียนเป็นวิชาเอก หรือวิชาโทนั้นๆ มาแล้ว แต่ด้วยสาเหตุใดก็ตาม ในภายหลังมีความสนใจในอีกวิชาหนึ่ง ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ ความชำนาญ และสนใจอยากจะทำสอนอีกวิชาหนึ่ง ก็อาจจัดให้สอนได้ เช่น อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย หรือสังคมศึกษา มีความสนใจวิชาภาษาอังกฤษ ได้ทำการศึกษาค้นคว้ามา จนมีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษ

4. จัดอาจารย์เข้าสอนในรายวิชาที่มีประสบการณ์ อาจารย์บางคนอาจมีประสบการณ์หรือความชำนาญในวิชาชีพแขนงใดแขนงหนึ่ง อาจจะเป็นเพราะครอบครัวมีอาชีพนั้น หรือมีความสนใจค้นคว้า ทดลอง ในกรณีที่เหมาะสม ก็อาจจัดให้สอนในวิชาชีพที่มีความชำนาญ หรือมีประสบการณ์นั้น ๆ

5. จัดอาจารย์เข้าสอนตามความจำเป็นของโรงเรียน ในบางโรงเรียนมีอาจารย์เกินในหมวดวิชาหนึ่ง แต่อาจารย์ขาดในหมวดวิชาหนึ่ง แต่อาจารย์ที่เกินไม่ได้เรียนเป็นวิชาเอกหรือวิชาโท หรือไม่มีความถนัดในวิชาในหมวดที่ขาดนั้น ถ้าเป็นอาจารย์เกินในหมวดวิชาชีพ แต่อาจารย์ขาดในหมวดวิชาสามัญ ก็อาจจัดให้สอนได้ เพราะอย่างน้อยอาจารย์ทุกคนก็เคยผ่านการเรียนวิชาสามัญมาเมื่อตอนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา เพียงแต่ให้ศึกษาหลักสูตร คู่มือการสอน แบบเรียน แผนการสอน แผนการประเมินผลที่ได้จัดทำไว้ ก็จะทำการสอนได้ แม้ในตอนต้นอาจจะไม่ได้ผลดีนักก็ตาม

การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา จากการศึกษา พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนมีปัญหาเกี่ยวกับหนังสือค้นคว้าอ้างอิงในหอสมุดไม่เพียงพอ ขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ขาดแคลนหนังสือ (ลีลา สีนานุเคราะห์. 2525 : บทคัดย่อ ; พรเทพ สุทธิช่วย. 2534 : บทคัดย่อ) ขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อการสอน ตลอดจนหนังสือตำราที่ใช้ในการอ้างอิง สื่อการสอนไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอน (มณีวงศ์ ปัญญาประดิษฐ์. 2532 : บทคัดย่อ) อาจารย์บางท่านไม่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน (ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. 2533 : 15) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ลีลา สีนานุเคราะห์. (2525 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อาจารย์มีภาระด้านการสอน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการพัฒนาการสอนได้เท่าที่ควร จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การดูแลและเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะหาทางแก้ไขและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านการวัดและประเมินผล

ความหมายของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการตรวจสอบว่า นักศึกษาเรียนได้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายปลายทางตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด และนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารหรืออาจารย์ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผล ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลไว้ดังนี้ อำนวย เลิศขยันดี (2535 : 6) กล่าวว่า เป็นกระบวนการกำหนดรายละเอียดของข้อมูลให้เป็นตัวเลข ภายใต้กฎเกณฑ์ ในการกำหนดตัวเลขแทนปริมาณของสิ่งที่จะวัดตามคุณลักษณะ ส่วนไพศาล หวังพานิช (2526 : 13) ได้ให้ความหมายว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการให้ได้มา

ซึ่งตัวเลข หรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะ หรือคุณภาพของสิ่งที่จะวัด โดยใช้เครื่องมือวัดที่มีประสิทธิภาพ เพื่อชี้หารายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่จะวัดว่ามีปริมาณเท่าใด และ ภัทรา นิคมานนท์ (2538 : 8) ให้ความหมายของ การวัดผล หมายถึง การใช้เทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่า เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อศึกษา ค้นหา หรือตรวจสอบคุณลักษณะของบุคคล ผลงานหรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของสิ่งของหรือบุคคลที่ ต้องการศึกษา

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ ตีราคาลงสรุป เพื่อพิจารณาความ เหมาะสม หรือหาคุณค่าของคุณลักษณะและพฤติกรรม โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้จาก การวัดเป็นหลัก แล้ววินิจฉัยอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีคุณธรรม (ไพศาล หวังพานิช. 2526 : 14) ซึ่ง สอดคล้องกับ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2524 : 2) ที่กล่าวว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการตัดสินใจ คุณค่าของสิ่งของหรือการกระทำใดๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ส่วน ภัทรา นิคมานนท์. (2538 : 9) ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า เป็นการนำเอาข้อมูลทั้งหลาย ที่ได้จากการวัด มาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อสรุปตัดสินประเมินค่าหรือตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูล อื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดผลหมายถึง กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลข หรือ สัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะหรือคุณภาพของสิ่งที่จะวัด โดยวิธีการต่างๆ ทั้งที่เป็น เครื่องมือหรือเทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อชี้หารายละเอียดของสิ่งของที่จะวัดว่ามีปริมาณเท่าใด ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่า ตีราคา ตัดสินวินิจฉัยและสรุป ข้อมูลที่ได้จากการวัดว่ามีระดับคุณภาพมากน้อยเพียงใด คุณภาพเป็นอย่างไร โดยใช้วิจรรณญาณ ประกอบการพิจารณาตัดสินอย่างมีหลักเกณฑ์และมีคุณธรรม

หลักการวัดและประเมินผล

ไพศาล หวังพานิช (2535 : 11-15) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบที่ถือว่า เป็นหลักของการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาไว้ ดังนี้

1. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ในการวัดแต่ละครั้งต้องมั่นใจว่าสามารถวัดสิ่งที่ ต้องการจะวัดได้อย่างแท้จริง เช่น ถ้าต้องการว่าผู้เรียนนำความรู้วิชาวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้หรือไม่ แต่ออกข้อสอบวัดความจำลักษณะนี้เรียกว่าวัดได้ไม่ตรงวัตถุประสงค์

2. ใช้เครื่องมือที่ดี ในการวัดแต่ละครั้งย่อมขึ้นกับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้เป็นอย่างมาก ถ้าเครื่องมือมีคุณภาพดี ผลการวัดย่อมดีเชื่อถือได้ ในทางตรงข้ามถ้าเครื่องมือไม่ดี ไม่นั่นเอง ผลการวัดก็ย่อมผิดพลาดคลาดเคลื่อนเหมือนกับตาชั่งที่ไม่ดี ย่อมบอกน้ำหนักได้ไม่ตรง เป็นต้น ในการวัดผลการศึกษาซึ่งต้องการนำผลการวัดไปใช้แปลความสามารถของบุคคลหรือไปใช้ในการประเมินผลหรือใช้เพื่อการวิจัย จะต้องเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เช่น ต้องใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง เชื่อมั่นได้ มีความเป็นปรนัย มีอำนาจจำแนกสูง และเหมาะสมกับระดับของบุคคลที่จะวัด

3. มีความยุติธรรม ในการวัดผลการศึกษา การที่จะนำผลการวัดมาเปรียบเทียบกับในกลุ่มหรือจะนำไปเทียบกับมาตรฐานอย่างอื่น เพื่อจะตัดสินระดับสูงต่ำของความสามารถในการเรียนของผู้เรียนจะต้องเป็นผลการวัดที่ได้มาจากการวัดที่ยุติธรรมกับทุกคน

4. แปลผลได้ถูกต้อง ผลการวัดที่ได้ในแต่ละครั้งเพื่อนำผลที่ได้ดังกล่าวไปใช้อธิบายหรือเปรียบเทียบกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ การนำผลไปใช้อธิบายหรือเปรียบเทียบความสามารถต่าง ๆ ของผู้เรียนนั้นจะกระทำได้อย่างถูกต้องเพียงใด ย่อมขึ้นกับหลักเกณฑ์ที่ใช้และความสมเหตุสมผลว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปแล้วมักจะมีการแปลผลการสอบอยู่สองลักษณะ คือ แปลโดยเปรียบเทียบผลการวัดภายในกลุ่มของ ผู้เรียนกับเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่มีอยู่ การแปลผลในลักษณะใดก็ตามจำเป็นต้องคำนึงถึงเสมอว่า คะแนนหรือผลการวัดที่ได้นั้นใช้แทนคุณลักษณะใดของผู้เรียน ผลการวัดนั้นมีความละเอียดเพียงใด เป็นผลการวัดที่มีอยู่ในระดับใด มีหน่วยเท่ากันหรือไม่ ความคลาดเคลื่อนของผลการวัดมีมากน้อยเพียงใด

5. ใช้ผลการวัดได้คุ้มค่า การวัดผลที่ดีมิได้มีความมุ่งหมายแต่เพียงการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนว่ามีคุณภาพเป็นเช่นไร ได้หรือตกเท่านั้น ควรจะมุ่งหวังที่จะค้นหาความเด่นหรือด้อยของผู้เรียน เพื่อจะได้พัฒนาหรือปรับปรุงความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนให้ดีขึ้น ดังนั้นในการวัดผลแต่ละครั้งควรจะได้นำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าของการลงทุนและสอดคล้องกับความมุ่งหมายที่แท้จริงของการวัดผล

หลักการประเมินผล หลังจากได้ข้อมูลจากการวัดแล้ว ผู้วัดจะนำมาแปลผล ซึ่งในปัจจุบันระบบใหญ่ๆของการวัดและการประเมินทางการศึกษามีอยู่ 2 ระบบ ที่สำคัญคือ ระบบอิงกลุ่มและระบบอิงเกณฑ์ซึ่งในเรื่องนี้ สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2536 : 487-488) ได้กล่าวถึงรายละเอียดและลักษณะสำคัญของทั้งสองระบบไว้ ดังนี้

1. ระบบอิงเกณฑ์ เป็นระบบที่มุ่งเน้นการกำหนดเกณฑ์ในการยอมรับว่าบุคคลมีความสามารถหรือคุณลักษณะที่ต้องการ แล้วพัฒนาบุคคลให้ถึงซึ่งเกณฑ์กำหนดดังกล่าว ซึ่งถ้าเมื่อไรการพัฒนาบุคคลทำได้ถึงเกณฑ์กำหนด ก็เป็นที่ยอมรับได้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสามารถหรือคุณลักษณะตามที่ต้องการแล้ว สิ่งที่น่ามาเป็นเกณฑ์กำหนดนั้นมีได้หลายอย่าง แต่ในกรณีของการวัดผลสัมฤทธิ์มักจะมีเกณฑ์ที่เป็นจุดประสงค์ในการเรียนรู้เป็นสำคัญโดยจะกำหนด ลงไปว่าผู้เรียนจะต้องมีความสามารถหรือคุณลักษณะใดบ้าง จึงจะยอมรับได้ว่าบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ การกำหนดจุดหลักในการพัฒนาความสามารถหรือคุณลักษณะขึ้นไว้ก่อนนี้เป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากสำหรับการเรียนการสอน เพราะจะทำให้ผู้สอนได้ทราบว่า จะพัฒนาบุคคลไปสู่จุดใด และสักเท่าไรจึงจะพอ บุคคลที่ถูกพัฒนาจะได้พยายามไปให้ถึงเกณฑ์กำหนดดังกล่าว เป็นการแข่งขันกับตัวเองที่จะต้องไปให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดให้ กล่าวโดยสรุปได้ว่าระบบอิงเกณฑ์ มุ่งวัดและประเมินผู้เรียนว่ามีความสามารถตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

2. ระบบอิงกลุ่ม เป็นระบบที่มุ่งเน้นการเปรียบเทียบความสามารถหรือคุณลักษณะของบุคคลโดยอาศัยกลุ่มอ้างอิงเป็นหลัก ความสำเร็จของบุคคลในระบบนี้ขึ้นอยู่กับว่าความสามารถหรือคุณลักษณะที่ต้องการนั้นๆ เขามีอยู่เหนือผู้อื่นมากน้อยแค่ไหน ถ้าเหนือกว่าผู้อื่นมากก็ถือว่ามีความสำเร็จในระดับสูง แต่ถ้าเหนือกว่าผู้อื่นไม่มากก็ถือว่ายังไม่ประสบความสำเร็จ จะเห็นได้ว่า ถ้าในกรณีของการวัดผลสัมฤทธิ์แล้ว สภาพหรือลักษณะของกลุ่มเป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของบุคคลตามเป้าหมายของหลักสูตร กล่าวโดยสรุปได้ว่า ระบบอิงกลุ่มเป็นการเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนว่าเด่นหรือด้อยกว่าผู้อื่นในกลุ่มเพียงใด

วัตถุประสงค์การประเมินผลการศึกษา

ประกฤษธร วงศ์วรรณ (2531 : 149) และบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2533 : 182) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การประเมินผลการศึกษาที่ปฏิบัติอยู่ในสถานศึกษาต่างๆ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน หรือการประเมินผลก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่หรือเมื่อสอนผ่านไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง จบบทเรียนหรือตอนหนึ่ง เพื่อค้นหาว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรไปมากน้อยเพียงใด บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด ผู้สอนจัดเนื้อหา ประสิทธิภาพและวิธีการสอนเหมาะสมเพียงใด แล้วนำผลประเมินที่ได้ไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

2. เพื่อตัดสินผลการเรียนหรือการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละระยะ เช่น ปลายภาค ปลายปี เป็นต้น เพื่อดูว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เท่าใด บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ และเพื่อตัดสินผลการเรียนว่าใครเก่งใครอ่อนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

นอกจากนี้ยังสามารถจัดการประเมินผลก่อนเรียน (จินตนา ยูนิพันธ์. 2527 : 175 - 176 ; กิติมา ปรีดีดิลก. 2532 : 72) เพื่อช่วยให้ผู้สอนรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนว่ามีความรู้ ทักษะคิด และทักษะก่อนที่จะเรียนอย่างไร เพื่อจะได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มเติมให้เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม หรือผู้สอนต้องปรับปรุงแผนการสอนใหม่ให้เหมาะสม การประเมินผลการเรียนยังช่วยให้ผู้สอนได้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมหลังเรียน อันจะเป็นผลประโยชน์ต่อการวิจัยทางการเรียนการสอนต่อไปอีกด้วย

หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 200-201) ได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารควรมีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในเรื่องต่อไปนี้
 - ก. ประเภทของข้อสอบที่ใช้วัดผล
 - ข. ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ จำนวนครั้งที่สอบ และการเก็บคะแนนสอบแต่ละครั้ง
 - ค. มาตรฐานในการสอบวัดผล
 - ง. การเตรียมแบบฟอร์มสำหรับรายงานผลการสอบแก่ผู้ปกครอง
2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการสอบ เช่น เครื่องพิมพ์เครื่องโรเนียว ตลอดจนเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก
3. พยายามส่งเสริมอาจารย์ให้มีความรู้ทางการวัดและประเมินผล โดยการจัดการฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการ ในด้านเทคนิคการออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบ
4. การจัดตารางสอบ ห้องสอบ และระเบียบในการสอบและการคุมสอบ
5. ควรมีการประเมินผลการสอน หากมีข้อบกพร่องจะได้หาทางแก้ไขต่อไป หรือเสนอแนวทางในการนำไปปรับใช้ในครั้งต่อไป

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การวัดและประเมินผลการศึกษานั้น ผู้บริหารต้องให้ การส่งเสริมครูอาจารย์ รู้จักหลักการ และวิธีการวัดและประเมินผล จัดให้มีเอกสาร หนังสือ คู่มือ ระเบียบเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล จัดประชุมชี้แจง จัดวัสดุอุปกรณ์บริการแก่ครูอาจารย์ มอบหมายอาจารย์ทำข้อสอบมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และเมื่อสิ้นปีการศึกษาควรมีการประเมินผลงานวิชาการที่ได้ดำเนินมาตลอดปีการศึกษาเพื่อนำผล มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4. ด้านการบริการวิชาการ

การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา เพราะ ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษานั้น ซึ่งอุทัย ดุลยเกษม (2538 : 85-86) ได้ให้ความหมายของการบริการวิชาการ ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของมหาวิทยาลัยในการสร้าง รับ และ ถ่ายทอดความรู้สู่สาธารณะ โดยมีจุดมุ่งหมายเป็นการให้บริการแก่สังคม ดังนั้นการให้บริการ วิชาการแก่สังคมจะต้องสอดคล้องกับภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาด้วย เช่น การจัดกิจกรรม เรื่องการเรียนการสอน การอบรมพิเศษให้แก่คนทั่วไป การจัดทำโครงการวิจัยรวมทั้งการเป็นที่ปรึกษา ทางวิชาการแก่โครงการต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้การบริหารงานบริการวิชาการให้แก่สังคมอย่างมี ประสิทธิภาพ และได้เสนอแนวคิดในการจัดโครงสร้างการบริหาร ดังนี้

1. การจัดโครงสร้างภายในมหาวิทยาลัย เพื่อรองรับการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ใน ระดับมหาวิทยาลัยมีผู้บริหารระดับรองอธิการบดีคนหนึ่งรับผิดชอบการให้บริการวิชาการแก่สังคม เพื่อกำหนดทิศทางและกำกับดูแลการให้บริการวิชาการแก่สังคมของภาควิชาและคณะวิชาต่าง ๆ และเพื่อให้หน่วยงานในมหาวิทยาลัยทำงานได้ดีควรจัดตั้งกองงานการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อ รองรับการทำงานของรองอธิการบดีฝ่ายนี้ ในระดับคณะวิชามีรองคณบดี รับผิดชอบงานบริการ วิชาการแก่สังคม ส่วนในระดับหัวหน้าภาควิชาควรมีผู้ช่วยหัวหน้าภาควิชารับผิดชอบด้านนี้เช่นกัน เพื่อให้งานการให้บริการวิชาการแก่สังคมเป็นระบบ ควรจัดวางแผนการให้บริการวิชาการแก่สังคม ทั้งในระดับภาควิชา คณะวิชา และมหาวิทยาลัย ประสานงานกันอย่างใกล้ชิด โดยมหาวิทยาลัย เป็นผู้สนับสนุนในด้านต่าง ๆ ให้แก่คณะวิชาและภาควิชาสามารถดำเนินการได้โดยสะดวก

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยอาจจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อประสานงานกับคณะวิชาและ ภาควิชา ในส่วนที่เกี่ยวกับงานเอกสาร งานบัญชี การจัดการเรื่องสถานที่ และเรื่องอื่น ๆ เพื่อให้ บุคลากรของภาควิชา คณะวิชา ดำเนินกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการได้สะดวก

2. การจัดมาตรการเสริมเพื่อให้เกิดการจัดการบริการวิชาการแก่สังคม นอกจากการ จัดโครงสร้างแล้ว มหาวิทยาลัยควรมีมาตรการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การวางแผนงานการ ให้บริการวิชาการแก่สังคมในระดับภาควิชา และการทำแผนงานไปสู่การปฏิบัติโดยใช้มาตรการ เดียวกับการสอนและการวิจัย ซึ่งมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีระเบียบเรื่องผลตอบแทน เพื่อเป็น แรงกระตุ้นและเป็นกำลังใจแก่บุคคลที่ทำกิจกรรมด้านนี้ด้วย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต้องให้บริการวิชาการแก่ สังคม เพราะเป็นสถาบันที่มีบุคลากร มีความสามารถ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถนำ สิ่งที่ได้ศึกษาและประสบการณ์มาเผยแพร่ให้กับคนในสังคม ดังนั้นการให้บริการวิชาการแก่สังคม ต้องให้ความสำคัญเช่นเดียวกับการสอนและการทำวิจัย

ปฐม ทศพล (2526 : 58) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการ ดำเนินงานด้านวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคในภาคเหนือ เมื่อปี พ.ศ. 2524 โดยมุ่งศึกษาทักษะ ด้านปัญหาและความต้องการของอาจารย์และนักศึกษา ที่มีต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของ วิทยาลัยเทคนิคในภาคเหนือ ซึ่งแยกเป็นงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์โดยส่วน รวมมีปัญหาด้านการวัดผลและการประเมินผลน้อยกว่าด้านอื่น ส่วนนักศึกษาโดยส่วนรวม มีปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนน้อยกว่าด้านอื่น

สมชาย วงศ์เกษม (2526 : 16 – 17) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาททางการสอนการวิจัยและ การบริการสังคมของอาจารย์วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อปี พ.ศ. 2518 ผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์เกือบทั้งหมดทำหน้าที่สอนโดยไม่ได้วิจัย และมากกว่าสองในสาม สอนโดยไม่ได้บริการสังคมในวิชาที่ตนสอนและบทบาททางการสอนการวิจัยและบริการสังคมของ อาจารย์วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่แตกต่างกัน แต่ปริมาณงานรวมทั้งหมด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริชัย อิศสระโชติ (2527 : 282 – 283) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของกลุ่มวิทยาลัยครูภาค ได้ในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทการให้บริการทางวิชา การแก่ชุมชน วิธีดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนนำเสนอรูปแบบการให้บริการทางวิชา การแก่ชุมชนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ ผลการวิจัยปรากฏว่า เนื้อหาด้านการศึกษาวิทยาลัยครู ได้ให้บริการมากที่สุด รองลงไปคือด้านการเกษตร ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านอนามัยและ ชีวิตครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครอง วิธีดำเนินการวิทยาลัยครูใช้ ภาควิชาเป็นหน่วยงานหลักในการให้บริการชุมชนมากที่สุด รองลงไปใช้คณะวิชา ส่วนปัญหา และอุปสรรคที่สำคัญมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การบริการวิชาการเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางวิชาการของสถานศึกษา

5. ด้านการพัฒนาอาจารย์

ความหมายของการพัฒนาอาจารย์

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันสังคมและเป็นสถาบันวิชาการระดับสูงของประเทศที่แนวคิดหลักวิชาและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในสังคมได้รับการคิดค้น พัฒนา และทดสอบเพื่อประโยชน์ของสังคมและมนุษยชาติโดยส่วนรวม มหาวิทยาลัยจึงเป็นแหล่งความคิดและแหล่งวิชาการที่สำคัญประเทศที่ก้าวหน้าและพัฒนาได้อย่างกว้างขวาง จะมีมหาวิทยาลัยที่ก้าวหน้าและพัฒนาอยู่เสมอ มหาวิทยาลัยจึงเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศของสังคมเสมอมา ซึ่งหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การสอน การวิจัย การบริการสังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากภารกิจหลักดังกล่าว จะเกิดประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนเป็นสำคัญ (มนสิข สิริธสมบุรณ์. 2536 : 78) ดังนั้นนักวิชาการ นักการศึกษาจึงให้ความหมายของการพัฒนาอาจารย์ในลักษณะต่าง ๆ กัน ริชาร์ดสัน (Richardson. 1975 : 3) ให้ความหมายของการพัฒนาอาจารย์ไว้ว่า เป็นกระบวนการในอันที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของอาจารย์ เพื่อเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติภารกิจทั้งหลายทั้งปวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ลอเรนซ์ (Lawrence. 1982 : 31) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาอาจารย์ว่า เป็นความสมบูรณ์ของความรู้และประสบการณ์ส่วนตัว ซึ่งจะช่วยให้ผู้นั้นมีสมรรถภาพสูงขึ้น และมีความพึงพอใจในการปฏิบัติภารกิจในวิชาชีพของตน ส่วนมัลลาลี และดัฟฟี (Mullaly and Duffy. 1978 : 12) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาอาจารย์เป็นขบวนการพัฒนาความก้าวหน้าในด้านวิชาชีพของอาจารย์และการปรับปรุงการเรียนการสอน หรืออีกนัยหนึ่ง การพัฒนาคณาจารย์นั้นช่วยให้คณาจารย์ได้พัฒนาศักยภาพของความเป็นครู ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งคอล์ดเวลล์ (Caldwell. 1982 : 25 – 35) ให้ความหมายว่า การพัฒนาอาจารย์เป็นกิจกรรมหรือกลุ่มกิจกรรมใด ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถาบัน ด้วยการสนับสนุนให้ความเจริญงอกงามในวิชาชีพและตัวบุคคลที่เป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษา

นอกจากนี้แล้วนักการศึกษาของไทยให้ความหมายไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้ กฤษณา ชูติมา (2528 : 93 – 94) อธิบายความหมายของการพัฒนาคณาจารย์ว่า เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่เป็นระบบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความประสงค์และความสนใจของคณาจารย์แต่ละคน ในอันที่จะมีความก้าวหน้าในงานและอาชีพ รวมทั้งความประสงค์ของสถาบันที่จะส่งเสริมงานวิชาการ ทั้งนี้โดยจัดกิจกรรมให้ความประสงค์ของทั้งสองฝ่ายสอดคล้องกันและ

บังเกิดผลอันเป็นที่พึงใจด้วยกัน ซึ่งสไตล อัครวิไล (2524:160) กล่าวว่า การพัฒนาอาจารย์เป็นการพัฒนาศักยภาพ (Potential) เพื่อปฏิบัติภารกิจในการเป็นครูอาจารย์ที่ดีตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบรู้จักทำงานร่วมกันและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนมีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และอัจฉรา วัฒนางรงค์ (2542 : 57) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ หมายถึง การเสริม หรือเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของการเป็นอาจารย์ และกระตุ้นให้อาจารย์ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสิ่งแวดล้อม ตระหนักในภาระหน้าที่ มีทัศนคติที่ดีและความผูกพันกับสถาบัน เพื่อสามารถประกอบหน้าที่การงาน เพื่อตนเอง สถาบัน และสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาอาจารย์ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่สร้างเสริมศักยภาพของอาจารย์ในลักษณะต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ และประสบการณ์ในวิชาชีพของตน มีทักษะและเจตคติให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่ของการเป็นอาจารย์ที่ดี ซึ่งจะเป็นผลดีต่อสถาบันในการผลิตบัณฑิตออกมารับใช้สังคมและประเทศชาติต่อไป

จุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์

การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายหลายประการ ที่จะทำให้อุณาการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นักการศึกษาให้ความเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์ ดังนี้ สมคิด แก้วสนธิ (2522 : 85) กล่าวว่า เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างความตื่นตัวให้กับอาจารย์ ในการที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอทั้งด้านความรู้และความก้าวหน้าในศาสตร์ของตน ตลอดจนทักษะในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในฐานะอาจารย์ที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่วน เซ้า สิทธิชัย (2526 : 96 – 106) เห็นว่า การพัฒนาอาจารย์เป็นการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจในการเป็นครูอาจารย์ที่ดี รวมทั้งตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักทำงานร่วมกัน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนมีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเมื่องทอง เขมมณี (2530 : 126) กล่าวว่า "การพัฒนาอาจารย์ในปัจจุบันควรมีจุดมุ่งหมายที่มุ่งพัฒนาให้อาจารย์มีความรู้ เจตคติ ความสามารถที่เหมาะสมที่จะทำการผลิตบัณฑิตวิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ" และทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ (อิศเรศ พิพัฒน์มงคล. 2542 : 14 ; อ้างอิงมาจาก ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์. 2537 : 90) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์ว่า "มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ทั่วโลกจะมีกระบวนการพัฒนาบุคลากรของตน เพื่อเพิ่มพูน

และพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทั้งทางทักษะ ทางเทคนิค และประสบการณ์ ที่จะทำให้การทำงานต่อไปมีประสิทธิภาพและตอบสนองจุดมุ่งหมายของหน่วยงาน" ซึ่งอัจฉรา วัฒนาณรงค์ (2542 : 57) ได้เสนอจุดมุ่งหมายการพัฒนาคณาจารย์ไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการประกันว่าอาจารย์ทุกคนได้ร่วมกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสมกับงานรับผิดชอบด้านต่างๆ ของการเป็นอาจารย์
2. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนโครงการพัฒนาคณาจารย์ในด้านต่างๆ
3. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนให้คณาจารย์ได้ไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของการเป็นอาจารย์ในสถาบันอื่นๆ ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งการติดต่อสัมพันธ์มีส่วนร่วมกิจกรรมกับสมาคมวิชาชีพต่างๆ ที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ
4. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนการฝึกอบรมอาจารย์ การประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา การศึกษาต่อเป็นรายวิชาในระยะสั้น การประชุมทางวิชาการ และการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษา
5. เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์ทั้งใหม่ และปัจจุบันเข้าร่วมการประชุมสัมมนา และการประชุมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพอาจารย์ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ และการพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาอาจารย์จึงควรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาอาจารย์ประสบผลสำเร็จ

ในการพัฒนาอาจารย์คณะกรรมการบริหารโครงการการจัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ (อรทัย บุญช่วย. 2541 : 36 ; อ้างอิงมาจากคณะกรรมการบริหารโครงการการจัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ. 2539 : ไม่มีเลขหน้า) ได้เสนอนโยบายและมาตรการการพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัย คือ

1. ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ให้ปฏิบัติภารกิจหลัก 4 ประการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)
2. ให้มีองค์กรพัฒนาอาจารย์ เพื่อฝึกฝน อบรม วิชาการด้านต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น ภาษาอังกฤษ การวิจัย คอมพิวเตอร์
3. เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคเอกชน

4. พัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยไปสู่ระดับสากล โดยสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ
 5. ส่งเสริมและพัฒนาให้อาจารย์ สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับชุมชนและประเทศเพื่อนบ้านในทุก ๆ ด้าน
 6. ส่งเสริมและพัฒนาให้อาจารย์บริการวิชาการแก่ชุมชนและประเทศเพื่อนบ้านในทุก ๆ ด้าน
 7. พัฒนา และยกระดับสถานภาพของอาจารย์มหาวิทยาลัย ตลอดจนสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการต่าง ๆ
 8. พัฒนาอาจารย์เพื่อให้เป็นนักบริหารที่ดีในทุกระดับ
 9. ศึกษาและพัฒนา เพื่อให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมในการสร้างเสริมบุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และจริยธรรมแก่อาจารย์
 10. พัฒนาระบบบริหารของมหาวิทยาลัยให้เอื้อต่อการพัฒนาอาจารย์
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2520 : 13 - 14) ได้เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนา คณาจารย์ว่า มีวิธีการจัดหลายแบบ อาจแบ่งได้ 3 แบบ คือ
1. แบบที่จัดตามสะดวก (Unsystematic Programs) แบบนี้มักจะจัดการบรรยาย หรือการประชุมเป็นครั้งคราวตามโอกาสเหมาะสม เช่น ตอนเปิดเทอม ตอนปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เป็นต้น และเวลาที่จัดก็มักจะจัดในระยะเวลาดสั้น ๆ เช่น ประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง หรือ ไม่เกินครึ่งวัน ผู้บรรยายมักจะเป็นผู้รู้ด้านนั้นจริง และไม่เน้นในเรื่องของอุปกรณ์การสอนหรือเครื่องมือเครื่องใช้หรือบริการด้านอื่น ๆ
 2. แบบที่จัดอย่างมีระบบ (Systematic Programs) แบบนี้มักจะจัดกิจกรรมเกือบทุกรูปแบบ มีการบรรยาย สัมมนา และมักจะมีการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์เห็นความสำคัญของการสอน และเมื่ออาจารย์เห็นความสำคัญแล้วก็ต้องมีการบริการให้ เช่น การให้คำปรึกษา แนะนำ การจัดประชุมปฏิบัติการ การให้ทุนอุดหนุน เป็นต้น ระยะเวลาดที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเหล่านี้ มีตั้งแต่ 1 - 2 ชั่วโมงไปจนถึง 1 - 2 เดือน แล้วแต่กิจกรรมแบบใด
 3. แบบที่จัดอย่างสมบูรณ์ (Comprehensive Programs) กิจกรรมแบบที่เป็นแนวคิดใหม่ของการพัฒนาอาจารย์โดยที่กิจกรรม 2 แบบข้างต้นมักจะมีข้อขัดข้องอยู่ที่ว่า เมื่ออาจารย์มีความสนใจ มีความกระตือรือร้นแล้วหน่วยงานต่างๆ ที่อาจารย์ทำงานอยู่รวมทั้งทัศนคติของอาจารย์เอง ควรจะได้มีการปรับปรุงและพัฒนาด้วย

จากที่กล่าวมาเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทศนคติ และประสบการณ์ ที่เหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

วิธีการพัฒนาอาจารย์

การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานั้น สปาร์กส์ และ ซิมมอนส์ (Sparks and Simmons. 1983 : 65-66) ได้กล่าวถึง การพัฒนาอาจารย์ ไว้ว่า การพัฒนาอาจารย์ที่มี เป้าหมาย ในการปรับปรุงการเรียนการสอน จะต้องทำเป็นกระบวนการครอบคลุมในเรื่อง เป้าหมาย และ เนื้อหา กระบวนการฝึกอบรมและสภาพบริบท ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน การพัฒนาอาจารย์จึงต้องให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนาในด้านต่างๆเหล่านี้ให้ครอบคลุม เพื่อให้การพัฒนาได้ผลสมบูรณ์ที่สุด นอกจากนี้ บุญใจ ศรีสถิตยน์ราดูร (2533 : 12 – 14) กล่าวถึง วิธีการพัฒนาอาจารย์ 3 ด้านใหญ่ๆ คือ การจัดกิจกรรม และ โครงการพัฒนาอาจารย์ การสร้าง บรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยให้มีลักษณะของบรรยากาศทางวิชาการ มีสิ่งเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และจัดตั้งหน่วยพัฒนาอาจารย์เฉพาะกิจขึ้น ซึ่ง อัจฉรา วัฒนานรงค์ (2542 : 59 -60) ได้กล่าวถึง วิธีการที่ใช้ในการจัดกิจกรรม และประสบการณ์เพื่อการพัฒนาตนเองของคณาจารย์ในด้านต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การประชุม การสัมมนา การศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1.การฝึกอบรม เป็นวิธีที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า การเปลี่ยนแปลงโดยการให้ทักษะใหม่ ๆ แก่บุคคลมีประโยชน์ไม่เพียงแต่ในการปฏิบัติงานเฉพาะด้าน เช่น การสอนเท่านั้น แต่ยังมีผลสำเร็จในตัวเอง ระบบการให้รางวัล และระบบการลงโทษจะไม่เปลี่ยนแปลงบุคคลได้มากไปกว่าบุคคลนั้นได้รับทักษะใหม่ๆ เจตคติ และพฤติกรรมที่เหมาะสม ในทำนองเดียวกัน นอกจากการพัฒนาให้คณาจารย์มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยได้รับความรู้และทักษะใหม่ๆในการจัดดำเนินการเรียนการสอน วิธีสอน และการใช้เทคโนโลยีแล้ว ยังทำให้เกิดผลต่อเจตคติเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วย การฝึกอบรมมักเน้นในเรื่องการประชุมปฏิบัติการทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป็นกิจกรรมทางวิชาการที่มีประโยชน์ซึ่งอาจจัดได้หลายลักษณะตามโอกาสและความจำเป็น รวมทั้งขนาดของกลุ่ม ช่วงเวลา หัวข้อเรื่อง จำนวนครั้ง เป็นต้น มีการบรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และฝึกปฏิบัติ

2. การประชุม เป็นการทำให้มีการพบปะกัน อาจจะเป็นในกลุ่มอาจารย์ด้วยกัน อาจารย์กับผู้บริหาร หรืออาจารย์กับวิทยากรภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและทัศนะต่างๆซึ่งกันและกัน หลักการสำคัญของการประชุมมุ่งที่การแลกเปลี่ยนและชี้แจง ส่วนกิจกรรมการประชุมนั้นอาจทำได้ในหลายโอกาส หลายวาระตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ เช่น การประชุมปฐมนิเทศ อาจารย์ใหม่ การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน การประชุมทางวิชาการ เป็นต้น

3. การสัมมนา มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาร่วมกันแก้ปัญหาหรือค้นคว้าร่วมกันโดยอาศัยการคิดอย่างมีเหตุผลและการใช้ความคิดความรู้ที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ ร่วมกัน การที่การสัมมนามุ่งแก้ปัญหาร่วมกันนั้น เรื่องที่จะนำมาสัมมนาจึงเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาที่คณาจารย์ส่วนใหญ่เผชิญอยู่ หรือเป็นปัญหาที่เป็นอยู่ในการปฏิบัติงาน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการสอน ปัญหาเกี่ยวกับความไม่คล่องตัวในการดำเนินงานภายใน เป็นต้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาจะมีการเตรียมตัวเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการช่วยกันแก้ปัญหาไม่ใช่รับความรู้เพียงประการเดียว

4. การศึกษาดูงาน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ด้วยการสังเกตการณ์ การไปดูกิจกรรม และการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ จะเป็นการทำให้คณาจารย์มีโลกทัศน์กว้างไกลขึ้น เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ที่จะนำมาปรับปรุงการทำงานของตน นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนคณาจารย์ระหว่างสถาบัน โดยเฉพาะกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ โดยการให้อาจารย์ ไปดูงานหรือปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม จะเป็นการปรับระดับมาตรฐานความรู้ความสามารถให้เป็นสากลขึ้น คณาจารย์สามารถนำความรู้ วิชาการต่าง ๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่สถาบันและประเทศชาติ

5. การศึกษาต่อ เป็นวิธีพัฒนาคณาจารย์เพื่อให้เพิ่มวุฒิและความรู้ การเปลี่ยนแปลงของสังคมด้านต่างๆ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนหลักสูตร และ หรือการเปิดหลักสูตรใหม่ ๆ ของมหาวิทยาลัย การให้อาจารย์ไปศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เป็นความจำเป็น หรือเป็นความต้องการของสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศ เช่น สาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์และปัญหาการเคลื่อนย้ายของอาจารย์วิธีหนึ่ง นอกจากนี้ การที่บุคคลปฏิบัติงานอยู่ ณ ที่ใดนานๆ ความรู้ความสามารถอาจล้าสมัย ไม่ทันโลก การศึกษาต่อเพื่อเพิ่มเติมความรู้ใหม่ จึงเป็นกิจกรรมสำคัญประการหนึ่งที่อาจารย์จะได้พัฒนาวิชาชีพของตน

วิธีการพัฒนาอาจารย์ที่กล่าวมา เป็นสิ่งซึ่งสถาบันการศึกษาระทำกันมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะและความชำนาญในวิชาชีพให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการในการปรับปรุงตนเองและงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

รัตนา สุขปรีย์ดี (2528 : 160 – 162) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ในปีการศึกษา 2526 – 2527 จำนวน 281 คน พบว่า กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ในระดับต่ำทุกกิจกรรม ยกเว้นกิจกรรมการประชุมสัมมนา อบรมศึกษา ดูงานและการบรรยายทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการพัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการตามความมุ่งหวังนั้น พบว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความมุ่งหวังให้พัฒนาอยู่ในระดับสูงทุกกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการผลิตเอกสารประกอบการสอน การเขียนบทความทางวิชาการและตำรา นอกจากนี้กิจกรรมการบริการจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการให้กับอาจารย์ผู้บริหารและอาจารย์มีความมุ่งหวังอยู่ในระดับสูงที่สุด และเมื่อลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการตามลำดับความสำคัญจากมากไป

อุดม เจียมเจริญ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยครูตามทฤษฎีของหัวหน้าภาควิชาของวิทยาลัยครู จำนวน 196 คน พบว่า

1. ด้านวิธีพัฒนาอาจารย์ หัวหน้าภาควิชาส่วนใหญ่ใช้วิธีศึกษาต่อระยะสั้น ในขณะที่การคัดเลือกอาจารย์เข้าศึกษาต่อระยะยาวใช้วิธีอนุญาตตามความจำเป็นของอาจารย์
2. ด้านแนวทางในการจัดดำเนินการพัฒนาอาจารย์ วิทยาลัยครูเก่ามีนโยบายในการพัฒนาอาจารย์โดยคำนึงถึงความถนัดหรือความสามารถของอาจารย์ที่เข้ารับการพัฒนาและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการพัฒนาอาจารย์และพัฒนาได้อย่างทั่วถึง ส่วนวิทยาลัยครูใหม่มีนโยบายในการพัฒนาอาจารย์ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของภาควิชาที่ได้รับหรือประโยชน์ต่อการเปิดสอนวิชาใหม่และให้อาจารย์ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง
3. ด้านปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์ หัวหน้าภาควิชาเห็นว่า งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ เช่น การศึกษาต่อระยะสั้น การศึกษาดูงาน การจัดซื้อเอกสารตำราที่ทันสมัย การอบรมสัมมนา มีน้อย นอกจากนี้ยังมีปัญหาการขาดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา ผลที่ได้จากการอบรมสัมมนานำมาปฏิบัติไม่ได้ เนื้อหาการจัดสัมมนาไม่น่าสนใจ มีโปรแกรมการศึกษาต่อระยะสั้นน้อย และอาจารย์เข้ารับการศึกษาต่อไม่ตรงกับสาขาที่สอนอยู่เดิม

ศศิ อนันต์นพคุณ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการพัฒนาอาจารย์ของผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขในภาคใต้ จำนวน 5 วิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 48 คน อาจารย์ 56 คน โดยศึกษากิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ 7 องค์ประกอบ พบว่า ระดับการปฏิบัติงานการพัฒนาอาจารย์ที่ปฏิบัติจริงตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

และการจัดอันดับการปฏิบัติงาน พบว่า การปฐมนิเทศอยู่ในอันดับหนึ่งการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการเป็นอันดับสอง การสับเปลี่ยนหน้าที่การงานเป็นอันดับสุดท้าย

มนลิส สิทธิสมบุรณ์ (2536 : 78 – 82) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จากความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า

1. ในด้านกิจกรรมพัฒนาอาจารย์ ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบด้านการพัฒนาอาจารย์โดยตรง โดยมีลักษณะเป็นหน่วยงานกลาง มีอาจารย์คณะต่าง ๆ ร่วมดำเนินงานและมีโครงการต่อเนื่องระยะยาวตามแผนของมหาวิทยาลัย มีขอบเขตการดำเนินงานเป็นหน่วยพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ และให้บริการทางวิชาการเป็นสำคัญ

2. ในด้านความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาอาจารย์ ผู้บริหารและอาจารย์ต้องการพัฒนาภารกิจหลัก 4 ด้าน ในระดับมาก และมีความต้องการพัฒนากิจกรรมเสริมความรู้ด้านการสอน ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรมเสริมความรู้ด้านการวิจัย กิจกรรมเสริมความรู้ด้านบริการสังคมและกิจกรรมเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ตามลำดับ เมื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพความต้องการสูงสุด ด้านการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ด้านการสอน คือ ประเภทเทคนิคการเรียนการสอน และต่ำสุด คือ ประเภทลักษณะและธรรมชาติของนักศึกษาใหม่ สภาพความต้องการสูงสุดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการวิจัย คือ ประเภทการวิจัยเพื่อเสริมการสอนและต่ำสุด คือ ประเภท การวิจัยเพื่อก้าวเพื่อก้าวไปสู่นักวิจัยอาชีพ สภาพความต้องการสูงสุดในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมด้านการบริการสังคม คือ ประเภทเทคนิคในการทำงานอย่างมีระบบและต่ำสุด คือ ประเภทการจัดองค์การ สภาพความต้องการสูงสุดในการจัดกิจกรรมเสริมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมคือ ประเภทเทคนิคการจัดทำเอกสารเผยแพร่และต่ำสุด คือ ประเภทเทคนิคการจัดกิจกรรมสภาพแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรม

3. ในด้านปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์ที่อยู่ในระดับมาก คือ บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาอาจารย์มีไม่เพียงพอ อาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือและไม่สนใจต่อการพัฒนาอาจารย์เท่าที่ควร บุคลากรที่ทำหน้าที่ในแผนกพัฒนาอาจารย์มีไม่เพียงพอ ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหารให้อาจารย์ได้เข้าร่วมกิจกรรมไม่ทั่วถึง การประสานงานระหว่างผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรม การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ทำงาน ด้านการพัฒนาอาจารย์ไม่มีระเบียบกฎเกณฑ์ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานพัฒนาอาจารย์ไม่กว้างขวางแพร่หลายเพียงพอ และประสิทธิภาพการทำงานของแผนกพัฒนาอาจารย์มีน้อย ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดกลุ่มเรียนให้เล็กกลง ควรจัด

ฝึกอบรมในการใช้เทคนิคการสอนโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ควรลดภาระงานสอนเพื่อให้มีเวลาทำงานวิจัยได้มากขึ้น ควรส่งเสริมการวิจัยในลักษณะการวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาการ ควรสนับสนุนให้อาจารย์ไปเป็นวิทยากรภายนอกตามความถนัดและความเชี่ยวชาญในสาขา ควรจัดโครงการฝึกอบรมที่บริการสังคมภายนอกตลอดทั้งปี และควรจัดกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมที่น่าสนใจ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์ เพื่อต้องการให้อาจารย์ได้ในพัฒนาตนเองในลักษณะต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้การสอนมีคุณภาพสูงขึ้น อันจะเป็นผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาอีกด้วย

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์

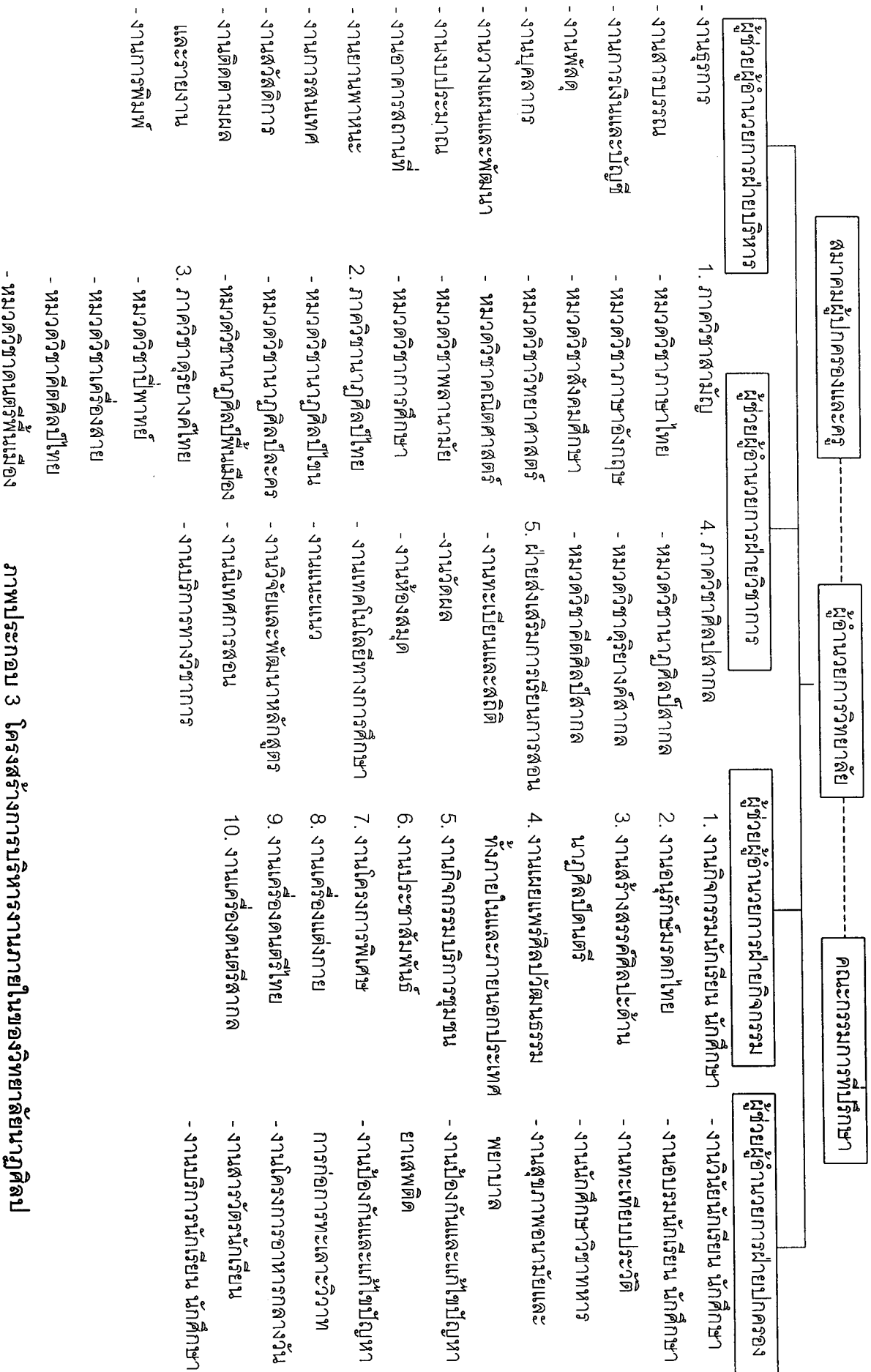
วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่จัดการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศิลปะ เป็นการจัดการศึกษาศิลปวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีของประเทศ จัดแบ่งงานทั้งทางด้านการบริหารและวิชาการ ออกเป็น 4 ฝ่าย (วิทยาลัยนาฏศิลป์. 2539 : 17) คือ

1. ฝ่ายบริหาร มีหน้าที่รับผิดชอบในงานธุรการ งานการเงินและงบประมาณ งานบุคลากร งานพัสดุ งานวางแผนและพัฒนา ฯลฯ

2. ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผน ดูแล ควบคุมการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทั้งทางภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ของสาขาวิชา ทั้ง 6 สาขาวิชา วางแผนการสอนและดำเนินการสอน ผลิตเอกสาร อุปกรณ์การสอน ศึกษาค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และแก้ไขปรับปรุงการสอน ของอาจารย์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การวัดและประเมินผลการศึกษาของทุกสาขา ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่สังคมด้วย

3. ฝ่ายกิจกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบในงานกิจกรรมของนักเรียน นักศึกษา งานสร้างสรรค์ศิลปะด้านนาฏศิลป์ดนตรี งานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกประเทศ ฯลฯ

4. ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่รับผิดชอบงานวินัยนักเรียน นักศึกษา งานอบรมนักเรียน นักศึกษา งานทะเบียนประวัติ งานสุขภาพอนามัยและพยาบาล ฯลฯ ดังแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานภายในของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ต่อไปนี้

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ด้านต่างๆ

ด้านหลักสูตร

วิทยาลัยนาฏศิลป์ มีหน่วยงานในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรโดยประสานกับหน่วยงานวิจัยของสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การจัดทำเอกสารหลักสูตร การจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรและงบประมาณในการจัดทำหลักสูตร วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นผู้จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร จัดหาวัสดุอุปกรณ์ จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติ จัดห้องสมุดและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นผู้นำและดูแลในการนำหลักสูตรมาใช้ จัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละสาขาวิชา จัดครูเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถในแต่ละสาขาวิชา

ด้านการจัดการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศ ด้านนาฏศิลป์และดนตรี วิทยาลัยนาฏศิลป์จัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การจัดตารางสอน แบ่งเป็น 2 สาย คือ สายสามัญและสายศิลปะ สายสามัญ มีหมวดวิชาต่างๆ คือ หมวดภาษาไทย หมวดสังคม หมวดคณิตศาสตร์ หมวดวิทยาศาสตร์และหมวดวิชาการศึกษา สายศิลปะมีสาขาวิชาต่างๆ คือ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล

2. การจัดแผนการสอน อาจารย์ในหมวดวิชาต่างๆ จะเป็นผู้จัดทำเพื่อเป็นแนวทางในการสอน ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร

3. การจัดชั้นเรียนของนักเรียนที่ใช้ห้องเรียนในแต่ละวัน แบ่งเป็นภาคเช้า 4 ชั้นเรียน ได้แก่ ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1, 2, 3 ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 2 และปริญญาตรีปีที่ 2 เรียนวิชาสามัญ และในภาคบ่ายเรียนวิชาปฏิบัติเอกของแต่ละสาขาวิชา และอีก 4 ชั้นเรียน ได้แก่ ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น ปีที่ 1, 2, 3 และระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ภาคเช้าเรียนวิชาปฏิบัติเอกของแต่ละสาขาวิชา ภาคบ่ายเรียนวิชาสามัญ

4. การจัดอาจารย์เข้าสอนในรายวิชาต่างๆ แบ่งเป็น 2 สาย ได้แก่ สายวิชาสามัญ และสายวิชาศิลปะ อาจารย์สายวิชาสามัญจะรับผิดชอบในหนึ่งชั้นเรียนตามเกณฑ์ ดังนี้ นักศึกษา 30 คน ต่อครู 1 คน ชั่วโมงสอนประมาณ 12-15 คาบ ต่อสัปดาห์ สายวิชาศิลปะ จัดอาจารย์ตามความสามารถและความถนัดของแต่ละสาขาวิชา เกณฑ์ชั่วโมงสอนของอาจารย์ศิลปะ 26 คาบ ต่อสัปดาห์ (กรมศิลปากร. 2541 : 1)

5. การจัดบริการอุปกรณ์การเรียนการสอน วิทยาลัยจัดหาอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชา เช่น สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เป็นเครื่องเทพันท์กเสียง และแถบบันทึกเสียง สาขาวิชาดุริยางค์ไทย มีระนาด ฆ้อง กลอง ซอ จะเข้ เป็นต้น

6. การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน ส่วนมากจะเป็นการอภิปรายประกอบการสาธิต และขึ้นอยู่กับเทคนิคการสอนของอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา

ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลของวิทยาลัยนาฏศิลป์ วิทยาลัยดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. การตัดสินผลการเรียน อาจารย์ใช้เกณฑ์การประเมินผลตามรายจุดประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งวิชาสามัญ และวิชาศิลปะ หลังจากที่ได้คะแนนดิบมาแล้ว หาคะแนนมาตรฐานและตัดเกรดโดยใช้ T-Score
2. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ ผู้บริหารฝ่ายวิชาการจะเป็นผู้จัดหา ให้อาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละชั้นเรียน
3. การสอบกลางภาค การเรียนการสอนในหนึ่งภาคเรียนจะมี 18 สัปดาห์ หลังจากที่ยังเรียนไปแล้ว 9 สัปดาห์ จะทำการสอบกลางภาค
4. การสอบปลายภาค ในภาคปฏิบัติจะทำการสอบให้เสร็จภายในสัปดาห์ที่ 17 ของภาคเรียน วิชาสามัญจะเป็นการสอบข้อเขียน สอบในสัปดาห์ที่ 18 สัปดาห์สุดท้ายของภาคเรียน
5. การจัดตารางสอบ ขึ้นอยู่กับความยากง่ายและความเหมาะสมของแต่ละรายวิชา
6. การจัดห้องสอบ จัดเป็นห้องๆ นักศึกษาประมาณ 30-35 คน ต่อหนึ่งห้องเรียน
7. การคุมสอบ อาจารย์สายสามัญและศิลปะร่วมกันในการคุมสอบห้องละ 4 คน ต่อ นักศึกษา 30 คน
8. การทำข้อสอบมาตรฐาน วิทยาลัยยังไม่มีมีการจัดทำข้อสอบมาตรฐาน ข้อสอบขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนเป็นหลัก
9. การวิเคราะห์ข้อสอบ วิทยาลัยยังไม่เคยมีการดำเนินการมาก่อน
10. การแจ้งผลการเรียน หลังจากการสอบ 3 สัปดาห์ ทางวิทยาลัยจะแจ้งผลการเรียนให้ทราบทุกวิชา

ด้านการบริการวิชาการ

วิทยาลัยนาฏศิลป์ จัดบริการวิชาการดังนี้

1. การบรรยายและบรรเลงดนตรีไทยทางวิทยุกระจายเสียง ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ ให้เวลาเดือนละครั้งสำหรับการบรรยายในละครเรื่องต่าง ๆ ประกอบการบรรเลงและขับร้องเพลงไทย และทุกสัปดาห์ของสถานีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

2. การบริการวิชาการแก่นักศึกษาในการแสดงนาฏศิลป์และดนตรี เป็นการศึกษาทางอ้อมที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์และความรู้ทางด้านวิชาชีพ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถในการทำงาน การตัดสินใจ การปรับตัว มีความสามัคคี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ลักษณะกิจกรรมวิชาการทางการแสดงนาฏศิลป์ไทย มีดังนี้

2.1 งานการแสดงของรัฐบาลจัดโดยสำนักพระราชวังจัดขึ้นเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชอาคันตุกะจากต่างประเทศเสด็จมาเยือนเป็นการส่วนพระองค์ การแสดงจะจัดขึ้นที่พระที่นั่งจักรี

2.2 งานการแสดงของรัฐบาลจัดโดยสำนักนายกรัฐมนตรี การแสดงจัดขึ้นเพื่อต้อนรับแขกชาวต่างประเทศที่สำคัญมาเยือนประเทศไทยตามวาระและโอกาสต่าง ๆ โดยมีนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาลเป็นเจ้าภาพ งานจัดที่ตึกสันติไมตรีทำเนียบรัฐบาล

2.3 งานการแสดงของรัฐบาลจัดโดยคณะนายทหาร การแสดงจัดขึ้นเพื่อเป็นการเลี้ยงต้อนรับนายทหารต่างประเทศที่มาเยือนประเทศไทย งานส่วนใหญ่จัดขึ้นที่หอประชุมกองทัพบก และที่กระทรวงกลาโหม

2.4 งานการแสดงเพื่อเผยแพร่สำหรับประชาชนทั่วไป ตามนโยบายของกรมศิลปากร การแสดงจัดขึ้น ณ โรงละครแห่งชาติ เป็นประจำทุกสัปดาห์และทุกเดือน ส่วนในฤดูร้อนจะเพิ่มการแสดง ณ สังกัศตศาลาทุกสัปดาห์ รวมถึงการเผยแพร่นาฏศิลป์ในส่วนภูมิภาคต่างๆ ด้วย

2.5 งานการแสดงเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศเนื่องในวาระและโอกาสต่าง ๆ ที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2.6 งานสาริตการแสดงนาฏศิลป์ไทย เมื่อมีสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ขอความร่วมมือหรือขอความอนุเคราะห์มา

2.7 งานแสดงทั่วไป เป็นงานที่บริษัทเอกชนต่าง ๆ รวมถึงประชาชนทั่วไป จัดขึ้นและติดต่อขอให้ทางวิทยาลัย ฯ จัดการแสดงไปร่วมงาน เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ งานเลี้ยงรับรอง งานประเพณีต่าง ๆ ได้แก่ งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเผาศพ เป็นต้น

3. การบริการวิชาการแก่เยาวชนทั่วไป วิทยาลัยจัดปีละหนึ่งครั้งในเดือนเมษายนสำหรับเยาวชนที่สนใจศึกษาวิชานาฏศิลป์และดนตรีไทย

4. การบริการวิชาการแก่ประชาชนทั่วไป วิทยาลัยเปิดอบรมให้สำหรับประชาชนและครูอาจารย์ ที่สนใจศึกษาวิชานาฏศิลป์และดนตรีไทย

5. การบริการด้านตำรา การผลิตตำราทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติขาดแคลนทุกสาขาวิชา ปัจจุบันมีตำราด้านปฏิบัติเฉพาะระดับชั้นต้นให้กับอาจารย์ผู้สอน

6. การบริการห้องสมุด วิทยาลัยบริการห้องสมุดให้นักศึกษา อาจารย์ ข้าราชการ โดยจัดบริการที่ห้องสมุดของวิทยาลัย

7. การบริการวิชาการให้กับชาวต่างประเทศ วิทยาลัยเปิดโอกาสให้ชาวต่างประเทศที่สนใจเข้าชมการเรียนการสอน พร้อมการอภิปรายประกอบการสาธิตการเรียนการสอนในทุกสาขาวิชา

ด้านการพัฒนาอาจารย์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ มีการพัฒนาอาจารย์ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การศึกษาต่อ วิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ให้ลาศึกษาต่อเป็นการเพิ่มวุฒิ และความรู้ ทั้งในสายตรง คือ ด้านวิชาชีพ และ ทางสายการศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน
2. การประชุม มีทั้งการประชุมภายในวิทยาลัย และภายนอกวิทยาลัย มีโครงการดังนี้
 - 2.1 โครงการสร้างคู่มือประกอบการสอนวิชานาฏศิลป์ไทย ดนตรีไทย ดนตรีสากล คีตศิลป์ไทยและคีตศิลป์สากล
 - 2.2 โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ "การปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาชีพ ดนตรีไทย"
 - 2.3 โครงการประชุมสัมมนาวิชาการ เรื่อง การวิจัยศิลปวัฒนธรรม
 - 2.4 โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง การพัฒนามาตรฐานดนตรีไทย ด้านคุณภาพเสียงและระสมือ
 - 2.5 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง นาฏยลีลาสมัยใหม่
 - 2.6 การประชุมการประเมินผลการดำเนินงานโครงการประกวด และแสดงผลงานเอกลักษณ์ไทย และท้องถิ่น
 - 2.7 โครงการประชุมสัมมนาผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์เด็กในสถานศึกษา

- 2.8 การประชุมเพื่อชี้แจงการใช้คู่มือครู และคู่มือการจัดกิจกรรมและสื่อเพื่อพัฒนาจิตพิสัย
 - 2.9 โครงการประชุมปรับแนวปฏิบัติการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 - 2.10 โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดดนตรีไทย
 - 2.11 โครงการเสวนาทางวิชาการเพื่อจัดทำร่างหลักสูตรการแสดงพื้นบ้าน ภาคกลาง
 - 2.12 โครงการอบรมเรือเยาวชนเอเชียอาคเนย์
3. การสัมมนา เป็นการร่วมสัมมนาทั้งภายในหน่วยงานของกรมศิลปากรและหน่วยงานภายนอก เช่น การสัมมนาของกรมวิชาการเรื่อง การปฏิรูปการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร 12 ปี (หลักสูตรภาคบังคับ) และการสัมมนาผลงานวิจัยของสภาวิจัยแห่งชาติ จากที่กล่าวมาเป็นการสนับสนุนอาจารย์ให้มีความรู้ ความสามารถและมีส่วนร่วมในการประชุม สัมมนา ในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของวิทยาลัยนาฏศิลป์
- จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การบริหารวิชาการ คือ กระบวนการดำเนินงานบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ทำให้ผลการศึกษามีคุณภาพ การบริหารวิชาการประกอบด้วย งานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ เป็นต้น ดังนั้นในการบริหารวิชาการ ผู้บริหารควรให้ความสนใจ เพราะเป็นงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษาที่จะนำสถาบันไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้ คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นอาจารย์ที่ทำการสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ประจำปีการศึกษา 2542 จำนวน 138 คน และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 และปีที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 222 คน รวมประชากรทั้งหมด 360 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์จำนวน 122 คน นักศึกษา ในระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง จำนวน 174 คน ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 296 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนอาจารย์และนักศึกษาที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สาขาวิชา	อาจารย์		นักศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย	71	59	151	108
สาขาวิชาดุริยางค์ไทย	30	28	37	32
สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	11	11	7	7
สาขาวิชาดุริยางค์สากล	13	11	10	10
สาขาวิชาคีตศิลป์สากล	7	7	7	7
สาขาวิชานาฏศิลป์สากล	6	6	10	10
รวม	138	122	222	174

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของ อาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ใน 5 ด้าน คือ ด้าน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนา อาจารย์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวกับการบริหาร วิชาการ เพื่อนำมากำหนดกรอบและขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการ บริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนา อาจารย์ แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ ไลเคิร์ต (Likert's Scale) ลักษณะแบบ สอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหาร วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ จำนวน 70 ข้อ และในตอนท้ายของแบบสอบถาม แต่ละด้านจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดง ความคิดเห็นเพิ่มเติม

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ จำนวน 48 ข้อ และในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านจะเป็นแบบ สอบถามปลายเปิด (Open - Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การกำหนดการให้คะแนนจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าสภาพการบริหารวิชาการมีความเหมาะสมมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าสภาพการบริหารวิชาการมีความเหมาะสมมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าสภาพการบริหารวิชาการมีความเหมาะสมปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าสภาพการบริหารวิชาการมีความเหมาะสมน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าสภาพการบริหารวิชาการมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษา
ปริญญาโท เพื่อพิจารณาความครอบคลุมในเนื้อหา จำนวนและภาษา

4. หาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรง
คุณวุฒิ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ง) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วจึงนำแบบสอบ
ถามมาปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอต่อประธาน และกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจ
สอบความถูกต้อง ชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out)

5. ปรับปรุงแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับอาจารย์และนักศึกษาของ
วิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือเป็น
รายข้อ โดยใช้เทคนิคการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้การ

ทดสอบค่า (t-test) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไปไว้ใช้เป็นแบบสอบถาม (Flemming and Nellis. 1994 : 374) ได้ข้อคำถามฉบับสอบถามอาจารย์ จำนวน 69 ข้อ และข้อคำถามฉบับแบบสอบถามนักศึกษา จำนวน 48 ข้อ

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ เพื่อขออนุญาตให้อาจารย์ และนักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในการตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 296 ฉบับ โดยส่งและรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับคืน และมีความสมบูรณ์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 292 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.32 ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
อาจารย์	122	121	99.18
นักศึกษา	174	171	97.71
รวม	296	292	98.32

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และนำแบบสอบถามปลายเปิดมาตรวจและเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย เพื่อใช้ประโยชน์ในการอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ โดยรวมทั้ง 5 ด้านและในแต่ละด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ตามความมุ่งหมายข้อ 2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน และในแต่ละด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 3 เพื่อประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

4. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 4 เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

เกณฑ์ในการประเมิน

ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาสูงกว่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถือว่า การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์

ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ต่ำกว่า 3.00 ถือว่า การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์

ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ เท่ากับ 3.00 ถือว่า การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่แตกต่างจากเกณฑ์

5. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (Ferguson. 1981 : 49)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981 : 68)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ (Ferguson. 1981 : 108)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้การหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha – Coefficient) (Cronbach. 1970 : 161)

3. การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกับเกณฑ์ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) (Ferguson. 1981 : 178)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ตอนที่ 4 ประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ตอนที่ 5 การสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด
เกี่ยวกับการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์

ตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัย
นาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน ดังแสดงในตาราง 3 – 8

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี
ต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	อาจารย์ (N = 121)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านหลักสูตร	2.49	0.66	น้อย
ด้านการจัดการเรียนการสอน	2.95	0.60	ปานกลาง
ด้านการวัดและประเมินผล	3.03	0.65	ปานกลาง
ด้านการบริการวิชาการ	3.00	0.62	ปานกลาง
ด้านการพัฒนาอาจารย์	2.25	0.72	น้อย
รวมทุกด้าน	2.73	0.55	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 0.60) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.65) และด้านการบริการวิชาการ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.62) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยคือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 0.66) และด้านการพัฒนาอาจารย์ ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = 0.72)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านหลักสูตรเป็นรายข้อ

การบริหารวิชาการด้านหลักสูตร	อาจารย์ (N = 121)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดทำเอกสารหรือคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน.....	2.85	0.94	ปานกลาง
2. การให้คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่ท่านทำการสอน.....	3.10	0.76	ปานกลาง
3. การกำหนดแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน.....	2.79	0.93	ปานกลาง
4. การจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร.....	2.28	0.92	น้อย
5. การจัดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร.....	2.12	0.94	น้อย
6. การเผยแพร่หรือแจกเอกสารหลักสูตรแก่อาจารย์ทุกคนให้รับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.52	0.93	ปานกลาง
7. การจัดประชุมวางแผนการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน.....	2.35	0.96	น้อย
8. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสำหรับการเรียนการสอนภาคทฤษฎีในสาขาวิชาของท่าน.....	2.35	0.86	น้อย
9. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสำหรับการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในสาขาวิชาของท่าน...	2.42	1.06	น้อย
10. การจัดบริการห้องสมุดให้มีหนังสือหรือเอกสารทางด้านนาฏศิลป์.....	2.74	0.92	ปานกลาง
11. การจัดบริการห้องสมุดให้มีหนังสือหรือเอกสารทางด้านดนตรี.....	2.61	0.98	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

การบริหารวิชาการด้านหลักสูตร	อาจารย์ (N = 121)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
12. การจัดบุคลากรสำหรับการดำเนินงานบริหารหลักสูตร.....	2.35	0.90	น้อย
13. การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร	2.19	0.94	น้อย
14. การติดตามผลการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน.....	2.33	0.94	น้อย
15. การประเมินผลการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน.....	2.30	0.92	น้อย
รวม	2.49	0.66	น้อย

จากตาราง 4 แสดงว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านหลักสูตร โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 0.66) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 1 การจัดทำเอกสารหรือคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.94) ข้อ 2 การให้คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่ท่านทำการสอน ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.76) ข้อ 3 การกำหนดแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.93) ข้อ 6 การเผยแพร่หรือการแจกเอกสารหลักสูตรแก่อาจารย์ทุกคนให้รับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.52$, S.D. = 0.93) ข้อ 10 การจัดบริการห้องสมุดให้มีหนังสือหรือเอกสารทางด้านนาฏศิลป์ ($\bar{X} = 2.74$, S.D. = 0.92) และข้อ 11 การจัดบริการห้องสมุดให้มีหนังสือหรือเอกสารทางด้านดนตรี ($\bar{X} = 2.61$, S.D. = 0.98) ส่วนข้ออื่น ๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นรายข้อ

การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	อาจารย์ (N = 121)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดผู้สอนเข้าสอนในแต่ละรายวิชา.....	3.35	0.84	ปานกลาง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาขาวิชา ของท่าน.....	3.09	0.99	ปานกลาง
3. การจัดจำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา.....	3.12	0.85	ปานกลาง
4. การจัดทำเอกสาร ในสาขาวิชาที่ท่านทำ การสอน.....	2.60	0.97	ปานกลาง
5. การจัดทำตำราในสาขาวิชาที่ท่านการสอน.....	2.57	1.07	ปานกลาง
6. การจัดทำคู่มือการสอนในสาขาวิชาของท่าน.....	2.57	1.03	ปานกลาง
7. การจัดทำปฏิทินการศึกษาประจำปีการศึกษา....	3.09	0.97	ปานกลาง
8. การจัดตารางสอนเวลาเรียนวิชาปฏิบัติ.....	3.47	0.83	ปานกลาง
9. การจัดตารางสอนเวลาเรียนวิชาสามัญ.....	3.28	0.80	ปานกลาง
10. การจัดทำแผนการสอนในแต่ละรายวิชา.....	2.69	0.88	ปานกลาง
11. การจัดชั้นเรียนในสาขาวิชาของท่าน.....	2.88	0.85	ปานกลาง
12. การแนะนำวิธีการเรียนการสอนแก่นักศึกษาใน แต่ละรายวิชา.....	2.98	0.94	ปานกลาง
13. การจัดบริการอุปกรณ์การสอนในสาขาวิชาของ ท่าน.....	2.53	0.93	ปานกลาง
14. การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนในวิชาสามัญ..	2.87	0.75	ปานกลาง
15. การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนในวิชาปฏิบัติ..	3.22	0.90	ปานกลาง
รวม	2.95	0.60	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการวัดและประเมินผล เป็นรายข้อ

การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล	อาจารย์ (N = 121)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. การนำหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลมาใช้ประเมินผลการเรียน.....	3.17	0.86	ปานกลาง
2. การนำเกณฑ์การวัดผลประเมินผลมาตัดสินผลการเรียนภาคทฤษฎี.....	3.14	0.83	ปานกลาง
3. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการสอบ.....	2.95	0.95	ปานกลาง
4. การจัดตารางสอบในแต่ละรายวิชา.....	3.22	0.81	ปานกลาง
5. การจัดห้องสอบสำหรับวิชาปฏิบัติในแต่ละสาขาวิชา.....	2.90	0.82	ปานกลาง
6. การจัดห้องสอบวิชาสามัญ.....	3.19	0.77	ปานกลาง
7. กฎระเบียบที่ใช้ในการคุมสอบ.....	2.97	0.99	ปานกลาง
8. การจัดอาจารย์คุมสอบในวิชาสามัญ.....	3.31	0.80	ปานกลาง
9. การสร้างข้อสอบมาตรฐานในแต่ละวิชา.....	2.89	1.01	ปานกลาง
10. การวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข.....	2.52	1.07	ปานกลาง
11. การแจ้งผลการสอบให้ผู้เรียนทราบ.....	3.29	0.78	ปานกลาง
12. การนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน.....	2.85	0.93	ปานกลาง
รวม	3.03	0.65	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการบริการวิชาการ เป็นรายข้อ

การบริหารวิชาการด้านการบริการวิชาการ	อาจารย์ (N = 121)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. การบริการวิชาการด้านนาฏศิลป์และดนตรี ประกอบการสาธิตแก่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ...	3.23	1.01	ปานกลาง
2. การสนับสนุนให้อาจารย์เป็นวิทยากรให้แก่ หน่วยงานต่าง ๆ	3.04	0.97	ปานกลาง
3. การจัดประชุม อบรม สัมมนาให้แก่หน่วยงาน ภายนอก.....	2.57	0.91	ปานกลาง
4. การจัดบริการการฝึกอบรมด้านนาฏศิลป์แก่ เยาวชนทั่วไปในภาคฤดูร้อน.....	3.66	0.84	มาก
5. การจัดบริการการฝึกอบรมด้านดนตรีแก่เยาวชน ทั่วไปในภาคฤดูร้อน.....	3.59	0.83	มาก
6. การจัดอบรมด้านนาฏศิลป์แก่ประชาชนทั่วไป...	2.66	0.96	ปานกลาง
7. การจัดอบรมด้านดนตรีแก่ประชาชนทั่วไป.....	2.66	0.98	ปานกลาง
8. การจัดให้ชาวต่างประเทศได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชม การเรียนการสอนของวิทยาลัย.....	3.28	0.94	ปานกลาง
9. การจัดให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้มีโอกาส เข้าเยี่ยมชมการเรียนการสอนของวิทยาลัย.....	2.97	1.02	ปานกลาง
10. การจัดการแสดงของวิทยาลัยเพื่อเป็นบริการให้ กับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกทั่วไป.....	3.85	1.24	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

การบริหารวิชาการด้านการบริการวิชาการ	อาจารย์ (N = 121)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
11. การจัดโครงการการแสดงนาฏศิลป์ไทยระหว่าง วิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 สถาบัน.....	2.91	1.07	ปานกลาง
12. การจัดบริการเอกสารทางด้านนาฏศิลป์แก่ บุคคลที่สนใจ.....	2.33	0.94	น้อย
13. การจัดบริการเอกสารทางด้านดนตรีแก่บุคคลที่ สนใจ.....	2.27	0.91	น้อย
รวม	3.00	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการบริการวิชาการ โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากมี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 10 การจัดการแสดงของวิทยาลัยเพื่อเป็นบริการให้กับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกทั่วไป ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.24) ข้อ 4 การจัดบริการการศึกษาอบรมด้านนาฏศิลป์แก่เยาวชนทั่วไปในภาคฤดูร้อน ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.84) ข้อ 5 การจัดบริการการศึกษาอบรมด้านดนตรีแก่เยาวชนทั่วไปในภาคฤดูร้อน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.83) และข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย มี 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 12 การจัดบริการเอกสารทางด้านนาฏศิลป์แก่บุคคลที่สนใจ ($\bar{X} = 2.33$, S.D. = 0.94) ข้อ 13 การจัดบริการเอกสารทางด้านดนตรีแก่บุคคลที่สนใจ ($\bar{X} = 2.27$, S.D. 0.91) ส่วนข้ออื่น ๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการพัฒนาอาจารย์ เป็นรายข้อ

การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์	อาจารย์ (N = 121)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดอาจารย์เข้ารับการฝึกอบรม.....	2.45	0.89	น้อย
2. การจัดอาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการด้าน ความรู้สายสามัญ.....	2.52	0.89	ปานกลาง
3. การจัดอาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการด้าน ความรู้สายศิลปะ.....	2.41	0.92	น้อย
4. การจัดส่งอาจารย์ไปศึกษาดูงานในประเทศ.....	1.86	0.88	น้อย
5. การจัดส่งอาจารย์ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ..	1.66	0.83	น้อย
6. การส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ทำผลงาน วิชาการ.....	2.66	1.02	ปานกลาง
7. การสนับสนุนเผยแพร่ผลงานวิชาการของ อาจารย์.....	2.28	0.96	น้อย
8. การประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรม ทางวิชาการภายใน.....	2.45	0.98	น้อย
9. การประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรม ทางวิชาการภายนอก.....	2.20	0.97	น้อย
10. การเชิญวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ แก่อาจารย์.....	2.06	0.92	น้อย
11. การจัดหาเอกสาร สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับสาขาวิชา ศิลปะมา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้อาจารย์.....	2.10	0.99	น้อย
12. การจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ประจำปี.....	2.06	0.97	น้อย
13. การสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อภายในประเทศ..	2.95	0.84	ปานกลาง
14. การสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อต่างประเทศ...	1.84	0.84	น้อย
รวม	2.25	0.72	น้อย

จากตาราง 8 แสดงว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการพัฒนาอาจารย์ โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 13 การสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อภายในประเทศ ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 0.84) ข้อ 6 การส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ทำผลงานวิชาการ ($\bar{X} = 2.66$, S.D. = 1.02) ข้อ 2 การจัดหาอาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการด้านความรู้สายสามัญ ($\bar{X} = 2.52$, S.D. = 0.89) ส่วนข้ออื่น ๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน ดังแสดงในตาราง 9 - 13

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	นักศึกษา (N = 171)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านหลักสูตร	3.12	0.82	ปานกลาง
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.14	0.63	ปานกลาง
ด้านการวัดและประเมินผล	3.19	0.59	ปานกลาง
ด้านการบริการวิชาการ	3.34	0.64	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.19	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ คือ ด้านการบริการวิชาการ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.64) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.19$,

S.D. = 0.59) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.63) และด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.82)

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ

การบริหารวิชาการด้านหลักสูตร	นักศึกษา (N = 171)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดทำคู่มือหลักสูตรสำหรับนักศึกษา.....	3.11	1.10	ปานกลาง
2. การจัดให้มีการให้คำแนะนำในการใช้หลักสูตรแก่นักศึกษา.....	3.11	1.02	ปานกลาง
3. การจัดหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาตามความสามารถและความสนใจ.....	3.39	1.03	ปานกลาง
4. การเผยแพร่หรือแจกเอกสารคู่มือหลักสูตรแก่นักศึกษาทุกคน เพื่อรับทราบเป็นแนวปฏิบัติ....	2.93	1.05	ปานกลาง
5. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนในการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชา.....	3.16	1.08	ปานกลาง
6. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสำหรับการเรียนการสอนภาคทฤษฎี.....	3.22	0.94	ปานกลาง
7. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสำหรับการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ.....	3.29	1.11	ปานกลาง
8. การจัดห้องสมุดให้มีหนังสือและเอกสารทางด้านนาฏศิลป์.....	3.19	1.20	ปานกลาง
9. การจัดห้องสมุดให้มีหนังสือและเอกสารทางด้านดนตรี.....	3.09	1.16	ปานกลาง
10. การจัดห้องเรียนวิชาปฏิบัติในแต่ละวิชา.....	3.04	1.11	ปานกลาง
11. การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้.....	2.83	1.04	ปานกลาง
รวม	3.12	0.82	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านหลักสูตร โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.82) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นรายข้อ

การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	นักศึกษา (N = 171)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดหาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแนะนำการเรียนหรือการวางแผนการเรียน.....	3.33	0.91	ปานกลาง
2. การจัดหาอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา.....	3.42	0.84	ปานกลาง
3. การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนในการเรียนภาคทฤษฎี.....	3.32	0.87	ปานกลาง
4. การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนในการเรียนภาคปฏิบัติ.....	3.47	0.94	ปานกลาง
5. การจัดอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน.....	3.00	1.05	ปานกลาง
6. การจัดตารางสอนเวลาเรียนวิชาปฏิบัติ.....	3.36	0.85	ปานกลาง
7. การจัดตารางสอนเวลาเรียนวิชาสามัญ.....	3.35	0.86	ปานกลาง
8. การจัดเตรียมเอกสารและตำราสำหรับนักศึกษา	2.97	0.99	ปานกลาง
9. การจัดสภาพห้องเรียนในวิชาปฏิบัติ.....	3.15	0.95	ปานกลาง
10. การจัดสภาพห้องเรียนวิชาทฤษฎี.....	3.13	0.90	ปานกลาง
11. การมีตำรา/เอกสารประกอบการเรียนในแต่ละรายวิชา.....	3.09	0.89	ปานกลาง
12. การจัดจำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา.....	3.15	0.68	ปานกลาง
13. การจัดทำปฏิทินการศึกษาประจำปีการศึกษา....	2.77	0.94	ปานกลาง
14. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา.....	2.87	0.93	ปานกลาง
15. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละรายวิชา...	2.78	0.85	ปานกลาง
รวม	3.14	0.63	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการวัดและประเมินผล เป็นรายข้อ

การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล	นักศึกษา (N = 171)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎี...	3.26	0.72	ปานกลาง
2. วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนภาคปฏิบัติ....	3.28	0.72	ปานกลาง
3. วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาสามัญ....	3.36	0.76	ปานกลาง
4. การจัดตารางสอบในแต่ละรายวิชา.....	3.05	0.86	ปานกลาง
5. การจัดห้องสอบวิชาปฏิบัติ.....	3.18	0.81	ปานกลาง
6. การจัดห้องสอบวิชาสามัญ.....	3.25	0.82	ปานกลาง
7. การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์คุมสอบ.....	3.83	0.86	มาก
8. การกำหนดเวลาในการสอบในแต่ละวิชา.....	2.92	0.97	ปานกลาง
9. การจัดตารางสอบในแต่ละวิชา.....	3.05	0.87	ปานกลาง
10. การแจ้งผลการเรียนให้นักศึกษาทราบ.....	3.09	0.94	ปานกลาง
11. การแจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นักศึกษาทราบ.....	3.08	0.91	ปานกลาง
12. การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม.....	2.97	0.98	ปานกลาง
รวม	3.19	0.59	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มี 1 ข้อ คือ ข้อ 7 การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์คุมสอบ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.86) ส่วนข้ออื่น ๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการบริการวิชาการ เป็นรายข้อ

การบริหารวิชาการด้านการบริการวิชาการ	นักศึกษา (N = 171)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดการแสดงนาฏศิลป์เผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป..	3.71	0.92	มาก
2. การจัดการแสดงดนตรีเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป	3.59	0.93	มาก
3. การจัดการแสดงของวิทยาลัยให้กับหน่วยงาน ต่าง ๆ	3.64	0.90	มาก
4. การจัดให้บุคคลภายนอกได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชม การเรียนการสอนของวิทยาลัย.....	3.29	0.95	ปานกลาง
5. การจัดให้ชาวต่างประเทศได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชม การเรียนการสอนของวิทยาลัย.....	3.40	0.86	ปานกลาง
6. การจัดการแสดงของวิทยาลัยเพื่อเป็นบริการ ให้กับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกทั่วไป.....	3.32	0.86	ปานกลาง
7. ปริมาณการจัดการแสดงของวิทยาลัยในแต่ละ ภาคเรียนเพื่อเป็นบริการภายนอก.....	3.32	0.91	ปานกลาง
8. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการแสดง.....	3.21	1.13	ปานกลาง
9. การจัดบริการเอกสารด้านนาฏศิลป์แก่บุคคลที่ สนใจ.....	2.94	0.99	ปานกลาง
10. การจัดบริการเอกสารด้านดนตรีแต่บุคคลที่สนใจ	2.92	0.98	ปานกลาง
รวม	3.34	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการบริการวิชาการ โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 การจัดการแสดงนาฏศิลป์เผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.92) ข้อ 3 การจัดการแสดงของวิทยาลัยให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.90) ข้อ 2 การจัดการแสดงดนตรีเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.93) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังแสดง
ในตาราง 14 – 19

ตาราง 14 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	อาจารย์ (N = 58)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.55	0.80	3.00	-4.66**
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.04	0.65	3.00	0.53
ด้านการวัดและประเมินผล	3.15	0.70	3.00	1.70
ด้านการบริการวิชาการ	3.17	0.66	3.00	2.00*
ด้านการพัฒนาอาจารย์	2.34	0.84	3.00	-5.91**
รวมทุกด้าน	2.84	0.61	3.00	-1.98

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 แสดงว่า อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยมีความคิดเห็นต่อ
การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริการวิชาการสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่าง
จากเกณฑ์ ส่วนด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

ตาราง 15 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์ไทยที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	อาจารย์ (N = 28)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.33	0.45	3.00	-7.72**
ด้านการจัดการเรียนการสอน	2.74	0.43	3.00	-3.04**
ด้านการวัดและประเมินผล	2.93	0.58	3.00	-0.56
ด้านการบริการวิชาการ	2.87	0.51	3.00	-1.33
ด้านการพัฒนาอาจารย์	2.00	0.57	3.00	-9.10**
รวมทุกด้าน	2.56	0.43	3.00	-5.28**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 แสดงว่า อาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์ไทยมีความคิดเห็นต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล และ
ด้านการบริการวิชาการไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน
และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชาศิลปะไทยที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	อาจารย์ (N = 11)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.47	0.60	3.00	-2.87*
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.08	0.47	3.00	0.60
ด้านการวัดและประเมินผล	3.23	0.56	3.00	1.37
ด้านการบริการวิชาการ	3.13	0.54	3.00	0.80
ด้านการพัฒนาอาจารย์	2.57	0.56	3.00	-2.47*
รวมทุกด้าน	2.88	0.48	3.00	-0.79

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า อาจารย์สาขาวิชาศิลปะไทยมีความคิดเห็นต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และ
ด้านการบริการวิชาการไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์
ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์สากลที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	อาจารย์ (N = 11)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.44	0.69	3.00	-2.64*
ด้านการจัดการเรียนการสอน	2.84	0.93	3.00	-0.56
ด้านการวัดและประเมินผล	2.72	0.78	3.00	-1.15
ด้านการบริการวิชาการ	2.53	0.66	3.00	-2.29*
ด้านการพัฒนาอาจารย์	2.12	0.58	3.00	-4.98**
รวมทุกด้าน	2.53	0.66	3.00	-2.32*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 แสดงว่า อาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์สากลมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านการพัฒนาอาจารย์ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านหลักสูตร และด้านการบริการวิชาการต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	อาจารย์ (N = 7)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.68	0.30	3.00	-2.73*
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.20	0.37	3.00	1.47
ด้านการวัดและประเมินผล	3.01	0.46	3.00	0.07
ด้านการบริการวิชาการ	2.98	0.41	3.00	-0.28
ด้านการพัฒนาอาจารย์	2.38	0.50	3.00	-3.23*
รวมทุกด้าน	2.84	0.29	3.00	-1.36

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า อาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ปีสากลมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์สากลที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	อาจารย์ (N = 6)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.46	0.23	3.00	-5.48**
ด้านการจัดการเรียนการสอน	2.77	0.09	3.00	-5.98**
ด้านการวัดและประเมินผล	2.58	0.21	3.00	-4.84**
ด้านการบริการวิชาการ	2.71	0.07	3.00	-8.70**
ด้านการพัฒนาอาจารย์	2.05	0.51	3.00	-4.48**
รวมทุกด้าน	2.51	0.09	3.00	-12.95**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 แสดงว่า อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์สากลมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการบริการวิชาการ และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของ
วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังแสดงในตาราง 20 - 25

ตาราง 20 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	นักศึกษา (N = 105)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	3.24	0.85	3.00	2.95**
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.20	0.67	3.00	3.10**
ด้านการวัดและประเมินผล	3.26	0.60	3.00	4.55**
ด้านการบริการวิชาการ	3.36	0.64	3.00	5.76**
รวมทุกด้าน	3.26	0.59	3.00	4.54**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยมีความคิดเห็นต่อ
การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านการจัด
การเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ สูงกว่าเกณฑ์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 21 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์ไทยที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	นักศึกษา (N = 32)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.92	0.69	3.00	-0.65
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.18	0.39	3.00	2.64*
ด้านการวัดและประเมินผล	3.11	0.48	3.00	1.31
ด้านการบริการวิชาการ	3.23	0.48	3.00	2.76*
รวมทุกด้าน	3.11	0.39	3.00	1.66

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์ไทยมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริการวิชาการ สูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	นักศึกษา (N = 7)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.67	0.48	3.00	-1.79
ด้านการจัดการเรียนการสอน	2.72	0.30	3.00	-2.37
ด้านการวัดและประเมินผล	2.67	0.54	3.00	-1.57
ด้านการบริการวิชาการ	3.02	0.36	3.00	0.21
รวมทุกด้าน	2.76	0.37	3.00	-1.65

จากตาราง 22 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์

ตาราง 23 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์สากลที่มีต่อการบริหาร
 วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	นักศึกษา (N = 10)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.57	0.50	3.00	-2.69*
ด้านการจัดการเรียนการสอน	2.74	0.38	3.00	-2.16
ด้านการวัดและประเมินผล	3.27	0.33	3.00	2.63*
ด้านการบริการวิชาการ	3.67	0.88	3.00	2.40*
รวมทุกด้าน	3.02	0.39	3.00	0.23

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์สากลมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	นักศึกษา (N = 7)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	3.54	1.02	3.00	1.40
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.16	1.01	3.00	0.42
ด้านการวัดและประเมินผล	3.22	0.83	3.00	0.72
ด้านการบริการวิชาการ	3.55	1.11	3.00	1.32
รวมทุกด้าน	3.34	0.91	3.00	1.01

จากตาราง 24 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างจากเกณฑ์

ตาราง 25 การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์สากลที่มีต่อการบริหาร
วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์	นักศึกษา (N = 10)		เกณฑ์	t
	\bar{X}	S.D.		
ด้านหลักสูตร	3.16	0.82	3.00	0.63
ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.12	0.68	3.00	0.59
ด้านการวัดและประเมินผล	3.00	0.68	3.00	0.00
ด้านการบริการวิชาการ	3.18	0.46	3.00	1.21
รวมทุกด้าน	3.11	0.58	3.00	0.62

จากตาราง 25 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์สากลมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างจากเกณฑ์

ตอนที่ 5 การสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีดังนี้

5.1 สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์เพิ่มเติมจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ รวม 5 ด้าน คือ

5.1.1 ด้านหลักสูตร การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัย ควรมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยหลายฝ่าย ไม่เฉพาะแต่คนในสายงานวิชาการ ในตำแหน่ง หน้าที่ หัวหน้าภาค หัวหน้าหมวดเท่านั้น เนื่องจากว่าอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นควรให้การสนับสนุนอาจารย์ทุกท่าน ได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน จากที่ผ่านมาเคยมีการประชุมสัมมนาแก้ไขหลักสูตรมาแล้วเมื่อปลายปี พ.ศ. 2538 แต่ไม่มีการแก้ไข ในปัจจุบันบางสาขาวิชาจัดทำหลักสูตรขึ้นมาเพื่อใช้ภายในหมวดเท่านั้น ซึ่งวิทยาลัยควรให้มีการติดตามผลการใช้หลักสูตร และมีการปรับปรุงทุก 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

5.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการสนับสนุนให้จัดทำตำรา เอกสาร หรือคู่มือในทุกสาขาวิชา การจัดชั้นเรียนยังไม่เหมาะสมบางสาขาวิชา มีนักศึกษา มากเกินไป อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง อุปกรณ์การสอนที่ใช้สอนในแต่ละสาขาวิชา มีจำนวนไม่เพียงพอ เช่น สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เครื่องเทปบันทึกเสียงที่ใช้ประกอบการรำ แถบบันทึกเสียงชำรุด ไม่มีแก้ไขหรือจัดหาให้ใหม่ และบางสาขาวิชา ไม่มีห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

5.1.3 ด้านการวัดและประเมินผล ในแต่ละสาขาวิชาควรจัดทำเกณฑ์ มาตรฐานในการวัดผลทุกสาขาวิชา ทางด้านทฤษฎีควรมีจัดทำข้อสอบมาตรฐาน และในการประเมินผลทางภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควรมีความสอดคล้องกัน

5.1.4 ด้านการบริการวิชาการ ในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี การจัดบริการด้านการแสดงนาฏศิลป์ มีความเหมาะสมมาก แต่ทางวิทยาลัยควรให้การพิจารณาการให้บริการที่เหมาะสมกับงาน ตามวาระและโอกาสต่าง ๆ อาจารย์ผู้สอนจะได้มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในส่วนของการจัดบริการเกี่ยวกับเอกสารบริการแก่บุคคลทั่วไป ควรให้การสนับสนุน เพราะเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของประเทศ

5.1.5 ด้านการพัฒนาอาจารย์ ในการจัดส่งอาจารย์ไปร่วมสัมมนา หรือเข้ารับการอบรมในเรื่องต่าง ๆ ควรให้โอกาสและสนับสนุนข้าราชการทุกสายงาน เพื่อ

เป็นการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของวิทยาลัย ซึ่งจะเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และนำมาซึ่งประสิทธิภาพในการสอนด้วย วิทยาลัยควรจัดงบประมาณส่วนหนึ่งในการสนับสนุนให้อาจารย์ หาความรู้เพิ่มเติม

5.2 สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาต่อการบริหาร วิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ รวม 4 ด้าน ดังนี้

5.2.1 ด้านหลักสูตร ควรปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้ทันสมัย เช่น การจัดทำ มีการเรียนคอมพิวเตอร์ และในการจัดหลักสูตรให้เลือกเรียน ควรจะมีวิชาคณิตศาสตร์และ ภาษาอังกฤษ ส่วนห้องสมุด ควรจัดให้มีหนังสือที่มีความรู้หลากหลายให้เลือกอ่านได้

5.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละวิชา ไม่เหมาะสม อาจารย์ผู้สอนมาสอนเป็นบางครั้งบางคราวเท่านั้น ในการสอนควรมีตำราให้ ศึกษาไม่ควรใช้เอกสารอย่างเดียวประกอบการเรียน

5.2.3 ด้านการวัดและประเมินผล ในภาคปฏิบัติของแต่ละสาขาวิชาควรมีมาตรฐานในการวัดผล ในการจัดตารางสอบแต่ละวิชาควรจัดเวลาและวิชาให้เหมาะสม

5.2.4 ด้านการบริการวิชาการ ด้านการแสดงผลมีมากเกินไป ซึ่งในการแสดง แต่ละครั้ง ควรให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมด้วย มิใช่จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ควรให้มีโอกาสผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงเท่า ๆ กัน เพื่อเป็นการศึกษาประสบการณ์ ทางด้านวิชาชีพที่เลือกศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ
3. เพื่อประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านจำแนกตามสาขาวิชา โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์
4. เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสาขาวิชา โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่ทำการสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 6 สาขาวิชา คือ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ประจำปีการศึกษา 2542 จำนวน 121 คน และนักศึกษาในระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ทั้ง 6 สาขาวิชา คือ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2542 จำนวน 171 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งอาจารย์ และนักศึกษา จำนวน 292 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 69 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 48 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ ไลเคิร์ต (Likert) และในตอนท้ายของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลมาสรุป และใช้ประกอบในการอภิปรายผล แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่ส่งไป จำนวน 122 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 121 ฉบับ และมีความสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 99.18 และแบบสอบถามของนักศึกษาที่ส่งไป 174 ฉบับ ได้รับคืน 171 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.71

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ โดยรวม และในแต่ละด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการโดยรวม และในแต่ละด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. ประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานการวิจัยมีดังนี้

1. อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

2. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

3. การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่า

3.1 อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการบริการวิชาการสูงกว่า

เกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 อาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์

3.3 อาจารย์สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 อาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านหลักสูตร ด้านการบริการวิชาการ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 อาจารย์สาขาวิชาคีตศิลป์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่า

4.1 นักศึกษาศาสาวิชาศิลปศึกษาไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 นักศึกษาศาสาวิชาดุริยางค์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม ว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริการวิชาการ สูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 นักศึกษาศาสาวิชาคีตศิลป์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์

4.4 นักศึกษาศาสาวิชาดุริยางค์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม ว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 นักศึกษาศาสาวิชาคีตศิลป์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านว่าไม่แตกต่างจากเกณฑ์

4.6 นักศึกษาศาสาวิชาศิลปศึกษาสากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านว่าไม่แตกต่างจากเกณฑ์

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร การที่อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านหลักสูตรโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ได้ใช้มาเป็นเวลา 15 ปี แล้วยังไม่มีการประเมินเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงวิทยาลัยควร

มีการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร นอกจากนี้วิทยาลัยควรจัดบุคลากรของวิทยาลัยในสาขาวิชาต่าง ๆ มาดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรที่ใช้อยู่ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ นิลวรรณ วรณะลี (2541 : 226) ที่ได้ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พุทธศักราช 2527 และได้เสนอแนะว่า วิทยาลัยนาฏศิลป์ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงอย่างต่อเนื่องในระยะ 4 ปี ต่อครั้ง เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และควรมีการศึกษาความต้องการของคณาจารย์ต่อการพัฒนาหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป์

อย่างไรก็ตามในการจัดทำเอกสาร หรือคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรในทุกสาขาวิชา สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลเรื่องการจัดการศึกษาของวิทยาลัย ได้จัดทำและจัดส่งเอกสารหลักสูตรให้กับผู้บริหารของวิทยาลัยดำเนินการจัดส่งให้กับอาจารย์ผู้สอนทุกคน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 39) ที่กล่าวว่า บทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรของผู้บริหาร ควรจัดทำหลักสูตร เอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรแนวการสอน คู่มือครู แผนการสอนให้เพียงพอ และครบทุกชั้นเรียน

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน การที่อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดผู้สอนเข้าสอนในแต่ละวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชา การจัดจำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา การจัดทำตารางสอนเวลาเรียนวิชาปฏิบัติ การจัดทำแผนการสอนในแต่ละรายวิชา การจัดทำตารางสอนเวลาเรียนวิชาสามัญ การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนในวิชาปฏิบัติ และการแนะนำวิธีการเรียนการสอนแก่นักศึกษาในแต่ละรายวิชา นอกจากนี้เนื่องจากวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนทางด้านศิลปะในสาขาวิชาต่าง ๆ จึงต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เฉพาะในแต่ละสาขาวิชา ซึ่งผู้บริหารหลักสูตร ได้ดำเนินการจัดบุคลากรเข้าสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ตรงตามหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาและความถนัดและความสามารถของบุคลากร ซึ่งการจัดการเรียนการสอนน่าจะมี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่เนื่องจากในการสอนภาคปฏิบัติอาจารย์สอนร่วมกันเป็นกลุ่ม ชั้นเรียนละ 6 – 8 คน ทำให้การถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษาในบางครั้งเกิดความขัดแย้งกัน

ดั่งที่ เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1973 : 98 – 102) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการค้นหาวิธีดำเนินการปฏิบัติว่าจะจัดประสบการณ์อย่างไรที่ทำให้เกิดผลตามที่ต้องการได้ ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การคัดเลือก และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน อุปกรณ์อำนวยความสะดวก วิธีสอน และเทคนิคการสอน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษามีการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา เพราะในการจัดการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับการจัดตารางสอน การจัดแผนการสอน การจัดชั้นเรียน และการจัดครูเข้าสอน การจัดทำคู่มือครูด้านวิชาการ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 197)

1.3 ด้านการวัดและประเมินผล การที่อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการวัดและประเมินผลว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะอาจารย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลของวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกฎระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการนำหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลมาใช้ประเมินผลการเรียนของนักศึกษา ทั้งสายสามัญและสายศิลปะ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การวัดและประเมินผลของวิทยาลัยน่าจะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่เนื่องจากในการสอบภาคปฏิบัติของแต่ละสาขาวิชา ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการวัดและประเมินผลขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนเป็นหลัก ซึ่ง อัมภา บุญช่วย (2533 : 130 – 131) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผลว่า เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน หลังจากที่ทำการสอน เพื่อที่จะได้ทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน และนำมาปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน การเรียนการสอนจะได้ผลดีเพียงพอ หรือบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ ย่อมทราบได้จากการวัดและประเมินผล ดังนั้นผู้บริหารและอาจารย์ควรจะต้องมีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลด้วย

1.4 ด้านการบริการวิชาการ การที่อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการบริการวิชาการว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของประเทศ วิทยาลัยจึงจำเป็นต้องจัดบริการด้านการแสดงให้แก่สังคม ซึ่งการบริการวิชาการเกี่ยวกับกิจกรรมการแสดงของวิทยาลัยน่าจะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เพราะเป็นที่ชื่นชอบของประชาชน หน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน และเป็นเวทีที่ไม่ต้องจัดหาเอง นอกจากนี้

นักศึกษายังได้มีโอกาสฝึกฝนประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพโดยสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้ ดังนั้น การบริการวิชาการจึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามวิทยาลัยมีกิจกรรมการแสดง ค่อนข้างมาก จึงทำให้อาจารย์ไม่สามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้นักศึกษาได้รับความรู้จากอาจารย์ผู้สอนไม่เพียงพอ อาจารย์จึงให้ความคิดเห็นว่าวิทยาลัยควรพิจารณา โอกาส วาระ ความเหมาะสม ความจำเป็น ที่ต้องจัดกิจกรรมการแสดงเพื่อเผยแพร่แก่สังคม ส่วนในเรื่องของการจัดบริการการฝึกอบรมด้านนาฏศิลป์และดนตรีให้แก่เยาวชนใน ภาคฤดูร้อน เป็นโครงการที่มีประโยชน์สำหรับเยาวชน เพราะในปัจจุบันเยาวชนไม่ได้ให้ความสนใจ ในศิลปวัฒนธรรมของไทยเท่าที่ควร เยาวชนจึงควรได้รับความรู้ในด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทย เพื่อเป็นผลดีต่อตัวเองหลังจากที่ได้ศึกษาวิชาสามัญ มาเป็นเวลา 8 เดือน

อย่างไรก็ตามในบางเรื่องอาจารย์เห็นว่าวิทยาลัยยังดำเนินการไม่เพียงพอ คือ การให้การสนับสนุน ส่งเสริมเกี่ยวกับการเผยแพร่เอกสารทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี แก่บุคคล ที่สนใจ ซึ่งวิทยาลัยควรดำเนินการให้มากกว่านี้

1.5 ด้านการพัฒนาอาจารย์ การที่อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริการวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการพัฒนาอาจารย์ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะ ทางวิทยาลัยมีภารกิจในด้านการให้บริการวิชาการทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี ปริมาณมากใน แต่ละภาคเรียนทำให้อาจารย์ไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเอง ในการส่งเสริม สนับสนุนอาจารย์ ของวิทยาลัยก็จำกัดอยู่เฉพาะบางกลุ่ม ทำให้อาจารย์หลาย ๆ คนขาดโอกาสในการที่จะพัฒนา ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่จะมาสร้างสรรค์ และพัฒนาคุณภาพการ ทำงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมทาง วิชาการภายในและภายนอก ยังดำเนินการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ในเรื่องของการเชิญ วิทยากร และผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่อาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา วิทยาลัยยังไม่มี การดำเนินงานในเรื่องนี้ และวิทยาลัยควรจัดหาเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับสาขาวิชาศิลปะมาเพิ่มพูนความ รู้ให้กับอาจารย์ เพราะยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการของอาจารย์

และวิทยาลัยควรสนับสนุนให้อาจารย์ลาศึกษาต่อเพิ่มขึ้น เพื่ออาจารย์จะได้พัฒนา ความรู้ได้ตามความต้องการ และอาจารย์เองก็ต้องการที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ดังที่สไตล อัสควิลโล (2524 : 160) เห็นว่า การพัฒนาอาจารย์เป็นการพัฒนาความรู้ประสบการณ์ส่วนตน ซึ่งจะช่วยให้

ผู้นั้นมีสมรรถภาพสูงขึ้น เกิดความเจริญงอกงามในตัวบุคคลที่เป็นอาจารย์อื่นจะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ดี พร้อมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนมีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผล เป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร การที่นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านหลักสูตร ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่จัดให้นักศึกษายังไม่ตรงกับความต้องการที่นักศึกษาจะเลือกศึกษาได้ตามความถนัดและความสนใจ ดังนั้นนักศึกษาจึงเรียนในแต่ละรายวิชาตามที่อาจารย์เป็นผู้จัดให้ตามความเหมาะสมที่มีบุคลากรทำการสอนในรายวิชานั้น ๆ ส่วนในการจัดทำคู่มือหลักสูตรสำหรับนักศึกษามีบ้างเป็นบางปี วิทยาลัยไม่จัดทำอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปี ซึ่งการใช้หลักสูตรในแต่ละปีควรมีการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาให้ไปตามความต้องการและความสนใจของนักศึกษาที่ต้องการเลือกวิชาที่จะศึกษา

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน การที่นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะทางวิทยาลัยยังไม่สามารถจัดอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ถ้าวิทยาลัยมีงบประมาณหรือสามารถจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียนได้ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนจะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และอาจารย์สามารถแนะนำตำราเรียนประกอบการเรียนให้แก่นักศึกษา ได้อ่านประกอบการเรียน นอกเหนือจากการเตรียมเอกสารจะทำให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหรือทำความเข้าใจในส่วนที่ยังขาดความเข้าใจได้ เช่น การจัดอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน การจัดเตรียมเอกสารและตำราสำหรับนักศึกษาและการมีตำราหรือเอกสารประกอบการเรียนในแต่ละรายวิชา

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล การที่นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการวัดและประเมินผล ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษาทราบที่วิทยาลัยมีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลใน

วิชาสามัญ และวิชาศิลปะ สำหรับวิชาศิลปะในแต่ละสาขาวิชา ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน ดังนั้น เกณฑ์ในการสอบจึงขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอน ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่นักศึกษาสามารถตรวจสอบได้ นักศึกษาต้องการให้มีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ถ้าทางสายศิลปะมีเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน จะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นกว่านี้ ดังที่ อนันต์ ศรีโสภา (2521 : 1 – 2) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลทางการศึกษาเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาระดับต่าง ๆ เพราะนอกจากการวัดและประเมินผลจะช่วยเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของผู้เรียน และผู้สอนเพื่อปรับปรุงวิธีการสอน ตลอดจนช่วยปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนให้ถูกวิธียิ่งขึ้น นอกจากนี้ในส่วนของเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์คุมสอบ วิทยาลัยได้มีการจัดอาจารย์ จำนวน 4 คน เพื่อการคุมสอบหนึ่งห้องเรียน และอาจารย์ผู้คุมสอบได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ตามกฎเกณฑ์ในการคุมสอบของวิทยาลัย

2.4 ด้านการบริการวิชาการ การที่นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ด้านการบริการวิชาการ ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะที่ผ่านมามีวิทยาลัยจัดบริการด้านการแสดงมาก ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเรียนวิชาสามัญ และวิชาศิลปะได้ครบตามหลักสูตร ที่วิทยาลัยจัดไว้ให้ ซึ่งการบริการวิชาการด้านการแสดงที่วิทยาลัยจัดควรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เพราะนักศึกษามีโอกาสได้แสดงความสามารถของตนเองตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน เป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และฝึกฝนประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพ วิทยาลัยเป็นสถาบันที่มีการศึกษาเกี่ยวกับศิลปะหลายสาขาวิชา โดยเฉพาะทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาหลายยุค หลายสมัย ซึ่งมีนักศึกษานำวิชาความรู้ในทุกสาขาวิชาไปประกอบอาชีพได้ ตั้งแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย และมีชื่อเสียงสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย และสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย เท่านั้น สาขาวิชาดุริยางค์สากลก็มีความสามารถเล่นเครื่องดนตรีต่าง ๆ ร่วมกับบุคคลภายนอกได้ และสามารถเป็นอาจารย์สอนเครื่องมือของดนตรีสากลเกือบทุกเครื่องมือให้กับโรงเรียนดนตรีในเครือของยามาฮา ทำให้นักศึกษามีรายได้เลี้ยงตนเองได้ นักศึกษาในสาขาวิชาคีตศิลป์สากล สามารถเป็นนักร้องประจำของค่ายเพลงต่าง ๆ ส่วนสาขาวิชานาฏศิลป์สากล นักศึกษาสามารถเป็นครูสอนบัลเล่ต์ และเต้นประกอบเพลงต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันในการร้องจะนำลีลาการเต้นมาประกอบการร้องเพลง ที่ออกมาในลักษณะของ

แจ๊ส ด้านซ์ (Jazz Dance) ดังนั้นในทุกสาขาวิชาที่วิทยาลัยจัดให้มีการศึกษา นักศึกษาสามารถนำวิชาความรู้ที่ได้เรียนมาไปประกอบอาชีพได้

นอกจากนี้นักศึกษามีความเห็นว่าการที่วิทยาลัยจัดให้ชาวต่างประเทศและบุคคลภายนอกเข้าเยี่ยมชมการเรียนการสอนของวิทยาลัย นักศึกษาทุกชั้นเรียนต้องมีส่วนร่วมด้วย ไม่ที่จะเป็นการเรียนในห้องเรียน หรือการจัดการแสดงเป็นชุดเป็นตอน ทำให้เสียเวลาในการเรียน เริ่มตั้งแต่การฝึกซ้อม การแต่งตัว และแสดงจริง ซึ่งจากการเยี่ยมชมการเรียนการสอนของชาวต่างประเทศ และบุคคลภายนอกควรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เพราะเป็นโอกาสที่จะได้เผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้ชาวต่างประเทศและบุคคลทั่วไปได้ชื่นชม และเห็นวัฒนธรรมประจำชาติ ที่บางประเทศไม่มี ดังนั้นวิทยาลัยควรพิจารณาโอกาส วาระที่จะบริการด้านการแสดงให้เหมาะสม

3. การประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ จำแนกตามสาขาวิชา เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตร การที่อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอาจารย์สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านหลักสูตร มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่ใช้อยู่ควรได้รับการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรใหม่ เนื่องจากหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันใช้มาเป็นระยะเวลา 15 ปีแล้ว ทุกสาขาวิชานอกจากนี้ยังไม่มีดำเนินการ ด้านการจัดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร การจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การติดตามผลการใช้หลักสูตรในแต่ละสาขาวิชา และการประเมินผลการใช้หลักสูตรในแต่ละสาขาวิชา เป็นต้น

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน การที่อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ อาจเป็นเพราะการจัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือ ในสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล และสาขาวิชาคีตศิลป์สากล ยังไม่มีตำราสำหรับใช้ในการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนต้องจัดหา

ตำรา หรือเอกสาร มาประกอบการสอนเอง ให้สอดคล้องกับที่หลักสูตรกำหนดไว้ ในการจัดทำปฏิทินการศึกษาประจำปีการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่อาจารย์จะได้วางแผนการเรียนการสอนให้ครบตามหลักสูตร แต่ปัจจุบันวิทยาลัยไม่มีการจัดทำปฏิทินการศึกษา ทำให้อาจารย์ผู้สอนไม่ทราบ หรือไม่แน่ใจว่า ในแต่ละสัปดาห์ วิทยาลัยมีกิจกรรมใดบ้าง จะได้จัดตารางสอนให้เวลาพอเหมาะกับหลักสูตรของแต่ละรายวิชา ส่วนอาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์ไทย และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนยังบริการให้แก่อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาไม่เพียงพอ เช่น เครื่องเทปบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียง ซ้ำชุดไม่มีการปรับปรุงหรือซ่อมแซมให้ดีขึ้น สาขาวิชาที่ต้องใช้เครื่องมือประกอบการเรียนการสอน เครื่องมือยังมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่ต้องการเลือกศึกษาสืบเนื่องมาจากงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียน ยังมีไม่เพียงพอ ซึ่งในสาขาวิชาดุริยางค์สากล เครื่องมือแต่ละชิ้นราคาค่อนข้างสูง

3.3 ด้านการวัดและประเมินผล การที่อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล และสาขาวิชาคีตศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ อาจเป็นเพราะอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล และสาขาวิชาคีตศิลป์สากล วัดและประเมินผลการเรียนของนักศึกษา เฉพาะด้านความรู้ และความจำ ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการวัดผล ถ้าวิทยาลัยจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการทดสอบนักศึกษาไม่ว่าอาจารย์คนไหนให้คะแนน จะมีความถูกต้องและชัดเจนที่สามารถตรวจสอบได้ เมื่อมีปัญหา เพราะในปัจจุบันทุกสาขาวิชาในภาคปฏิบัติ อาจารย์สอนกันเป็นกลุ่ม เกณฑ์ที่อาจารย์แต่ละคนให้คะแนนนักศึกษาจะแตกต่างกันไป

นอกจากนี้อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์สากล มีเกณฑ์ที่ตั้งไว้สำหรับการสอบนักศึกษาใกล้เคียงกับสถาบันเดอะรอยัล อะคาเดมี่ ออฟ ดานซิง ลอนดอน (The Royal Academy of Dancing, London) ซึ่งนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์สากลที่เรียนจบตามหลักสูตรของวิทยาลัยแล้ว สามารถ

เป็นครูสอนบัลเล่ต์ได้ แต่จะพัฒนาให้ตัวเองให้ทัดเทียมกับนาฏศิลป์สากลบัลเล่ต์ จะต้องไปสอบเทียบเกรดกับสถาบันรอยัล อะคาเดมี่ ซึ่งจะมีการสอบเทียบระดับ คือ ระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูง และเดี่ยว ดังนั้นอาจารย์ที่สอนในสาขาวิชานาฏศิลป์สากล จึงคาดหวังให้นักศึกษาเข้าเกณฑ์ตามที่ทางสถาบันรอยัล อะคาเดมี่ กำหนดไว้

3.4 ด้านการบริการวิชาการ การที่อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการบริการวิชาการ มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เห็นควรด้วยกับการจัดบริการด้านการแสดงให้กับประชาชน หน่วยงานของรัฐ และเอกชนทั่วไป ซึ่งเป็นสิ่งดีสำหรับให้นักศึกษามีโอกาสที่จะฝึกฝนประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาชีพ และวิทยาลัยมีหน้าที่ในการอบรม สั่งสอน เผยแพร่ อนุรักษ์ ผลิตครู และศิลปิน ทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี ซึ่งการจัดการแสดงบริการให้กับเยาวชน ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งในการสืบทอดมรดกทางด้านศิลปวัฒนธรรมของประเทศ อย่างไรก็ตามอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ต้องการที่จะให้วิทยาลัยเลือกโอกาส และวาระให้เหมาะสมกับการที่จะเผยแพร่หรือบริการด้านการแสดง และมีปริมาณที่พอควรกับกำลังความสามารถที่จะปฏิบัติได้ของอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อที่อาจารย์จะได้มีเวลาสำหรับการจัดการอบรม สัมมนา ให้กับบุคคลที่สนใจ และทำผลงานทางวิชาการ ผลิตเอกสาร ตำรา ทางด้านนาฏศิลป์

ส่วนอาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย และสาขาวิชาคีตศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการบริการวิชาการ มีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ อาจเป็นเพราะอาจารย์เห็นว่า ปริมาณที่วิทยาลัยจัดบริการด้านการแสดงอยู่มีมากเกินไป ทำให้อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถสอนบทเรียนได้ครบตามหลักสูตรที่วางไว้ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพด้านการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ไม่ดีเท่าที่ควร ถ้าวิทยาลัยจัดปริมาณด้านการแสดงให้เหมาะสมมากกว่านี้ ความเหมาะสมจะอยู่ในระดับสูง

สำหรับอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการบริการวิชาการ มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอาจารย์ สาขาวิชาดุริยางค์สากล เห็นว่า ด้านการบริการวิชาการมีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะอาจารย์ทั้ง 2 สาขาวิชา เห็นว่า นักศึกษาใน

สาขาวิชาของตนเอง มีโอกาสที่จะแสดงผลงานของวิทยาลัย ซึ่งทางสาขาวิชาดุริยางค์สากล จะมีการแสดงน้อยมากปีละ 1 ครั้ง ที่โรงแรมโอเรียนเต็ล เนื่องในวันคริสมาสของทุกปี และนักศึกษาสามารถบรรเลงร่วมกับข้าราชการแผนกดุริยางค์สากลของสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร

3.5 ด้านการพัฒนาอาจารย์ การที่อาจารย์สาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล และสาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอาจารย์สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย คีตศิลป์สากลเห็นว่า มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะวิทยาลัยไม่มีหน่วยงาน หรือบุคลากรที่มีหน้าที่ดำเนินการเรื่องการพัฒนาอาจารย์โดยตรง ซึ่งอาจารย์ทุกคนต้องการการสนับสนุน ส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน ให้มีโอกาสเท่าเทียมกันทุกคน เช่น การจัดอาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการด้านความรู้สายสามัญ การจัดอาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการด้านความรู้สายศิลปะ การจัดส่งอาจารย์ไปศึกษาดูงานในประเทศ การส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ทำผลงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ชันส์มฤทธิ (2542 : 107) ว่าปัจจุบันวิทยาลัยนาฏดุริยางคศิลป์ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

4. การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏดุริยางคศิลป์ จำแนกตามสาขาวิชา เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังรายละเอียดดังนี้

4.1 ด้านหลักสูตร การที่นักศึกษาสาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์ไทย เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านหลักสูตร มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะวิทยาลัยจัดหลักสูตรได้หลากหลาย มีให้นักศึกษาเลือกเรียนเพื่อเสริมทางด้านวิชาชีพที่เลือกเป็นวิชาเอก คือ วิชานาฏดุริยางคศิลป์นานาชาติ ญี่ปุ่น และอินเดีย นอกจากนั้นยังมีวิชากระป๋องบอง ที่นักศึกษาสาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์ไทยสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ

สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และนาฏดุริยางคศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านหลักสูตร มีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ อาจเป็นเพราะวิทยาลัยยังไม่สามารถจัดหลักสูตรให้เหมาะสมตามความต้องการของ

นักศึกษาได้ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนทั้ง 3 สาขาวิชา มีความต้องการให้มีการปรับเปลี่ยน และพัฒนาหลักสูตรใหม่ เนื่องจากในเดือนธันวาคม ปี 2538 ทางสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ ได้มีการประชุมสัมมนาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร ทั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง และวิทยาลัยช่างศิลป์ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนในทุกสาขาวิชาได้นำเสนอเรื่องของหลักสูตรในรายวิชาต่าง ๆ ที่ควรต้องปรับปรุงไป แต่มาจนถึงปัจจุบันก็ยังมีได้มีการแก้ไข หรือปรับปรุง ตามที่อาจารย์ที่สอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้เสนอแนะไป มีแต่เพียงรายงานในการประชุมที่กล่าวถึง ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาเท่านั้น

ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์สากล เห็นว่าการบริหารวิชาการด้านหลักสูตร มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะในสาขาวิชาดุริยางค์สากลยังขาดเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน และหลักสูตรจัดให้นักศึกษาเลือกเรียนตามที่อาจารย์ผู้สอนจัดให้ มิใช่ให้นักศึกษาเลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง ซึ่งนักศึกษาในสาขาวิชาดุริยางค์สากลมีน้อย จำนวนไม่มากเท่ากับนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย และอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้แนะนำให้นักศึกษาเลือกเรียนเครื่องมือตามที่อาจารย์กำหนด เพื่อจะได้นำมาใช้บรรเลงให้เต็มวงทุกเครื่องมือในเวลาที่มีการบรรเลงดนตรีของวงสากล เพราะในการบรรเลงดนตรีสากล ต้องมีทุกเครื่องมือตามที่กำหนดไว้ของวง จึงทำให้นักศึกษาจำต้องเรียน เครื่องมือที่ตนเองไม่ชอบและไม่สนใจ

4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน การที่นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เห็นว่าการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์ไทย เห็นว่า มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะวิทยาลัยสามารถจัดอาจารย์ให้เข้าสอนในแต่ละรายวิชา เหมาะสมกับวิชาที่สอน นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนสามารถใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนถ่ายทอดให้นักศึกษาเข้าใจได้อย่างชัดเจน และในการจัดตารางสอนวิทยาลัยสามารถจัดได้ตรงกับความต้องการและเหมาะสมคือ เรียนวิชาสามัญในภาคเช้า และเรียนวิชาปฏิบัติในภาคบ่าย

สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ อาจเป็นเพราะทั้ง 4 สาขาวิชายังขาดตำราที่ใช้ประกอบการเรียนเพราะเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนในปัจจุบันรายละเอียดของเนื้อหาวิชายังมีไม่เพียงพอ ขึ้นอยู่กับความสามารถของอาจารย์ผู้สอน และในสาขาวิชาดุริยางค์สากล อาจารย์ผู้สอนให้ความเห็นว่า วิชาดุริยางค์สากล เป็นศิลปะของชาวต่างชาติ วิทยาลัยควรจัดให้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเครื่องมือ มาอบรมหรือช่วยสอนอาจารย์ และนักศึกษา เพราะดนตรีสากลเป็นรูปแบบของชาวต่างชาติ ไม่ใช่ของชาติไทย ดังนั้นนักศึกษาจะสามารถเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากมีโอกาสได้ศึกษากับเจ้าของศิลปะนั้น และถ้าวิทยาลัยสามารถจัดหาบุคลากร หรือตำราให้เพียงพอศึกษาค้นคว้า ความคิดเห็นของนักศึกษาอาจจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น

4.3 ด้านการวัดและประเมินผล การที่นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสาขาวิชาดุริยางค์สากล เห็นว่า มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะนักศึกษาทราบถึงเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนทั้งในวิชาสามัญ และวิชาศิลปะ ทั้งทางภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาสามารถตรวจสอบได้ และสามารถแจ้งผลการเรียนให้นักศึกษาทราบได้อย่างรวดเร็ว

สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ อาจเป็นเพราะทางด้านดนตรี หรือคีตศิลป์สากล การวัดผลขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอน ซึ่งนักศึกษายังไม่มีความชัดเจนในการวัดผลของอาจารย์ว่า ตั้งเกณฑ์อย่างไรเป็นมาตรฐาน เพราะทางด้านดนตรีขึ้นอยู่กับการฟัง และอารมณ์ของผู้ฟังในขณะที่ทำการวัดผลด้วย และนักศึกษาเองก็ต้องการให้วิทยาลัยมีเกณฑ์มาตรฐานออกมาเป็นรูปธรรม ในการวัดและประเมินผล ส่วนสาขาวิชานาฏศิลป์สากล นักศึกษาเห็นว่า มาตรฐานที่อาจารย์ใช้วัดผลเป็นไปตามรูปแบบของสถาบัน รอยัล อะคาเดมี่ ออฟ ดานซิง ลอนดอน (The Royal Academy Dancing, London) อาจจะสูงเกินไปสำหรับนักศึกษา ดังนั้นในการวัดผลอาจารย์จึงควรคำนึงถึงพื้นฐาน รูปร่าง และความสามารถของนักศึกษาไทยด้วย

4.4 ด้านการบริการวิชาการ การที่นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เห็นว่าการบริหารวิชาการ ด้านการบริการวิชาการ มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์สากล เห็นว่ามีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะนักศึกษาทั้งสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย และดุริยางค์ไทยได้มีส่วนร่วมในการแสดงของวิทยาลัยที่จัดให้เป็นการฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพในสาขาวิชาที่เลือกเรียน นักศึกษาสามารถนำวิชาความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับนำไปประกอบอาชีพได้ตั้งแต่มัธยมศึกษาจากวิทยาลัย ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทยให้ชาวต่างประเทศ และคนไทยได้รู้จักกับวัฒนธรรมของไทย

สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์สากลก็สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากวิทยาลัยไปบริการให้กับสังคมได้ จนเป็นที่ยอมรับของบุคคลภายนอกทั่วไป และนักศึกษาเห็นด้วยกับการที่วิทยาลัยให้บริการด้านการแสดงทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทย ในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่อบรมสั่งสอน อนุรักษ์ เผยแพร่ สืบทอดมรดกทางด้านศิลปวัฒนธรรมของประเทศ และยังให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกเรียนวิชาความรู้ทางด้านตะวันตกด้วย

ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย สาขาวิชาคีตศิลป์สากล และสาขาวิชานาฏศิลป์สากล เห็นว่า การบริหารวิชาการด้านการบริการวิชาการ มีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ อาจเป็นเพราะวิทยาลัยจัดบริการด้านการแสดงเผยแพร่เฉพาะทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทย นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการแสดงจะมีเฉพาะสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ที่มีส่วนร่วมในการบริการเป็นประจำ เป็นเหตุให้นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาอื่นขาดโอกาสในการแสดงความรู้ ความสามารถ และการแสดงในบางครั้งที่ต้องให้ผู้แสดงเป็นจำนวนมาก ต้องใช้เวลาในการฝึกซ้อม และการแสดงทำให้นักศึกษาสาขาวิชาอื่นต้องเสียเวลาในการเรียนรู้ทางสายวิชาสามัญด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร วิทยาลัยนาฏศิลป์ควรมีการประเมินปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทุกสาขาวิชาโดยการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันนานถึง 15 ปี ควรมีการปรับปรุงใหม่ในทุกสาขาวิชา และต่อไปควรมีการปรับปรุงหลักสูตรทุก 5 ปี

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนให้เพียงพอ และควรมีเครื่องมือทางด้านดุริยางค์ไทยและดุริยางค์สากลให้เพียงพอ และจัดเตรียมเครื่องมือไว้อย่างทั่วถึง เพื่อให้นักศึกษาเลือกเรียนเครื่องมือที่ตนเองชอบได้อย่างใกล้เคียงที่สุด ควรให้ความสนใจกับการเลือกเครื่องมือในการเรียนของนักศึกษาด้วย

1.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ผู้บริหารและอาจารย์ควรศึกษาระบบการวัดและประเมินผลของวิทยาลัยให้ถูกต้อง เพื่อผลประโยชน์ของผู้เรียนในการนำผลการเรียนหรือ G.P.A. ไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอื่น ๆ ควรจัดอบรมชี้แจงให้อาจารย์ผู้สอนได้รับรู้จะได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามแบบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ และวิทยาลัยควรทำเกณฑ์มาตรฐานทางด้านวิชาชีพทุกสาขาวิชา สนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์วิเคราะห์ข้อสอบ และสร้างข้อสอบมาตรฐานทางด้านทฤษฎีของทุกสาขาวิชา เพื่อให้มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

1.4 ด้านการบริการวิชาการ วิทยาลัยนาฏศิลป์ควรจัดบริการเอกสารทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นเผยแพร่ให้กับบุคคลที่สนใจทั่วไป ควรพิจารณารับงานด้านการบริการ การแสดงให้กับสังคมตามความจำเป็นและโอกาส เพื่อให้อาจารย์จะได้มี

เวลาทำหน้าที่ด้านการสอนได้เต็มที่ และมีเวลาเป็นของตนเองที่จะผลิตผลงานด้านวิชาการทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีเผยแพร่ให้กับสังคม ซึ่งนักศึกษาเองจะได้มีเวลาสำหรับการเรียนรู้ทางสายสามัญและศิลปะ มีพื้นฐานความรู้ที่มั่นคงได้นำไปประกอบอาชีพตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ

1.5 การพัฒนาอาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ควรสนับสนุน และส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคนได้มีโอกาสในการเข้าร่วมฝึกอบรม สัมมนาศึกษาดูงาน ทำผลงาน และเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่อาจารย์ ควรสนับสนุนให้อาจารย์เขียนตำรา ทำวิจัย และเขียนผลงานทางวิชาการตามสายงานทุกสาขาวิชา ควรประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย และควรสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อในต่างประเทศ เพื่อที่จะได้นำความรู้ทางด้านศิลปะชาติต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้นักศึกษาได้รู้จักศิลปวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ นอกจากการที่ได้ศึกษาศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในแต่ละสาขาวิชา

2.2 ควรประเมินหลักสูตรในแต่ละหลักสูตร เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้เรียน

2.3 ควรศึกษาการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้งในระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา เพราะวิทยาลัยนาฏศิลป์จัดการศึกษาใน 2 ระดับ คือ มัธยมศึกษา (ได้แก่ ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 2 และระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3) และระดับอุดมศึกษา (ได้แก่ ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 และระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 2 เพื่อเป็นข้อมูลนำไปใช้ปรับปรุง การดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ ศรีสุภา. การบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญในเขตการศึกษา 11. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- กฤษณา ชูติมา. "มโนคติด้านการพัฒนาอาจารย์," ใน การประชุมทางวิชาการ การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- กิติมา ปรีดีดิติก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์, 2532.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8(พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, 2538.
- จินตนา ยูนิพันธ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- จินตนา สายทองคำ. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. อัดสำเนา.
- จิวไรต์น์ สมสุข. ปัญหาการใช้หลักสูตรปริญญาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬา (การฝึกและการจัดการกีฬา) พุทธศักราช 2535 ของวิทยาลัยพลศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- จันทรชัย อรณนันท. หลักการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529. อัดสำเนา.
- ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา. การพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- . การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข่าวทหารอากาศกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ, 2540. อัดสำเนา.
- เข้า สิทธิชัย. "การพัฒนาคณาจารย์ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา," ใน วารสารครูศาสตร์. 12(2) : 95 -106; ตุลาคม-ธันวาคม 2526.

- ณัชชา สุภีปรี. ทัศนะของผู้บริหารและวิทยากรต่อการพัฒนาวิทยากรของวิทยาลัยบรมราชชนนีในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- ดุษฎี พงศ์ศาสตร์. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- ทิตนา แชมมณี. "การประเมินผลหลักสูตร," ใน รวบรวมนบทความทางการประเมินโครงการ. หน้า 133-151. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. รายงานการวิจัยกรณีศึกษาการบริการให้คำปรึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537. อัดสำเนา.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวความคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.
- อํารง บัวศรี. เอกสารแนะนำหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- นฤมล ชันส์มฤทธิ. การนำเสนอแนวทางพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542. อัดสำเนา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส.เอ็ม.เอ็ม. จำกัด, 2525.
- นาฏดุริยางคศิลป์, สถาบัน. "เรื่องปัญหาการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทย : นาฏศิลป์ไทยกับการสอนและหลักสูตรของสถาบันการศึกษาต่างๆ," ใน รายงานการสัมมนาการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรนาฏศิลป์และหลักสูตรศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร, 2538.
- นาฏศิลป์, วิทยาลัย. คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนาฏศิลป์, 2539.
- . เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องวิทยาลัยนาฏศิลป์ในทศวรรษหน้า. หน้า 4. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนาฏศิลป์, 2537.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิชเนศ, 2523.
- นิลวรรณ วรณะลี. การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พุทธศักราช 2527. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.

- บรรจง พงศ์ศาสตร์. คำปรารภของอธิบดีกรมสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2536. ไดอารี่ กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2536.
- บุญใจ ศรีสถิตยัณราดูร. รายงานการวิจัย เรื่องปัญหาและความต้องการพัฒนาคณาจารย์ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน. ชลบุรี : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2533.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. การวัดและประเมินผลการศึกษา : ทฤษฎีการประยุกต์พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2523.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. การวิจัย การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ : โครงการการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
- บุญมี เณรยอด. งานบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529.
- ประมวลบทความหลักสูตร : สาระร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ปฐม ทศพล. "ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการดำเนินการด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคนิคในภาคเหนือ," ใน ประมวลบทความย่อผลงานวิจัยของศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. หน้า 58-59. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ประดิษฐ์ ฮวบเจริญ และคนอื่นๆ. วิชาการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2520.
- ประภัสสร วงศ์วรรณ. หลักและวิธีการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2531.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม, 2535.
- พรเทพ สุทธิช่วย. การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการในวิทยาลัยเทคนิคเขตการศึกษา 3. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534. อัดสำเนา.
- ไพฑูริย์ เข้มแข็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2542.
- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์. "ข้อสังเกตเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา," ใน ข่าวสารหน่วยพัฒนาคณาจารย์ด้านการเรียนการสอน. หน้า 13-14. กรุงเทพฯ : หน่วยพัฒนาคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- "หลักสูตร การสอน การวัดผล," ใน การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการวัดผลภาคทฤษฎีภาคปฏิบัติ. ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ซีดี จอมเทียน ชลบุรี ระหว่าง 19-21 ตุลาคม 2535 หน้า 11-15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535.
- ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.
- ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ, 2538.
- มนสิข ลีทธิสมบุรณ์. "รูปแบบการพัฒนาคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย," ใน วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 27(3) : 78-82 ; กุมภาพันธ์-มีนาคม 2536.
- มณีวงศ์ ปัญญาประดิษฐ์. สถานภาพของบุคลากรทางการสอนสาขาวิชาช่างกลโรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิคในภาคเหนือ. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก , 2532. อัดสำเนา.
- เมืองทอง เขมมณี. "แนวทางการพัฒนาคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไทย," ใน แนวทางการพัฒนาคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไทย. หน้า 1 - 7. ขอนแก่น ; หน่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.
- รัตนา สุขปริติ. การพัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- ลีลา ลินานุเคราะห์. ปัญหาการพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการของบุคลากร กรมการฝึกหัดครู. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.
- การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.
- วัฒนา วัฒนอุดมกิจ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2542.
- ศจี อนันต์นพคุณ. การศึกษาการปฏิบัติงานการพัฒนาคณาจารย์ของผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกองงาน ว.พ. ในภาคใต้ของประเทศไทย. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ศิริชัย อิศสระโชติ. "บทบาทของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน," ใน รวมบทความอภิวทยานิพนธ์ปีการศึกษา 2526. หน้า 282-283. กรุงเทพฯ : บริษัทกรพิมพ์, 2527.

ศิลปากร, กรม. เอกสารเรื่องเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนในสังกัดกรมศิลปากร. มิถุนายน 2529. ศึกษาธิการ, กระทรวง. คำสั่งที่ ศธ. 1304 (สนง.) / 2524 เรื่อง การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานชั่วโมงสอนต่ำสุดของข้าราชการครู ในการเสนอขอกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 2. ลงวันที่ 12 มกราคม 2541.

----- หลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นสูง พุทธศักราช 2527. กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชนจำกัด, 2537.

สังัด อุทรานันท์. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เซนต์เออร์ฟัลลิกเคชั่น, 2528.

----- พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สดไล อัครวิไล. "การพัฒนาคณาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," ใน พัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. หน้า 159-164. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สมคิด แก้วสนธิ. "ความมุ่งหวังด้านการพัฒนาคณาจารย์ของผู้บริหาร," ใน รายงานการสัมมนาเพื่อวางแผนในการดำเนินการพัฒนาอาจารย์. กรุงเทพฯ : หน่วยพัฒนาคณาจารย์ฝ่ายวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

สมชาย วงศ์เกษม. "บทบาททางการสอน การวิจัยและการบริการสังคม ของอาจารย์วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," ใน รวบรวมนบทความวิจัยและวิทยานิพนธ์ กรมการฝึกหัดครู. หน้า 16 -17. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยอักษร, 2526.

สมบูรณ์ ชิตพงศ์. "การวัดและประเมินผลการศึกษา," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสถิติวิจัยและการประเมินผลการศึกษา. หน่วยที่ 9-15. หน้า 484-488. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การประเมินโครงการประชุม : หลักการและการประยุกต์ใช้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2524.

สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสาร กรมการฝึกหัดครู, 2527.

สิริชัยชาญ พักจำรูญ. วิวัฒนาการและอนาคตภาพของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540. อัดสำเนา.

สุกัญญา ตั้งวงษ์พิมุข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2542.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2526.

- สุภาวดี โพธิเวชกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2542.
- สุมิตร คุณานุกร. "การส่งเสริมวิชาการในโรงเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา," ใน วิทยาศาสตร์, 3 : 16-18 มีนาคม 2518.
- สุรีย์ อัญญาวัชระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นาราวดี ศิริโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2542
- องค์การ อินทรมพรรย์. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (หน่วยที่ 11). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2526.
- อนันต์ ศรีโสภา. หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2521.
- อมรวิชัย นาครทรรพ. ความฝันของแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก, 2539.
- อรทัย บุญช่วย. การบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา.
- อัจฉิมา สวัสดิ์ชีวิน. การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตร์ วิชาเอกนาฏศิลป์และการละครระดับอนุปริญญาของสภาการศึกษาภาคครู พุทธศักราช 2528. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- อัจฉรา วัฒนาณรงค์. "การพัฒนาคณาจารย์," ใน สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 17. หน้า 57 - 60. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.
- อารมณีย์ เพชรชื่น. เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหาร 612 การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2528.
- อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร. รูปแบบพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา.
- อุดม เจียมเจริญ. แนวทางในการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยครูเพื่อสนองต่อพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2525 ตามทัศนะของหัวหน้าภาควิชาในวิทยาลัยครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- อุทัย ดุลยเกษม. "การบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา," ใน เอกสารยุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย : การรื้อปรับระบบบริหารและจัดการ. หน้า 85 - 86. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538.
- อุทัย ธรรมเดโช. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2531.

- อุทัย บุญประเสริฐ. หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เอส ดี เพรส, 2540.
- อุทุมพร จามรमान. "โมเดลประเมินทางการศึกษา," ใน วิจัยทางการศึกษา. 34 : 12-16 ; เมษายน- พฤษภาคม 2528.
- อุษา สบฤกษ์. การศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.
- อำนาจ เลิศชัยนติ. คู่มือการสร้างข้อทดสอบและการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : อำนวยการพิมพ์, 2535.
- อำนาจ บุญช่วย. การบริหารวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์, 2537.
- Caldwell, Sarah D. Staff Development : A Handbook of Effective Practices. Oxford, Ohio : National Staff Development Council, 1982.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper & Row, 1970.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. p. 182. 5th ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1981.
- Flemming, Michael C. and Joseph G. Nellis. Principles of Applied Statistics. London : Routledge, 1994.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Krejcie, Robert J. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 30 : 607-610; Autumn, 1970.
- Lawrence, D. "What is Staff Development ?," Educational Leadership. 40 : 30 ; October, 1982.
- Lewy, Arie. Planning the School Curriculum. Paris : Unesco, 1977.
- Miller, Van. The Public Administration of American School Systems. New York : The Macmillan, 1965.
- Mullaly and Duffy. "The Goal of Faculty Development Improving Instruction and Surviving," Improving College and University Teaching. 26 (12) : Spring, 1978.

- Pratt, David. Curriculum Design and Development. New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1980.
- Richardson, Richard R.Jr. "Staff Development : A Conceptual Framework," Journal of Higher Education. 1(3) : May-June, 1975.
- Saylor, J.G. and William M. Alexander. Planning Curriculum for School. New York : Rinehart and Winston, 1973.
- Saylor, J.G., W.M. Alexander and Arthur J.Lewis. Curriculum Planning for Better Teaching and Learning. 4th ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1981.
- Sparks, George M. and Joanne M. Simmons. "Synthesis of Research of Staff Development for Effective Teaching," Educational Leadership. 41 : 65-72; November, 1983.
- Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Brace&World Inc., 1962.
- Taylor, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago : The University of Chicago, 1970.
- Worthen, Blaine R. and James R. Sanders. Educational Evaluation : Theory and Practice. Belmont : California., Badsworth, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือนำ

ที่ ทม 1007/ ๐๔๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางนาราวดี ศิริโรจน์ นิลิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของ อาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิลิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ อาจารย์ จำนวน 121 คน และนักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1-2 จำนวน 175 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2543

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางนาราวดี ศิริโรจน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปฏิญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119, 664-1000 ต่อ 5644, 5664

โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา

กรุงเทพฯ ๙ 10110

กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ และนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์

ด้วยดิฉัน นางนาราวดี ศิริโรจน์ ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และขณะนี้ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ซึ่งผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ให้ดียิ่งขึ้น

ในการนี้ดิฉันเห็นว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่จะช่วยให้ข้อมูลเพื่อนำไปสู่ผลการวิจัยที่ถูกต้องสมบูรณ์ ดิฉันจึงขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงที่เป็นอยู่ คำตอบของท่านจึงถือเป็นความลับ และจะไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ใดทั้งสิ้น ดิฉันจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นาราวดี ศิริโรจน์

(นางนาราวดี ศิริโรจน์)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม
เรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการ
ของวิทยาลัยนาฏศิลป์
(สำหรับอาจารย์)

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความ เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

สาขาวิชาที่ท่านการสอน

- นาฏศิลป์ไทย
- ดุริยางค์ไทย
- คีตศิลป์ไทย
- ดุริยางค์สากล
- คีตศิลป์สากล
- นาฏศิลป์สากล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ใน 5 ด้าน

คือ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงช่องเดียวเท่านั้น โดยพิจารณาคำนำหน้าของคะแนน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- คะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านหลักสูตร					
1. การจัดทำเอกสารหรือคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน.....					
2. การให้คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่ท่านทำการสอน.....					
3. การกำหนดแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน.....					
4. การจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร....					
5. การจัดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร.....					
6. การเผยแพร่หรือแจกเอกสารหลักสูตรแก่อาจารย์ทุกคนให้รับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ.....					
7. การจัดประชุมวางแผนการใช้หลักสูตรในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน.....					
8. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสำหรับการเรียนการสอนภาคทฤษฎีในสาขาวิชาของท่าน					
9. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสำหรับการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในสาขาวิชาของท่าน.					
10. การจัดบริการห้องสมุดให้มีหนังสือหรือเอกสารทางด้านนาฏศิลป์.....					
11. การจัดบริการห้องสมุดให้มีหนังสือหรือเอกสารทางด้านดนตรี.....					
12. การจัดบุคลากรสำหรับการดำเนินงานบริหารหลักสูตร.....					

ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<u>ด้านการจัดการเรียนการสอน</u>					
1. การจัดผู้สอนเข้าสอนในแต่ละรายวิชา....					
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาขาวิชาของท่าน.....					
3. การจัดจำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา...					
4. การจัดทำเอกสาร ในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน.....					
5. การจัดทำตำราในสาขาวิชาที่ท่านทำการสอน					
6. การจัดทำคู่มือการสอนในสาขาวิชาของท่าน.....					
7. การจัดทำปฏิทินการศึกษาประจำปีการศึกษา.....					
8. การจัดตารางสอนเวลาเรียนวิชาปฏิบัติ...					
9. การจัดตารางสอนเวลาเรียนวิชาสามัญ...					
10. การจัดทำแผนการสอนในแต่ละรายวิชา..					
11. การจัดชั้นเรียนในสาขาวิชาของท่าน.....					
12. การแนะนำวิธีการเรียนการสอนแก่นักศึกษาในแต่ละรายวิชา.....					
13. การจัดบริการอุปกรณ์การสอนในสาขาวิชาของท่าน.....					
14. การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนในวิชาสามัญ.....					
15. การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนในวิชาปฏิบัติ.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการวัดและประเมินผล					
1. การนำหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล มาใช้ประเมินผลการเรียน.....					
2. การนำเกณฑ์การวัดและประเมินผลมา ตัดสินผลการเรียนภาคทฤษฎี.....					
3. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวก สะดวกในการสอบ.....					
4. การจัดตารางสอบในแต่ละรายวิชา.....					
5. การจัดห้องสอบสำหรับวิชาปฏิบัติในแต่ละ สาขาวิชา.....					
6. การจัดห้องสอบวิชาสามัญ.....					
7. กฎระเบียบที่ใช้ในการคุมสอบ.....					
8. การจัดอาจารย์คุมสอบในวิชาสามัญ.....					
9. การสร้างข้อสอบมาตรฐานในแต่ละวิชา..					
10. การวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข..					
11. การแจ้งผลการสอบให้ผู้เรียนทราบ.....					
12. การนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผล มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน...					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<u>ด้านการบริการวิชาการ</u>					
1. การบริการวิชาการด้านนาฏศิลป์และดนตรี ประกอบพิธีกรรมแก่สถาบันการศึกษาต่างๆ					
2. การสนับสนุนให้อาจารย์เป็นวิทยากรให้แก่ หน่วยงานต่างๆ.....					
3. การจัดประชุม อบรม สัมมนาให้แก่หน่วย งานภายนอก.....					
4. การจัดบริการการฝึกอบรมด้านนาฏศิลป์แก่ เยาวชนทั่วไปในภาคฤดูร้อน.....					
5. การจัดบริการการฝึกอบรมด้านดนตรีแก่ เยาวชนทั่วไปในภาคฤดูร้อน.....					
6. การจัดอบรมด้านนาฏศิลป์แก่ประชาชนทั่วไป					
7. การจัดอบรมด้านดนตรีแก่ประชาชนทั่วไป					
8. การจัดให้ชาวต่างประเทศได้มีโอกาสเข้า เยี่ยมชมการเรียนการสอนของวิทยาลัย					
9. การจัดให้สถาบันการศึกษาต่างๆ ได้มีโอกาส เข้าเยี่ยมชมการเรียนการสอนของวิทยาลัย...					
10. การจัดการแสดงของวิทยาลัยเพื่อเป็นบริการให้ กับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกทั่วไป.....					
11. การจัดโครงการการแสดงนาฏศิลป์ไทย ระหว่างวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 สถาบัน.....					
12. การจัดบริการเอกสารทางด้านนาฏศิลป์แก่ บุคคลที่สนใจ.....					
13. การจัดบริการเอกสารทางด้านดนตรีแก่ บุคคลที่สนใจ.....					

ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<u>ด้านการพัฒนาอาจารย์</u>					
1. การจัดอาจารย์เข้ารับการฝึกอบรม.....					
2. การจัดอาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ ด้านความรู้สายสามัญ.....					
3. การจัดอาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ ด้านความรู้สายศิลปะ.....					
4. การจัดส่งอาจารย์ไปศึกษาดูงานในประเทศ...					
5. การจัดส่งอาจารย์ไปศึกษาดูงานในต่าง ประเทศ.....					
6. การส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ทำผลงาน วิชาการ.....					
7. การสนับสนุน เผยแพร่ผลงานวิชาการของ อาจารย์.....					
8. การประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรม ทางวิชาการภายใน.....					
9. การประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรม ทางวิชาการภายนอก.....					
10. การเชิญวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ แก่อาจารย์.....					
11. การจัดหาเอกสาร สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับสาขาวิชา ศิลปะมา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้อาจารย์.....					
12. การจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ประจำปี.....					
13. การสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อภายใน ประเทศ.....					
14. การสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อต่างประเทศ.					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบสอบถาม
เรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการ
ของวิทยาลัยนาฏศิลป์
(สำหรับนักศึกษา)

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัว
 ท่าน

สาขาวิชาที่ศึกษา

- [] นาฏศิลป์ไทย
- [] ดุริยางค์ไทย
- [] คีตศิลป์ไทย
- [] ดุริยางค์สากล
- [] คีตศิลป์สากล
- [] นาฏศิลป์สากล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ใน 4 ด้าน
 คือ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และ
 การบริการวิชาการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
 เพียงช่องเดียว

- คะแนน 5 หมายถึง เห็นว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง เห็นว่า มีความเหมาะสมมาก
- คะแนน 3 หมายถึง เห็นว่า มีความเหมาะสมปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง เห็นว่า มีความเหมาะสมน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง เห็นว่า มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<u>ด้านหลักสูตร</u>					
1. การจัดทำคู่มือหลักสูตรสำหรับนักศึกษา.....					
2. การจัดให้มีการให้คำแนะนำในการใช้หลักสูตรแก่นักศึกษา.....					
3. การจัดหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาตามความสามารถและความสนใจ.....					
4. การเผยแพร่หรือแจกเอกสารคู่มือหลักสูตรแก่นักศึกษาทุกคน เพื่อรับทราบเป็นแนวปฏิบัติ.....					
5. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนในการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชา.....					
6. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสำหรับการเรียนการสอนภาคทฤษฎี.....					
7. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสำหรับการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ.....					
8. การจัดห้องสมุดให้มีหนังสือและเอกสารทางด้านนาฏศิลป์.....					
9. การจัดห้องสมุดให้มีหนังสือและเอกสารทางด้านดนตรี.....					
10. การจัดห้องเรียนวิชาปฏิบัติในแต่ละสาขาวิชา.....					
11. การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<u>ด้านการจัดการเรียนการสอน</u>					
1. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแนะนำการเรียนหรือ การวางแผนการเรียน.....					
2. การจัดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา.....					
3. การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนในการเรียนภาค ทฤษฎี.....					
4. การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนในการเรียนภาค ปฏิบัติ.....					
5. การจัดอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการ สอน.....					
6. การจัดตารางสอนเวลาเรียนวิชาปฏิบัติ.....					
7. การจัดตารางสอนเวลาเรียนวิชาสามัญ.....					
8. การจัดเตรียมเอกสารและตำราสำหรับนักศึกษา...					
9. การจัดสภาพห้องเรียนในวิชาปฏิบัติ.....					
10.การจัดสภาพห้องเรียนวิชาทฤษฎี.....					
11.การมีตำรา/เอกสารประกอบการเรียนในแต่ละราย วิชา.....					
12.การจัดจำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา.....					
13.การจัดทำปฏิทินการศึกษาประจำปีการศึกษา.....					
14.การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา.					
15.การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละรายวิชา.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....

ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
<u>ด้านการบริการวิชาการ</u>					
1. การจัดการแสดงนาฏศิลป์เผยแพร่แก่ประชาชน ทั่วไป.....					
2. การจัดการแสดงดนตรีเผยแพร่แก่ประชาชน ทั่วไป.....					
3. การจัดการแสดงของวิทยาลัยให้กับ หน่วยงานต่าง ๆ					
4. การจัดให้บุคคลภายนอกได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชม การเรียนการสอนของวิทยาลัย.....					
5. การจัดให้ชาวต่างประเทศได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชม การเรียนการสอนของวิทยาลัย.....					
6. การจัดการแสดงของวิทยาลัยเพื่อเป็นบริการให้ กับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกทั่วไป.....					
7. ปริมาณการจัดการแสดงของวิทยาลัยในแต่ละ ภาคเรียนเพื่อเป็นบริการภายนอก.....					
8. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการแสดง.....					
9. การจัดบริการเอกสารด้านนาฏศิลป์แก่ บุคคลที่สนใจ.....					
10. การจัดบริการเอกสารด้านดนตรีแก่บุคคลที่ สนใจ.....					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของอาจารย์ทั้งฉบับในการวิจัยครั้งนี้ = 0.981

2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก ด้านหลักสูตร	ข้อ ที่	ค่าอำนาจจำแนก ด้านการจัดการเรียนการสอน	ข้อ ที่	ค่าอำนาจจำแนก ด้านการวัดและประเมินผล
1	4.3301	1	4.1569	1	2.0430
2	4.1586	2	2.0430	2	2.0785
3	4.3301	3	2.5627	3	5.7894
4	7.1204	4	3.4170	4	3.8730
5	4.9497	5	3.3282	5	3.6056
6	5.1962	6	4.2212	6	3.3333
7	5.9604	7	4.3339	7	2.9055
8	4.5033	8	3.3607	8	2.7136
9	6.0249	9	3.0000	9	3.1177
10	3.1623	10	3.6667	10	5.5391
11	3.6667	11	2.7713	11	3.9727
12	4.3235	12	3.2163	12	3.1623
13	5.2915	13	3.8341		
14	6.1237	14	4.8006		
15	4.3339	15	3.6116		

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก ด้านการบริการวิชาการ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก ด้านการพัฒนาอาจารย์
1	2.4495	1	7.1414
2	4.7685	2	4.9497
3	6.7890	3	6.5320
4	1.7340	4	6.7254
5	1.7340	5	6.3013
6	9.8150	6	3.6184
7	2.8146	7	3.7947
8	2.1213	8	3.2675
9	4.1586	9	7.1414
10	1.7340	10	5.1962
11	2.0125	11	5.5630
12	7.3612	12	5.3072
13	7.3612	13	2.0212
		14	4.9193

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของนักศึกษาทั้งฉบับในการวิจัยครั้งนี้ = 0.975
2. ชื่ออำนาจจำแนกรายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก ด้านหลักสูตร	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก ด้านการจัด การเรียนการสอน	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก ด้านการวัด และประเมินผล	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก ด้าน การบริการวิชาการ
1	5.7785	1	4.1569	1	4.7683	1	3.6116
2	4.7567	2	5.0596	2	3.6927	2	4.5962
3	3.7897	3	8.9443	3	3.8730	3	2.6734
4	6.9714	4	6.0104	4	5.6667	4	2.3094
5	5.3759	5	6.5818	5	8.3557	5	3.6927
6	3.4338	6	2.7050	6	5.1962	6	1.7340
7	3.2998	7	2.9055	7	1.7685	7	1.7340
8	3.3199	8	4.7527	8	4.3280	8	2.3632
9	2.4648	9	5.5391	9	5.6667	9	6.5008
10	3.0645	10	5.3033	10	7.9472	10	6.2777
11	3.9620	11	3.6527	11	4.8006		
		12	5.2915	12	4.1586		
		13	4.8990				
		14	5.5426				
		15	4.8245				

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.มนัส บุญประกอบ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. คุณจิราภรณ์ รัตนะวราหะ หัวหน้าสำนักงานสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
กรมศิลปากร
4. อาจารย์นิวัฒน์ สุขประเสริฐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยนาฏศิลป์
5. อาจารย์สมบัติ แก้วสุจริต ผู้อำนวยการส่วนการแสดงของ
สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์
กรมศิลปากร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางนาราวดี ศิริโรจน์
เกิดวันที่	11 มกราคม 2497
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลราชวิถี จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	67/427 หมู่บ้านชวนชื่นบางเขน ซอย 19 ซอยแจ้งวัฒนะ 10 ถนนแจ้งวัฒนะ หลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	ภาควิชานาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ ถนนราชินี กรุงเทพมหานคร 10200
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2517	ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง จากวิทยาลัยนาฏศิลป์
พ.ศ. 2525	ครุศาสตร์บัณฑิต จากวิทยาลัยครูจันทระเกษม
พ.ศ. 2543	การศึกษามหาบัณฑิต (การอุดมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์

บทคัดย่อ

ของ

นาราวดี ศิริโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุดมศึกษา

มีนาคม 2543

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการบริการวิชาการ และด้านการพัฒนาอาจารย์ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ 3) ประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ และ 4) ประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย อาจารย์ 121 คน และนักศึกษา 171 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ผลการวิจัย ปรากฏ ดังนี้

1. อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

2. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน และในแต่ละด้าน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

3. อาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมและในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

3.1 อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการบริการวิชาการสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 อาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์

3.3 อาจารย์สาขาวิชาศิลปะไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วน ด้านหลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 อาจารย์สาขาวิชาดุริยางค์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านหลักสูตร ด้านการบริการวิชาการ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วน การพัฒนาอาจารย์ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 อาจารย์สาขาวิชาคีตศิลป์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านการวัดประเมินผล และด้านการบริการวิชาการ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้าน หลักสูตร และด้านการพัฒนาอาจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์โดยรวม และในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

4. การประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการ ของวิทยาลัย นานาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่า

4.1 นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 นักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม ว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านหลักสูตร ด้านการวัด และประเมินผลไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริการ วิชาการ สูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 นักศึกษาสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของ วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์

4.4 นักศึกษาศาสาวิชาดุริยางค์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารวิชาการ สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 นักศึกษาศาสาวิชาคีตศิลป์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านว่าไม่แตกต่างจากเกณฑ์

4.6 นักศึกษาศาสาวิชานาฏศิลป์สากล มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยรวม และในแต่ละด้านว่าไม่แตกต่างจากเกณฑ์

PERCEPTIONS OF INSTRUCTORS AND STUDENTS ON ACADEMIC
ADMINISTRATION OF THE COLLEGE OF DRAMATIC ARTS

AN ABSTRACT

BY

NARAWADEE SIRIROTE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

March 2000

The purposes of this study were 1) to investigate the perceptions of instructors on academic administration of the College of Dramatic Arts in five aspects : curriculum, instructional management, assessment and evaluation, academic service and faculty development, 2) to investigate the perceptions of students on academic administration of the College of Dramatic Arts in four aspects : curriculum, instructional management, assessment and evaluation and academic service, 3) to evaluate the perceptions of instructors on academic administration of the College of Dramatic Arts in overall and each aspect and 4) to evaluate the perceptions of students on academic administration of the College of Dramatic Arts in overall and each aspect. The samples were 121 instructors and 171 students in the academic year 1999. The instrument used in data collection was a five rating scale questionnaire with open-ended questions. Data were analysed by arithmetic mean, standard deviation and t-test.

The results were as follows :

1. Instructors rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall at a moderate level. When each aspect was considered, it was found that instructional management, assessment and evaluation and academic service were at a moderate level except curriculum and faculty development were at a low level.

2. Students rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall at a moderate level. When each aspect was considered, it was found that each of the four aspects was at a moderate level as well.

3. The perceptions of instructors of each department on academic administration of the College of Dramatic Arts in overall and each aspect when compared with the criterion were as follows

3.1 The instructors of Thai Theatrical Arts Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall not different from the criterion. for each aspect, instructional management, assessment and evaluation were not different from the criterion except academic service was higher than the criterion at the significant level of .05 and curriculum and faculty development were lower than the criterion at the significant level of .01.

3.2 The instructors of Thai Instrumental Music Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall aspects lower than the criterion at the significant level of .01. For each aspect, curriculum, instructional management and faculty development were lower than the criterion at the significant level of .01 but assessment and evaluation and academic service were not different from the criterion.

3.3 The instructors of Thai Vocal Music Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall not different from the criterion. for each aspect, instructional management assessment and evaluation and academic service were not different from the criterion but curriculum and faculty development were lower than the criterion at the significant level of .05.

3.4 The instructors of Western Instrumental Music Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall not different from the criterion. For each aspect, curriculum and academic service were lower than the criterion at the significant level of .05 but instructional management and assessment and evaluation were not different from the criterion except faculty development was lower than the criterion at the significant level of .01.

3.5 The instructors of Western Vocal Music Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall not different from the criterion. for each aspect, instructional management, assessment and evaluation and academic service were not different from the criterion but curriculum and faculty development were lower than the criterion at the significant level of .05.

3.6 The instructors of Western Dramatic Art Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall and in each aspect lower than the criterion at the significant level of .01.

4. The perceptions of students of each department on academic administration of the College of Dramatic Arts in overall and each aspect when compared with the criterion were as follows.

4.1 The students of Thai Theatrical Arts Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall and each aspect higher than the criterion at the significant level of .01.

4.2 The students of Thai Instrumental Music Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall not different from the criterion. For each aspect, curriculum and assessment and evaluation were not different from the criterion but instructional management and academic service were higher than the criterion at the significant level of .05.

4.3 The students of Thai Vocal Music Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall and in each aspect not different from the criterion.

4.4 The students of Western Instrumental Music Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall not different from the criterion. For each aspect, instructional management was not different from the criterion but assessment and evaluation and academic service were higher than the criterion at the significant level of .05 and curriculum was lower than the criterion at the significant level of .05.

4.5 The students of Western Vocal Music Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall and in each aspect not different from the criterion.

4.6 The students of Western Dramatic Art Department rated academic administration of the College of Dramatic Arts in overall and in each aspect not different from the criterion.